

31. Szentháromság utáni első vasárnap.MISSZIO ÉS TANFEGYELEM .

Ap. Csel. 15,11

Ap. Csel. 15,1-11

Ezt a fejezetet nevezik a könyv szívének is. Valóban, az első és második missziói út leírása közé ékelődik be a jeruzsálemi apostoli zsinat /az első keresztyén zsinat/ lefolyásának, határozatának ismertetése. Nem egyházkormányzati problémában, hanem az üdvösség kérdésében kell állást foglalniuk ok. Az újjászülető egyház belső kérdésének tisztázására jön össze. Figyelemre méltó tanításai vannak az egyházkormányzat és a gyülekezet számára is. Mi természetesen az utóbbiakra figyelünk engedelmesen.

Nagy kérdéstről van szó.

A tanítás különbözőségében kell állást foglalni. A belső háborúságban kell a békességet helyreállítani. A betűhöz és a külsőséghez való ragaszkodástól kell eljutni a Lélek szabadságára. Az alapvető kérdés ez: Törvény - vagy evangélium? Evangéliumi szabadság, vagy törvényes megkötöttség? Mézes - vagy Krisztus? Elég-e Jézus és a Benne való hit a megtartásra, vagy még más is szükséges?

Az ősegyház életének az egyetemes egyház további életére döntő kérdése rendeződik. A keresztyénség egyetemessége és jövője forog ugyanis kockán: Zsidó szekta marad-e "Jézus vallása", vagy merőben "új vallás" lesz? Ezen a zsinaton rendeződik az, amit alapigénkben nekünk is üzen most Urunk: "Sőt inkább az Úr Jézus Krisztus kegyelme által hisszük, hogy megtartatunk."

Az Anyaszentegyház igazi nagy kérdése mindig ez volt és ez is marad. A hitnek szép harca mindig azt jelenti, hogy csak Jézus egyedül, csak az Ő kegyelméből van a megtartatás. Mindíg el kell utasítani mindenféle "társmegváltókat", akár Mária, akár szentek, akár cselekedetek, akár alámerítkezés, vagy nyelveken szólás formájában jelentkezik. Ráday Pál énekével így valljuk ezt évszázadok óta:

"Gyógyítsd lelkem betegségét véres verejtékeddel,
A halálnak édességét Újítsd drága véreddel,
Mert csak az lelkem bére, Más érdem álljon félre."
/ 210, 5/

Akik másként tanítanak.

Ezzel az evangéliummal alapították Pál és Barnabás az un. pogányokból lett keresztyén gyülekezeteket. Azonban "némely hívők a farizeusok szerzetéből" szembehelyezkednek ezzel a tanítással. Fogalmazzunk csak pontosan: Nem ellenségek ők. Elfogadták Jézust, azaz keresztyénekké lettek, a gyülekezethez tartoznak. Mit akarnak azonban? Az újjászületetteket a törvény alá akarják vinni. Azt mondják: Jó dolog az, hogy hisznek, hogy Jézus Krisztust elfogadták, de ez nem elég. Körül kell őket metélni. Mózes törvényét meg kell tartani. Tehát Jézustól Mózeshez, a keresztyén szabadságból a törvény igája alá akarják őket hajtani. Péter apostol fogalmazása szerint kísértik az Istent, amikor a tanítványok nyakába olyan igát akarnak tenni, amit sem ők, sem atyáik nem voltak képesek elhordozni.

S ha erről van szó, akkor már bizony ellenségek, a-hogyan Pál apostol mondja: "Krisztus keresztjének ellenségei!" /Fil 3,18/ Ott akkor azt mondták: "Ha körül nem metélkedtek Mózes rendtartása szerint, nem idézülhettek." Azóta, az Anya-

szentegyház történelme során de sokféleképpen fogalmazták ezt meg, s mondják ma is. Csak néhányat említek meg: Ha alá nem merítkeztek... ha a szombatot nem tartjátok meg... ha nyelveken nem szóltok... ha eljártok bálba... ha megisszátok a bort és a pálinkát... - nem idézülhettek! Minderre csak egy válaszuk lehet: "Sőt inkább az Úr Jézus Krisztus kegyelme által hisszük, hogy megtartatunk!"

Az apostolok és a presbiterek.

Ezekben és a hasonló kérdésekben jó arra figyelniük, hogyan cselekedtek, tanítottak az apostolok és a presbiterek. Az ő nyomdokaikat kell nekünk is követniük, mert ők Krisztus nyomdokát követték. Azzal jellemzem magatartásukat, amit bizonyágtétel címének is adtam : misszió és tanfegyelem.

a/ Misszió. Mindig a cselekvő Istenre utalnak. Azzal van tele a szívük, hogy "mily nagy dolgokat cselekedett az Isten övelük." /14,27; 15,3.4.12/ Nemesak Pál és Barnabás beszél el "mennyi jelt és csudát tett az Isten ő általuk a pogányok között", hanem Péter egész beszédének és magatartásának is ez a háttere, amint arra az exegeták rá is mutatnak kivétel nélkül.

Isten ma is cselekszik jeleket és csodákat: az egyházban és az egyházon kívül egyaránt. Bizony nagy dolgokat cselekszik az Isten velünk! Merünk-e, tudunk-e következetesen, alázatosan és örvendezve mindig a cselekvő Istenre mutatni?!

b/ Tanfegyelem. Az ősegyház kikristályosodásának az ideje ez. Most lesz nyilvánvaló, hogy kik nyertek egyenlő drága hitet. /2 Pt 1,1/ Péter és Pál itt együtt vannak, együtt harcolnak. A tanítás tisztasága érdekében együtt vállalnak háborúságot. Egy pillanatra sem adják meg magukat, s az evangé-

liumból egy jottányit sem engednek. Bizony jó itt ügyelnünk nagy tanítónknak, Kálvinnak^a szavára: "A békesség szó valóban tetszetős és édes, de átkozott az a békesség, amelyet annak a nagy veszteségnek az árán vásárolnak meg, hogy eltűrjük a Krisztus tanításának megsemmisülését, amely által pedig egyedül növekedhetnénk istenes és szent egységbe."

Látásom és meggyőződésem szerint az elmúlt évtizedekben Isten ítélete abban mutatkozott meg magyar református ébredésünkben, hogy nem volt nálunk egységben a misszió és a tanfegyelem. Azaz, voltak atyafiak, akik mindig csak ezt mondták: "misszió", s megint voltak atyafiak, akik mindig ezt felelték rá: "tanfegyelem". /Ki hol állott, ítélje meg./ De oly kevesen voltak s amnyira magukra maradtak, akik együtt mondták, együtt cselekedték e kettőt, amit az apostolok és a jeruzsálemi gyülekezet presbiterei elválaszthatatlan egységben éltek meg.

Hiszem, hogy egyházunkban e felé a cél felé haladunk: mindig a cselekvő, újat cselekvő Istenre mutatni, és semmit nem engedni a reformáció nagy felismeréséből: "Kegyelemből tartattatok meg, hit által..." /Ef 2,8/ Ebben a bibliás, református magatartásban segítsen mindnyájunkat Isten Lelke! Ebben akart segítség lenni gyülekezetnek és pásztornak egyaránt ez a mai napra kapott Ige is. Ámen.

32. Szentháromság utáni második vasárnap.BILINCSEK KÖZT IS SZABADON .

Ap. Csel. 26,18
 Ap . Csel. 26,1-18

Pál apostol vádlottként, megbilincselve áll hallgatói előtt. Védőbeszédet mondhat a maga mentésére. Az első észrevételünk, hogy magáról egészen elfeledkezett. Szó sincs itt a maga mentéséről. Ő már megmentett élet. Azoknak az embereknek a megmentésén fáradozik, akik hallgatják. Ők súlyosabb, félelmetesebb bilincseket hordoznak. Ők nem ismerik az Isten fiainak szabadságát. Ezért van tele a szíve őszinte tisztelettel és forró szeretettel hallgatói iránt /2,3,27,29. versek/. - Bár megértünk, hogy csak ilyen lelkülettel szabad "apologizálni", védőbeszédet mondani! Indulatok nélkül, önmagunk minden áron menteni akarása nélkül, tisztelve és szeretve azokat, akikhez szólhatunk.

Személyes vallástétel.

Milyen különös - vagy milyen természetes -, hogy az a Pál, aki úgy tudott teológiát művelni, ahogy azt leveleiben olvashatjuk, itt most nem hittani fejtegetést tart a Jézus Krisztusban való hit igaz volta mellett, hanem olyan egyszerűséggel és nyíltsággal mondja legszemélyesebb meggyőződését, hitét, látását, küldetését, hogy az tiszteletet parancsol - még 2000 év távlatából is - a megbilincselte apostol személye, magatartása iránt.

Beszél múltjáról, őszintén, kendőzés nélkül. Nem hagyja ki életének sötét cselekedeteit sem. /Akik szépen kiszínezett, lesatírozott önéletrajzot írnak az egyháztörténet

számára, azok nem vehetnek róla példát! - Beszél a Jézus Krisztussal való személyes találkozásáról, a fényről és a szó-
zatról, az élő Jézus Krisztus megjelenéséről. - Beszél a meny-
nyei látásról, amit ott a damaszkuszi úton nyert és amelyhez
nem volt engedetlen.

Egy festőművész, kiállítása megtekintésére meghívta
egyik barátját s megkérte, hogy őszinte kritikát mondjon a
képeiről. Az végignézte a képeket, majd így szólt: "Barátom,
képeid jók, értékesek, de hidegek. Egyikben sem lüktet ott a
szíved!" - Vajjon a mi keresztyén beszédünkre nem illik- ez?
Nem felejtettük-e el, hogy az evangélium lélektől-lélekig ter-
jed?

Kik vagyunk?

Mai ígénkből feleletet kapunk arra is, hogy kik va-
gyunk mi. Pál azt mondja ugyanis magáról, hogy Jézus Krisztus
őt szolgáló és bizonyossággá rendelte. A szolga szó itt kimon-
dottan evezőszolgát jelent. Tehát mondhatjuk így: evezősök
vagyunk. /És nem kormányosok./ Az evezősnek az a feladata, hogy
húzza az evezőt. Szélben, viharban még inkább, mint szélesend-
ben és napsütésben. Vajjon megértettük-e? - A bizonyosság szó
pedig jelent mártírt is, de mindenképpen tanút jelent. Azaz:
tanúk vagyunk. /Nem védőügyvédek./ Tanúk, akiknek el kell mon-
daniuk, amit láttak és hallottak. Amit Isten engedett látnunk,
amiket megjelentett nekünk, arról tanúságot kell tennünk. A-
tyámfiai, azt is szabad még megértenünk, hogy mi nem magunktól
vagyunk; Isten rendelt bennünket, Isten adott küldetést a szá-
munkra.

Mi a dolgunk?

Mi az, amit nekünk kell megtennünk, mert nem teszi meg

senki más?

a/"Sötétségből világosságra."

A mi hitünk ez: Jézus Krisztus a világ világossága.

Az igazi világosság már eljött a világba. De az emberek inkább szerették a sötétséget. /Jn 3,19-21!/ Van testi vakság, de van lelki vakság is. Az a mi feladatunk, hogy hirdessük a Jézus Krisztus evangéliumát szóval és cselekedettel, hogy az emberek szemei megnyíljanak a világosság előtt!

b/"A Sátának hatalmából az Istenhez térjenek."

Egyik nagy tanítónk azt mondta, hogy a lelkigondozás ördögüzés. Nos, a mi egész szolgálatunk, legfőbb megbízatásunk, hogy az emberek a Sátán hatalmából az Istenhez térjenek. Térjetekek meg! Soha nem lehet olyan idő az egyház életében, amikor nem hangzik az egyházban ez a szó: "Térjetekek meg, mert elközelített a mennyek országa!" /Mt 3,2/ Ez az első szó. Minden mást csak ezután szabad mondani. Vajon nem felejtettük-e el, hogy nekünk elsőrenden nem nevelnünk kell az embereket, hanem a Sátán hatalmából az Istenhez téríteni?!

c/"Bűneiknek bocsánatát nyerik." Testvérek, mindig be-

leremeg a szívem, amikor úrvacsoraszóztás alkalmával hirdetem: "Én azért, mint az én Urannak... méltatlan bár, de elhívott szolgálója... hirdetem néktek, bűneiteknek bocsánatát." Felemelt, áldásra emelt kézzel a legnagyobb örömet hirdethetem, az igaz evangéliumot, hogy ugyanis a bűnre egyetlen gyógyír van, a bocsánat. Nincs más megoldás. Isten ezt Jézus Krisztus halálában és feltámadásában félreérthetetlené tette. Az a dolgunk, hogy Jézus Krisztus nevében hirdessük: ~~Meg~~ bocsáttattak néked a te bűneid, eredj el és többé ne vétkezzél!" ~~xx~~

d/"A megszenteltek között osztályrészt nyerjenek."

Az Apostol leveleiben milyen hatalmasan fejti ki ezt

a gondolatot. /Rm 8,15-18; Gal.3,29; Tit.3,7./ Van olyan szolgálattunk, hogy akikben Isten Lelke elkezdette a jó dolgot, azok hajótörést ne szenvedjenek a hitben. El ne sodortassanak, hanem célhoz érjenek: a megszenteltek között osztályrészt nyerjenek.

Erre vonatkozik Megváltónk parancsa: "Legeltesd az én bányáimat! Őrizd az én juhaimat!" /Jn 21,15.16/

Befejezem.

Van aki azt állítja - Chambers -, hogy az egész Újszövetségben ez a vers, alapigénk foglalja össze a legnagyobbban Jézus Krisztus tanítványának missziói munkáját. A kegyelem első, fejedelmi művét ezek a szavak foglalják össze: "hogy bűneik bocsánatát vegyék". A kegyelem második hatalmas műve pedig, "hogy a megszenteltek között osztályrészt nyerjenek." Isten Lelke segítsen bennünket, hogy belső szabadságban, emberek iránti szeretetben, Urunk iránti engedelmisségben tudjunk engedelmes eszközök lenni kegyelmének munkájában. Amen.

33. Szentháromság utáni harmadik vasárnap.A KISEBBIK FIÚ.

Lukács 15,11-20

Lukács 15,11-32

A tékozló fiú példázatáról azt mondta egy író, hogy építeni kellene egyolyan templomot, amelyben semmi más nem hangzik, csak állandóan ezt a példázatot olvasnák fel a látogatóknak. Kétségtelen, hogy a Szentírás egyik legmegragadóbb szépségű történetét mondja el benne Jézus Krisztus. A teológusok azt mondják róla, hogy "ez az evangélium az evangéliumban."

Isten őrizzen meg bennünket azonban attól, hogy ebben a példázatban az un. irodalmi szépséget, a regényes romantikát keressük. Inkább Isten Lelke segédelmével inkább "a megmerevedő egyház és a szekuláris világ; az egyházon belül az öniszű kegyesek és a "szabálytalanul" megtérők viszonyának égető és szüntelenül megismétlődő kérdéseire", s közben saját személyes hitéletünk kérdéseire keressünk benne választ három vasárnapon át.

Először szólok közöttetek a kisebbik fiúról, majd a nagyobbik fiúról, végül az Atyáról. A kisebbik fiú volt az un. tékozló fiú. Pontosan szólva, az "aki elveszett és megtaláltatott, meghalt és feltámadott." Életét három mozzanatban elevenítem fel: Elfelé az atyai háztól - a fordulópont és - visszafelé az atyai házhoz.

Elfelé.

1. A maga ura kíván lenni. Azzal kezdődik a történet, hogy megelégette az atyai ház fegyelmét, a gyermekség függőségét. Önállóságra vágyik, a maga ura kíván lenni. Ezért áll

az atya elé: "Atyám, add ki a vagyomból rám eső részt!"

Valljuk csak meg gyorsan: nem látunk ebben semmi rosszat. Ez az élet rendje. Hát ki nem szereti a függetlenséget, az önállóságot? Ki szereti, ha parancsolnak neki? Csakugyan, ki? Senki. Bizony, senki, mert ilyen az ember. Ez mutatja a mi bűnünket. Itt indul el a lavina, s ezt se feledjük el. Az első ember, Ádám lelkülete jelenik itt meg.

Ez lenne az a nagykorúság, amit annyit emlegetünk mostanában: "nagykorúvá lett a világ, nem gyermek többé." De ó, jaj, ezerszeresen jaj a világnak, ha a nagykorúsága ebben jelenik meg, hogy odaáll az Atya elé és kéri, ami az övé: "...add ki..." Mert, - és ez a mi biblikus, református hitvallásunk ma is - : "Istenre nézve a nagyság és dicsőség abban áll, hogy ő a világegyetemben mindenről független, viszont az emberre nézve mindenről függetlennek lenni: szégyen." /Robertson/

2. A messzeség ígézetében. Nem érzi jól magát már az Atya közelében. Kényelmetlen neki a figyelő tekintet. Szívében egy vágy él: minél messzebb, minél távolabb, hogy hírt se halljanak rólam. Így költözött el a kisebbik fiú "messze vidékre." S amikor elérte a helyet, ahová vágyott, boldogan állapította meg: sikerült. Mi is boldogan, elégedetten állapíthatjuk meg: "Sikerült az életünkben elérnünk, amit akartunk. Sőt nemcsak nekünk magunknak sikerült, hanem az egész emberiségnek is sikerült megvalósítani azt, amit akart, sőt amire vágyott... mert sikerült messzeföldre költöznünk Istentől." Talán olyan messze, "hogy még a nyelvét is elfelejtettük az atyai háznak." Egyszerűen: értjük-e az élő Isten szavát? Nem idegen és számunkra érthetetlen beszéd-e az Atyától jött üzenet?

3. A mélyben - szolgaságban. Szabadságra vágyott, és íme kegyetlen gazdához szegődik. Ezt a példázatban Megváltónk

azzal hangsúlyozza, hogy zsidó létére egy pogány gazdához szegődik el disznópásztornak. Annyira megvetetté és kivetetté válik, hogy legszükségesebb táplálékát is a tisztátalan állatok táplálékából kell elvennie. Vele annyit sem törődtek, mint a disznókkal. Ó, szánalmas sors, ó félelmetes sors!

Ez az Istentől való függetlenségre vágyó, önakarata megvalósításának az útját járó ember sorsa. Mert az elveszett fiú története arra tanít minket, "hogy nem lehet a gonoszt korábban tartani, ha egyszer elszabadult. Az oroszlán nem arra való, hogy kieresszük ketrecéből és játsszunk vele; aki ezt megteszi, az nem az oroszlánal, hanem az életével játszik... Így születnek a szenvedélyek. Nem lehet tehát azt mondani, hogy megízlelem én is a gonoszt, aztán majd elhagyom. Aki egyszer elkezdett az ördöggel oimborázni, annak végig kell menni az úton, egészen addig, amíg Isten előtt megtörtén azt nem tudja mondani: elég." Ez

a fordulópont.

1. Magába száll. Azzal kezdődött el a kisebbik fiú életében, hogy egyszer magába szállt. Elkezdett gondolkodni. Csendbenvolt, - a vályú szélén, az éhhalál szélén. Felismeri saját helyzetét: "éhen halok meg!" - Aki közben nem gondolt a végső állomásra, most felragyog előtte ennek az útnak utolsó állomása: a halál. - Testvér, hadd kérdezzelek meg: gondolsz-e a végső állomásra, az utolsóóra? Vagy mindig csak a közbeeső állomásokat figyeled? Tudod-e hova, merre tart életed útja? Mit látsz magad előtt: nem a halált? - S az atyai házról van-e emlék a szívedben? "Az én Atyámnak mily sok bérese bővölködik kenyérben." Állítsuk nyugodtan szembe egymással ezt a két felismerést: ott bővölködő élet van, itt meg éhhalál fenyeget engem! Ismered-e - de nem úgy paposan, jól nevelt keresztyénhez illően -, hanem

életre-halálra komolyan, mély meggyőződéssel: Jézus Krisztus azért jött, hogy életünk legyen és bővülkjünk. /Jn 10,10/

2. Bűnbánatot tart. Nem hibáztat senki mást, csak önmagát. Mert ugye hibáztathatna másokat: az Atyát, amiért elengedte szó nélkül, a bátyját, aki nem tartotta vissza, a barátokat, akik idáig juttatták, s csak most látja, hogy nem barátok voltak, hanem "cimborák, szesztestvérek". De halld csak, senkit nem hibáztat, csak önmagát. Kimondja a nagy, nehéz veretű szót: "Vétkeztem az ég ellen és te ellened." - Ismerjük-e ezt a bűnbánatot, ezt az igazit? Vagy még mindig másokat hibáztatunk saját elhibázott életünkért? Akkor még Testvér nem vagy a fordulópontnál. A fordulópont ezzel kezdődik: Vétkeztem!

3. Bizalom az Atyához. Tudja, hogy ő felbontotta a fiúi viszonyt. Nem méltó már, hogy az Atya fiának tekintse. De ott él szívében, hogy az Atya - Atya maradt. "Az én atyámnak házában. elmegyek az én atyámhoz...ezt mondom néki: Atyám!"

Testvér, ha mindenkiben csalódást, ha önmagadban csalódást, halld az evangéliumot: "Ha hitetlenkedünk, ő hű marad: ő magát meg nem tagadhatja." /2 Tim 2,13/ Olyan Istennek jelentette ki magát, Aki nem kárhoztatni küldte Szerelmes Fiát e világra, hanem hogy Megtartója legyen e világnak. /Jn 3,17/ Ha szíved mindenki iránt bizalmatlan is: Bízzál az Istenben!

Visszafelé.

1. És felkelt. Ez a fiú nem maradt meg az elgondolásánál, hanem felkelt. Az elgondolást tett követte nála. Jaj, ha csak mindezt szépen elgondolta volna magában! Azt mondják, hogy a tett halála az okoskodás. És ez így van. Ha szívedben, gondolatodban eljutottál a fordulópontig, ne maradj ott tétlenül! Indulj el, kelj fel!

Azoknak, akik követnék az Urat, de előbb vagy atyjukat akarják eltemetni, vagy búcsút akarnak venni az élőkől, Jézus Krisztus mindig azt válaszolja: "Valaki az eke szarvára veti kezét, és hátra tekint, nem alkalmas az Isten országára." /Lk 9, 62/ Ugyanis a pokol felé vezető ut a halogatás köveivel van kirakva. Új életet kezdeni csak úgy lehet, hogy a magábaszállást, a bűnbánatot a felkelés, az elindulás követi. - Ha ez a fiú azt mondta volna: most már megbántam eddigi életemet, mostantól fogva vigyázok magamra, összerakom kevés pénzemet, új ruhát vásárolok, hogy ne ezekben a rongyokban kelljen atyám elé állni, higyjétek el - soha nem ért volna haza.

Csak úgy lehet ezt tenni, ahogyan 460. énekünk írója Elliot Sarolta /1789-1871/ tette. Fiatal korában humoros versikéket írt. Harminckét éves korában egy súlyos betegség - valószínűleg gyermekbénulás - következtében egész életére megbénult. A következő évben találkozott Malan Cézárral /1787-1864/ a jeles genfi evangélizátorral, aki megkérdezte tőle, hogy keresztyén-e? Ő a kérdéstől megbántottnak érezte magát. Malan erre azt mondta, hogy imádkozni fog érte. Akkor Sarolta megkérdezte, hogyan lehet Krisztust megtalálni. "Jőjjön hozzá úgy, amint van" - válaszolta Malan. Ez a ~~fordulópon~~ fordulópon- tot jelentett a beteg nő életében, aki attól fogva negyven éven át levelező kapcsolatban maradt Malannal. S ezt a "felkelését", "megtérését", "hazaérkezését" megírta szép énekében: "Amint vagyok, sok bűn alatt..."

2. Még távol volt. Lehet, hogy a fiú félve gondolt a nagy útra, amit megtett. Lehet, hogy csak most döbrent rá igazán, milyen messze is került az atyai háztól... De félelme nem sokáig tartott. Nem hosszú utat kellett megtennie. A nagy út még előtte volt, amikor "még távol volt, meglátta őt az aty-

ja...és oda futván, a nyakába esék..." Ugye érted édes Testvérem: a fiú megy, talán ballag, tétován, erőtelenül, fáradtan; az atya pedig fut. Mert így van az ember dolga Istennel!

Amikor 1944 nyarán tanítói oklevéllel a kezemben jelentkeztem a Teológiai Főiskolára, s amikor a Dékán meggyőződött a beszélgetésben arról, hogy elhatározásom komoly, ezt a felejthetetlen mondatot mondotta: "Fiatalember, ne felejtse el, ha mi egy lépést teszünk Isten felé, ő mérföldekkel közelít hozzánk!" Talán akkor nem is gondolta áldott emlékü professzorom, hogy egész életem egyik nagy bizonyosságát írja bele a szívembe. Mert 30 esztendő után én is azt szeretném továbbadni mindenkinek, neked is Testvér: Ha mi egy lépést teszünk Isten felé, ő mérföldekkel jön közelebb hozzánk!

Azért bátran, bizalommal indulj el a hazafelé vezető úton: a bűnbánat, megalázkodás és bizalom útján - vár Atyád szerelme! Amen.

Jegyzet:

to epiballon meros, szakkifejezés, a kisebbik fiú esetében ez a vagyon egyharmada. - keration "szentjánoskenyér", közismert disznó-takarmány. - oudeis edidou azt jelenti, hogy vele anynyit sem törődtek, mint a disznókkal.

34. Szentháromság utáni negyedik vasárnap.A NAGYOBBIK FIÚ.

Lukács 15,25-32
Márk 10,17-31

Az elmúlt vasárnap a kisebbik fiúról szólt a bizony-
ságtétel. Arról, aki "meghalt és feltámadott; elveszett és meg-
találtatott." Ma a nagyobbik fiúról szól az igehirdetés. Arról,
aki mindvégig otthon maradt az atyai házban. Különösen is ké-
rem ^{zöl figyeljenek} azokat a Testvéreimet, akik az előző vasárnap "páholyból"
hallgatták az Ige üzenetét, mert szívükben úgy vélték: Isten-
nek legyen hála, hogy nem ismertem meg soha a tékozlás útját.
Én gyermekésem-től fogva tudom a Szentírás üzenetét. A törvényre
re én is nyugodtan felelem: "Mindezeket megtartottam ifjúságom-
tól fogva." /Mk 10,20/ Vagy azt mondom, amit egy áldott emlékfű-
papné mondott: "Az anyatejjel együtt szívtam magamba a zsoltá-
rok szeretetét." Testvér, ha szívedben úgy véled, te soha nem
voltál távol az atyai háztól, figyelj, mert ilyen volt ez a na-
gyobbik fiú is: mindig otthon volt, otthon maradt. S mégis,
mennyi gondot, szomorúságot okoz az atyának!

1. Haraggal telt meg a szíve.

Amikor meghallja, hogy atyja hazaérkezett öccse tisz-
teletére, örömeire fényes örömnünnepet rendezett, megtelik a szí-
ve haraggal. Nem is akar bemenni az ünnepélyre. Magatartásával
zavart kelt, megrontja az örvendezők örömét is.

Ismerjük az ilyen zavarkeltéseket. Amikor az Úr irgal-
mas szívvel a bűnösök és vámszedők felé fordult, a farizeusok
között zúgolódás támadt. Amikor a bűnös asszony Jézus lábait
könnyeivel öntözi, Simon farizeus megdöbbenésének ad kifejezést,
hogy Jézus egy ilyen nővel szóba állt. /Lk 7,39/ Amikor Mária
vágyakozó szívvel ül Jézus lábánál, hogy hallgassa tanítását,

Márta az, aki zavart kelt: "Uram, nincs-e arra gondod, hogy az én testvérem magamra hagyott engem, hogy szolgáljak?" /Lk 10, 40/ Sorolhatnám még az ilyen indulattal, haraggal teli zavarkeltőket. Gondoljunk csak a virágvasárnapi történetre /Mt 21,15/, vagy Zákheus történetére /Lk 19,7/. Mindenütt megjelenik ez a "nagyobbik fiú", akinek szíve megtelik haraggal, indulattal - és úgy érzi, hogy igazságtalanság történt vele.

S kire haragszik ez a nagyobbik fiú? Az öccsére? Nem, hanem az atyjára. Mert az atyja igazságtalan vele szemben, úgy érzi. Testvér, csendben megkérdezlek: nincs-e szíved mélyén harag Isten iránt? Jó, tudom te imádkozni szoktál, te buzgó tagja vagy a gyülekezetnek. Igen, nem felejtettem el: te otthon vagy, te fáradazol, "a mezőről jössz most is". De én mégis megkérdezlek: meg vagy elégedve Istennel, az Ő cselekedeteivel? Nem történt körülötted is valami olyan, mint itt a példázatban: hogy egyszerre nyilvánvalóvá lett, hogy ne mondjam: lelepleződött, hogy ez a nagyobbik fiú

2. Elégedetlen az Atyával.

Otthon van, de szívében milyen távol! Otthon maradt, de mennyire nem tudta megtanulni az atya gondolkodását! Idegen és bizalmatlan az atyához. Egyszerre nyilvánvaló, hogy te is van igényekkel. Esztendők óta melengettél a szívében vágyakat, amiket nem mert kimondani. Mennyi szemrehányás van ebben a mondatban: "Imé ennyi esztendőből fogva szolgálom néked, és soha parancsolatodat át nem hágtam: és nékem soha nem adtál egy kecskefiat, hogy az én barátaimmal vígadjak." Szerencsétlen nagyobbik fiú: Hát úgy éltél az atya közelében, hogy titkos vágyakat melengettél a szívedben? Hát nem mertél soha őszinte lenni a te atyádhoz?

Testvér, nincsenek-e a te szívednek ilyen ki nem mon-

dott vágyai? Nem növekszik-e benső elégedetlenséged Istennel szemben a meg nem adott "kecskefiakért"? Mert el ne feledjük, hogy "ezt a lelkiületet veti szemére Jézus a farizeusok táborának és minden idők birtokon belüli szabványkegyeseinek. Kegyességi cselekedeteiket alapjában véve nyugtáznak érzik, a törvényt nem tudják szabad lélekkel értelmezni, így kirekesztik magukat az Isten szerinti tiszta emberi örömeiktől, majd pedig Istennek rójják fel az egészséget."

Lelepleződött az is, hogy ez az igényes, az atyával elégedetlen nagyobbik fiú igen elégedett önmagával. Az öngaz ember képe. Mennyi büszke öntudat van kijelentésében: "...szolgálok néked, és soha parancselatodat át nem hágtam." Pontosan úgy beszél, mint a "gazdag ifjú". Ő is gazdag, önmagában, öngazultságában. Ő semmit sem tud a meg nem érdemelt kegyelemről. Azt nem tartja "bűnnek", hogy számításból szolgál az atyának, nem szeretetből és hálából.

Mindnyájan, akik "az Úr mezején" dolgozunk, fáradozunk, akik csak szolgálatról és engedelmességről tudunk beszélni: vizsgáljuk meg szívünket, nincs-e benne "számítás", önmagunk tetszelgése? Nem lettünk-e öngazultak?!

Mert az ilyen, másokkal elégedetlen, önmagával megelégedett ember szíve előbb utóbb megkeményedik. Nézd csak, milyen kemény tud lenni ez a nagyobbik fiú!

3. Szeretetlen.

"Ez a te fiad...", ó kemény, kegyetlen szó ez. A viláért ki nem mondaná; "az én testvérem". Nem, ezt nem. Csak így: "ez a te fiad." Miért? Egyszerűen azért, mert kemény a szíve, mert hiányzik belőle a szeretet. Otthon maradt, az atya közelében élt, és közben mégis megkeményedett a szíve. Nemcsak ő nem

szereti testvérét, még az atyára is haragszik, amiért az szeret egy ilyent, "aki paráznákkal emésztette föl" az atya vagyonát.

Hallgassuk csak, hogyan tanít János apostol: "Szerettem, szeressük egymást: mert a szeretet Istentől van; és mindaz, aki szeret, az Istentől született, és ismeri az Istent. Aki nem szeret, nem ismerte meg az Istent; mert az Isten szeretet." /1 Jn 4,7-8/ "Aki nem szeret, nem ismerte meg az Istent." Ez a nagyobbik fiú otthon volt és nem ismerte meg az Atyát. Mert megtörténhet ez is, édes atyámfiai.

Testvérek, megtörténhet bizony - szomorú példákkal bőven szolgál az egyháztörténet is, a jelenkor is - , hogy külsőleg kegyesek vagyunk, megvagyunk elégedve önmagunkkal, keresztvény életfolytatásunkkal, szívünk mégis távol van, nagyon távol van Attól az Istentől, Aki nem azért küldte az Ő Fiát a világra, hogy kárhoztassa a világot , hanem hogy megtartassák a világ általa. /Jn 3,17/

Ne taszítsd el magadtól azért az Atya "kérlelő" szeretetét, s ha napvilágra jöttek szívednek titkos vágyai, rejtelsei, elégedetlenségei és szeretetlenségei; akkor mondd te is öcséd szép vallomását: "Atyám...nem vagyok méltó, hogy a te fiadnak hívattassam!" Ámen.

Jegyzet:

ton moschon siteuton határozott névelője azt jelzi, hogy egy ilyen volt a háznál, rendkívüli ünnepi alkalomra fenntartva. szümfónia - összehang, zene. Az UT-ban egyedül itt fordul elő.

35. Szentháromság utáni ötödik vasárnap.AZ ATYA .

Lukács 15,20-24.28.31-32
Jeremiás 31,20-28

Harmadik vasárnap hangzik közöttünk Isten Igéjének üzenete a tékozló fiú példázatából. Amint a kisebbik fiuban "a vámszedőket és a bűnösöket", a nagyobbik fiuban "az írástudókat és a farizeusokat", most az atyában a mi mennyei Atyánkat kell szemlélnünk. Az atyáról egyetlen nagy üzenet hangzik e példázatban; az, hogy szeret.

Isten Lelke segítségével hat pontban foglalom most össze, milyen az Ő szeretete.

1. Elengedő szeretet.

Amikor a fiú kéri a vagyont, az atya szó nélkül odaadja a törvényes részt. Egy szóval sem marasztalja, nem tartja otthon; elengedi. Talán azt gondoljuk egy pillanatra: nem is szerette igazán, amiért elengedte. De igen, szerette. Mert az az igazi szeretet, amely nem akar erővel, kényszerrel visszatartani. Nem az az igazi szeretet, amely azt mondja: "Hiába akarsz elmenni, én úgy sem engedlek el." Nem, az igazi szeretet elenged. Így

Igy hagyja Isten az embert a maga útján járni. Így enged el Isten sokszor egész népeket, hadd lássák meg, mire jutnak nélküle. Amikor sokan visszavonultak és nem jártak többé Jézus Krisztussal, Megváltónk csak ennyit kérdezett a tizenketőtől: "Vajjon ti is el akartok-é menni?" /Jn 6,66-67/ Bizony, ez a kérdés azt jelenti, hogy Ő senkit sem tart maga mellett erőszakkal. Mert a mi Istenünk szeretete elengedő szeretet.

2. Váró szeretet.

Azt hallottuk a példázatból, hogy amikor még távol volt a kisebbik fiú, meglátta őt az atyja. Mit jelent ez, ha nem azt, hogy várta. Mindíg, minden napon várta. Reggel azzal kezdte a napot, este azzal fejezte be, hogy elnézett arrafelé, ahonnan jönnie kellett a fiúnak. Mert az igazi szeretet tud várni. Akit igazán szeretünk arra várunk, ha kell esztendőket, ha kell évtizedeket, de várunk.

Amikor elfogy a szeretet, akkor nem várunk arra a másokra. Valaki elmesélte, hogy élete egy nehéz szakaszában három esztendőt töltött börtönben. De az igazi nagy megpróbáltatás nem ez volt, hanem az, amikor kiszabadult és hazament; amikor távratozott feleségének, hogy megyek, s amikor leszállt a vonatról nem várta senki. Amikor hazament, az asztalon egy levelet talált, amelyben csak ennyi állt: „Ne haragudj, elmentem!” „Úgy éreztem, - folytatta -, ezt nem lehet kibírni, ebbe belehasad a szívem. Csak ráborultam az asztalra és hajnalig zokogtam...”

Testvér, hírdetem neked örvendező szívvel, hogy a mi Istenünk szeretete nem fogyott el, Ő vár téged. Talán évek óta, talán évtizedek óta. Vár, hogy egyszer magadbaszállsz és elindulsz a hazafelé vezető úton, ajkadon a "megalázottak és megszorítottak" örök imájával: "Atyám, vétkeztem..."

3. Megelőző szeretet.

Amikor az atya meglátta a váravárt fiút, nem maradt ott, hanem odafutott, elébe futott. Mert az igazi szeretet az mindig megelőzi a másikat. Nem csupán vár, hanem elébeszalad. Így futott elénk Isten, a mi mennyei Atyánk a Jézus Krisztusban. A kálvini kegyesség különösen is hangsúlyozza ezt az Istennek elénk futását, minket megelőzését. Azt mondja erre :

predestináció. Távol áll tőlem, hogy e helyen a predestinációról szóló reformátori tanítást akár csak vázlatosan is elétek tárjam. Csak odamutatok, hogy igen, így van: Isten szeretete megelőzött bennünket. "Nem ti választottatok engem, hanem én választottalak titeket, és én rendeltelek titeket..." /Jn 15,16/ Megelőzött bennünket mind az örökkévalóságig.

S hogy megelőz bennünket akkor is, ha néha győzelmek vannak az életünkben, erről ír szépen egyik versében a 20. század magyar költészetének forradalmi megújítója, a legnagyobb magyar költők egyike, Ady Endre:

"És hogyha néha-néha győzök,
Ő járt, az Isten járt előttem,
Kivonta kardját, megelőzött." /"Ádám, hol vagy?"/

4. Könyörülő szeretet.

Amikor meglátta, amikor elébe futott, megesett rajta a szíve, a nyakába esett és megcsókolgatta őt, mondja Jézus Krisztus az atyáról. Szó sincs itt szemrehányásról. Még csak ennyit sem mond: "Ugye megmondtam édes fiam?" Nem, innen távol van úgyve minden fajta szemrehányás. Itt csak könyörülő szeretet van. Mert az igazi szeretet "nem rójja fel a gonoszt, ... mindent elfedez... mindent eltűr." /1 Kor 13,5-6/ Így szeret bennünket az Isten. Erről vall Dávid is a csodálatosan szép hálaadó zsoltárban, a 103. zsoltárban: "Amilyen könyörülő az atya a fiakhoz, olyan ~~vagy~~ könyörülő az Úr az őt félők iránt. Mert ő tudja a mi formáltatásunkat; megemlékezik róla, hogy por vagyunk." /13-14vk/

Jézus Krisztusról az van feljegyezve, hogy mikor látta a sokaságot "könyörületességre indult rajtuk, mert el voltak gyötörve és szétszórva..." /Mt 9,36/ Testvér, ha ránk tekint a mi Istenünk, ha engedjük láttatni magunkat: ne félj, nem a bű-

neink szerint bánik velünk. Odafut hozzánk, megcsókolgat, könnyörülő szeretetével magához ölel, megbocsát és fiúvá fogad. Mert a mennyei Atya szeretete

5. Fiúvá fogadó szeretet.

A fiú szívében az őszinte töredelmet éppen az mutatja, hogy nem tart igényt a fiúságra. Ő eljátszotta azt: "Nem vagyok immár méltó, hogy a te fiadnak hívattassam!" Elég, ha béres lehetek az atyai házban. - S minderre mi az atya válasza? "Hozzátok ki a legszebb ruhát, és adjátok fel rá; és húzzatok gyűrűt a kezére, és sarút a lábaira!" A fiú nem tud mást hozni, mint rongyait és vétke becsületes bevallását. "Az atya mégis szeretettel és gyöngédséggel veszi őt körül. A piszkos rongyok helyett a "legszebb ruhát" kapja meg. Isten a bűnöst a megigazulás drága köntösébe öltözteti, melyet Krisztus szerzett számunkra. Az újjára húzott gyűrű tulajdonképpen pecsét gyűrű, mely minden szabad embert megillet, ellentétben a rabszolgákkal...A lábakra húzott sarú azt a szilárdságot és bizonyosságot jelzi, amivel felléphetünk." /Eichhorn/ S tegyük hozzá: azt a készséget, amivel fel kell sarúznunk magunkat a békesség evangéliumának hirdetésére; az Atya megbocsátó, fiúvá fogadó szeretetének a hirdetésére.

Jézus Krisztusban minket fiúvá fogadott az Atya. Ezért valljuk Pál apostollal együtt boldogan: „A fiúságnak Lélekét kaptuk, aki által kiáltjuk: Abbá, Atyám. Ez a Lélek bizonyosságot tesz a mi lelkünkkel együtt, hogy Isten gyermekei vagyunk.” /Rm 8,15-16/

6. Személyválogatás nélküli szeretet.

Mindeddig (csak az atyának) a kisebbik fiú iránti szeretetét vizsgáltuk. Nem lenne teljes az atya szeretetéről szóló bizonyágtétel, ha nem mutatnák oda a nagyobbik fiú irán-

ti szeretetére. Senki nem vádolhatja ugyanis az atyát, hogy ő csak a kisebbik fiút szereti. Ugyanilyen türelmes, önmagát meg-alázó, eltűrő, megnyerni kész szeretettel szereti a nagyobbik fiút is. Mert a mi Istenünk szeretete nem személyválogató sze-retet. Istennek nincsenek kedvencei. "Mert nincsen Isten előtt személyválogatás." / Rm 2,11/

Emlékezünk ennek a nagyobbik fiúnak a magatartására. Őcse hazaérkezésekor lett nyilvánvalóvá, hogy lélekben ő is mennyire eltávolodott az atyai háztól. Otthon volt, de csak a teste. Csak "betanított emberi parancsolat" volt minden enge-delmessége. Hogy szemére veti atyjának az örömmünepet, s azt, hogy ő "kecskefiat" sem kapott. S mit tesz az atya? Megsértő-dik? Nem. "Atyja azért kimenve, kérlelte őt: fiam, te minden-kor velem vagy és mindenem a tied."

Elébbemegy ennek a fiúnak is. Magát megalázva kimegy a dacos, haragos, elégedetlen fiúhoz és kérleli. Őt is bizto-sítja szeretetéről, aki pedig abból kizárta magát. Nem kárhoz-tatja az ő szeretetlenségét sem, hanem szelíden és rábeszélés-sel akarja megnyerni. Igen, mert őt sem akarja elveszíteni! Az atya tudja, hogy önigaz, kevély, a másikat lenéző, megvető lelkiületéből ennek a fiúnak is meg kell térni! S milyen cse-dálatos az atya szeretete!

Testvér, jól tudom, hogy végéremehetetlen a mi Iste-nünk szeretete. Csak néhány cseppet mutathattam fel az isteni szeretet óceánjából. De bár meglátnád, elfogadnád te is, hogy ez a szeretet téged is vár, és Jézus Krisztus egyetlenegy, tö-kéletes áldozatában téged is fiává fogad. Ne zárd ki magad eb-ből az isteni szeretetből! Engedd, hogy a te szívedet is rabul ejtse, meghódítsa, legyőzze! Úgy legyen, ámen.

SZOLOTT NEKÜNK FIA ÁLTAL.

Zsidók 1,1-4
Zsidók 1,1-14

János evangéliuma bevezetője mellett az Újszövetség egyik leghatalmasabb szava ez az alapigeként felolvasott négy vers. Ennek üzenetével indul az első hazai nyomdában nyomtatott első magyar nyelvű könyv, az Újszövetség elé írt verses ajánlás, melyben Sylvester János magyarul időmértékes versben így szól hozzánk:

"Próféták által szólt régen néked az Isten,
Az kit ígért, íme végre megadta Fiát.
Buzgó lélekkel szól most is néked ez által,
kit hagyja hogy hallgass, kit hagyja, hogy te kövess.
Néked azért ez lőn profétád, doktorod ez lőn,
Mestered ez most is, mellyet az Isten ada."

Ennek az ajánlásnak első sorát egyik tudósunk hangzatilag is "a legszebb magyar költemény-kezdetek" közé sorolta. Az egészről pedig azt mondta, hogy felmondani kész gyönyörűség: templomi szózatossága szinte énekként árad.

Igy figyeljünk mi⁵ alázatos lélekkel alapigénk üzenetére, melyből három tanítást emelek ki: 1. Isten szól. 2. Isten utolsó szava Jézus Krisztus. 3. Kicsoda ez a Fiú.

1. Isten szól.

Nem néma Istenünk van. Az egész teremtéstörténet fölött ott lebeg ez a kijelentés: "És mondá Isten..." Azt is megértjük belőle, hogy Istenünk szava teremtő szó. Istenünk azonban nem egyszer szólott: "Sokszor és sokféleképpen." Mózesről Malakiásig a proféták által tanította, intette, vigasztalta az ő

népét. Ez Izráel népének nagy kiváltsága. /Róm 3,1-2/ A "sokszor és sokféleképpen" arra is mutat, hogy a teremtéstől kezdve Ábrahámon át egészen Keresztelő Jánosig sok emberen keresztül - nemcsak tanításuk által, hanem életük által is -, igen változatos formában - álom, látomás és angyal által - szólott az Isten.

A reformációban újra megszólalt az Isten. Megelevenedtek a holt betűk, életté lettek a régi tanítások, felfigyeltek a próféciaikra az atyák. Éppen ebben volt az ő erősségük. Luther, Kálvin, és a többiek, a magyar reformátorok: Méliusz Juhász Péter, Szegedi Kis István, Dévai Bíró Mátyás mind-mind azért lettek oly tántoríthatatlanok, mert szólott hozzájuk az Isten, és ők engedelmeskedtek ennek az isteni szónak.

Testvér, megkérdezlek: szólott-e már hozzád az Isten? Hallottad-e már az Ő szavát? Nem néma Istened van-e? Szól-e hozzád most is, napról-napra? Vagy elhallgatott számodra, mert nem szól hozzád, mert szíved bálványában gyönyörködöl? Mélyen megdöbbenő, hogy Ábrahám életében is volt 13 esztendő, amikor nem szólt hozzá Isten. "Ábrám pedig 86 esztendős vala, amikor Hágár Ismáelt szülé Ábrámnak. Mikor Ábrám 99 esztendős vala, megjelent az Úr Ábrámnak, és monda néki: Én a mindenható Isten vagyok, járj én előttem, és légy tökéletes." /Gen 16,16;17,1/ Nyilván Ismáelben gyönyörködött Ábrám, családi boldogságában; szívét pedig bezárta az Úr előtt. Testvér, nekünk beszélő Istenünk van, szólni akar hozzád. A Lélek által ma is így szól: "Akinak van füle, hallja meg, mit mond a Lélek a gyülekezetnek."

2. Isten utolsó szava Jézus Krisztus.

Amikor az idő betelt /Gal 4,4/, Isten az ő Fia által szólott. A régi, a hajdan lezárult és kezdődött az új. Kálvin

úgy fogalmazza ezt meg, hogy amióta kisütött az igazság napja: Krisztus, azóta az isteni igazság teljes fénye birtokunkban van, amely olyan, mint amilyen a déli világosság szokott lenni, mert azelőtt csak homályos volt a fény. Más helyen meg azt fűzi hozzá, hogy annál rútabb és kárhozatosabb tehát azoknak hátlátlansága és gonoszsága, akik itt a déli napfényben is vakoskodnak. /Inst.IV.8,7; II.9,1/

Nékünk több adatott a prófétáknál. Mi vagyunk azok a boldogok, akik a "déli napfény" világosságában járhatunk. Abban járunk-e csakugyan? És van-e felelősségünk azokkal szemben, akik homályban járnak, akik tapogatóznak, mint a vakok délben, mert nem ismerték meg az Életnek Világosságát?!

Azt mondtam az imént, hogy Isten utolsó szava Jézus Krisztus. S ez így igaz. Őbenne és Általa Isten mindent megmondott, amit akart, amire szükségünk van, "ami az életre és kegyességre való." Istennek legyen hála, hogy a reformáció újra felfedezte a Bibliát. A leláncolt, lelakatolt Bibliáról leverte a láncot, lefordította azt a nép nyelvére és odaadta a nép kezébe: "Vedd és olvasd!"

3. Kicsoda ez a Fiú?

Alapigénkben nem kevesebb, mint nyolc féle jelentésében mutat rá Isten Lelke a Fiú szolgálatára.

1./ Mindennek örököse. Az Atya az Ő kezébe tett le mindent. Az ítéletet is, minket is.

2./ Általa teremtette a világot. Öröktől fogva való. Ján 1,3 : "Minden ő általa lett és nála nélkül semmi sem lett, ami lett." /Lásd még Kol 1,16-17/

3./ Isten dicsőségének visszatükröződése, kisugárzása, visszfénye. Gondoljunk a 2 Kor 4,6 üzenetére : "Mert az Isten, aki szólt: sötétségből világosság ragyogjon fel! Ő gyújtott

világosságot a mi szívünkben, hogy a Jézus Krisztus arcán felismerjük Isten dicsőségének ragyogását."

4./ Isten személyének képmása. "Ő a láthatatlan Isten képe." /Kol 1,15/ Az eredeti szöveg "charakter" szava tulajdonképpen azt jelenti, hogy Isten önmaga lényegének ismertető jegeit Fiára írta rá. Ezért mondhatta Jézus Krisztus Filepnek: "Aki engem látott, látta az Atyát." /Jn 14,9/

5./ Hatalmas szavával fenntartja a mindenséget. Jézus Krisztus kozmikus jelentősége nemcsak a világ teremtésében, hanem a világ megtartásában is megmutatkozik. A szónak teljes értelmében Megtartó Ő.

6./ Bűneinkből megtisztított. Itt Jézus váltságáhalálára mutat az ige. Arra, amit a 9,14-ben így mond: "Krisztus vére... megtisztítja lelkiismeretünket a holt cselekedetektől, aki Istennek örökkévaló Lélek által önmagát áldozta fel ártatlanul, hogy szolgáljunk az élő Istennek.

7./ A Felséges jobbára ült. Az Isten jobbán való ülés jelzi az isteni kormányzásban való teljes részvételt. Ennek jeleként a Fiú ül, az angyalok állnak.

8./ Neve minden név fölött való. Erre a névre meghajolni minden térd, mennyieieké, földieké és a föld alatt valóké.

Ime néhány mondatban mennyi üzenet. Bizony bele sem fér egy prédikációba. Legyen életünknek mindvégig való vágya, amiről Pál apostol más helyen így vall: "Hogy megismerjem Őt, és az Ő feltámadásának erejét..." /Fil 3,10/ Amen.

Jegyzet: Az egész Zsidókhoz írt levél Krisztus személyének és főpapi szolgálatának fennségével foglalkozik.

Személyéről:

Nagyobb a prófétáknál	1,1-3
Nagyobb az angyaloknál	1,4-14
Nagyobb Mózesnél	3,1-6
Nagyobb Áronnál	4,14-5,10
Nagyobb Melkisédeknel	7,1-28

Főpapi szolgálatáról:

Mennyei szolgálat	8,1-5
Új közbenjáró	8,6-13
Tökéletes szolgálat	9,1-10
Egyszeri áldozat	9,11-10,18
/ Ernst Aebi után/	

37. Szentháromság utáni hetedik vasárnap.AZ ELSODORTATÁS VESZÉLYE.

Zsidók 2,1-4
Jeremiás 2,1-13

Amikor az ember hazafelé tart, s amikor az utolsó állomást is elhagyta, úgy érzi: már otthon vagyok. Pedig még nincs otthon, még mindig történhet valami, ami miatt nem ér haza. Úgy tanultam én is, úgy vallom én is, hogy amikor a kecsit leállítottam a garázsban, csak akkor mondom: hála Istennek, megérkeztünk! Így van a keresztyén ember élete is. Lehet, hogy már az út nagyobb felét megtette. Szívében már az "otthon" örömét érzi. De még nem érkezett meg, még mindig csak a cél előtt van, sokféle veszélynek van kitéve.

Veszélyben vagyunk.

Mai igeszakaszunk ilyen veszélyre emlékeztet bennünket: az elsodortatás, a céltól való eltérítés veszélyére. A Biblia szavai egy képet villantanak fel előttünk. "A kép jelentése ez: az Isten beszédére, Jézus Krisztus igéjére nem figyelő ember olyan, mint az a hajó, mely a kikötő helyett a pusztulásba rohan." /Luther/

Valóban sok mindennek milyen nagy sodró, elsodró ereje van az életben. Ki nem tapasztalta, vagy hallotta, hogy milyen sodró ereje van az árvíznek, az örvénynek, vagy a lavínának! De vajon nem tapasztaltuk-e, hogy milyen magával sodró ereje van a tömegnek, a divatnak, a népszerű "eszmearamlatnak"? S ha végére hagytuk is, nem kell-e őszintén emlékeznünk arra, hogy milyen elsodró ereje van a bűnnek?! Bizony olyan a bűn, mint a lavina: kicsiny dolgokon kezdődik, s félelmetes erejű pusztításra képes a végén.

El ne feledjük: még nem vagyunk otthon. Még nem érkezünk meg a mennyei kikötőbe. Még fenyeget bennünket az elsodor-
tatás, a céltól eltérítés, a hitben való hajótörés veszélye.

"Azért aki azt hiszi, hogy áll, meglássa, hogy el ne essék."

/ 1 Kor 10,12/ El ne feledjük, hogy "a folyamnak szakadatlanul

vizet kell kapni a forrásból, különben hamar kiszárad a medre.

Ha a lámpát nem töltik meg rendszeresen, úgy eddigi ragyogó fénye
dacára, holnap már csak füstölögni fog, nemsokára pedig csak ár-
talmas bűzt fog maga körül terjesztetni. Óvd magad attól, hogy
öntetszelgésből erényeiddel felfuvalkodjál, hanem dicsekedése-
det és bizalmadat teljesen Krisztusba, az Ő erejébe helyezed,
mert csak úgy menekülhetsz meg a bízatos bukástól." /Spurgeon/

Megtartó erő az Ige.

Milyen jó, hogy ebben a veszélyeztetett állapotunkban
nem magunkban kell bizakodnunk. Istenünk gondoskodott számunkra
megtartó erőről. Ez a megtartó erő a Jézus beszéde, az Isten I-
géje, a hirdetett, hallott evangélium. Mert "a hit hallásból van,
a hallás pedig Isten Igéje által." /Róm 10,17/ Erre a hallott
Igére "szükséges nekünk figyelmeznünk."

Nem elég csak hallgatnunk. Még az sem elég, ha meghall-
juk Isten Igéjét, meg is kell őriznünk, meg kell tartanunk. O-
lyannak kell lennünk, mint Sámuel, aki "semmit az ő igéiből a
földre nem hagy vala esni". /1 Sám 3,19/

Kálvin szerint ezekben a mondatokban a megtartás és a
kiömlés közötti ellentétre kell gondolni. "Ugyanis a figyelmes
elme hasonló a jól bedugaszolt edényhez, az elszóródó és lomha
elme pedig a lyukas edényhez." Csendesesen vizsgáljuk csak meg
életünket, szívünket, vajon nem olyan lyukas edények vagyunk-e,
amelyikbe hiába tölti Isten az ő Igéjét, az mindjárt ki is fo-

lyik belőlünk. Vajon nem érvényes-e reánk a prófétai szó:
 "Mert kettős gonoszságot követett el az én népem: Elhagytak
 engem, az élő vizek forrását, hogy kutakat ássanak maguknak;
 és repedezett kutakat ástak, amelyek nem tartják a vizet."
 /Jer 2,13/

A hallottakra figyelmeztetés más szóval itt azt is je-
 lenti, hogy törődünk az üdvösséggel. Kálvin szerint az üdvös-
 ség szó itt képletesen a tanításra vonatkozik. "Mert amennyi-
 ben az Úr nem másképpen akarja üdvözíteni az embereket - mond-
 ja tovább Kálvin -, hanem éppen az evangélium által: tehát ha
 azzal nem törődünk, akkor Istennek minden segítségét visszau-
 tasítjuk, mert "Istennek hatalma az minden hívőnek üdvösségére."
 /Rm 1,16/ Ugyancsak ő hívja fel figyelmünket arra, hogy "nem-
 csak az evangélium visszautasítása, hanem a vele való nemtörő-
 dés is igen súlyos büntetést érdemel."

Nem haszontalan, ha a templom csendjében megvizsgál-
 juk: egyéni életünk, gyülekezeti életünk ^{nem} arra példa-é, hogy sok
 mindennel törődünk mi, csak éppen a legfontosabb dologban, az
 üdvösséggel, a megtartó evangéliummal szemben vagyunk figyel-
 metlenek, felelőtlenek, vigyázatlanok; vagy pedig olyan emberek
 vagyunk, akik figyelnek a hallottakra, törődnek az üdvösséggel?
 Itéeljétek meg ti magatok !

Akik biztosították számunkra.

Ma emlékeztet minket Isten beszéde azokra a drága ö-
 sökre, akik biztosították számunkra az evangéliumot. Mert az
Ige eredetiségét és tisztaságát az áthagyományozás biztosítja.
 Az apostolok nemcsak meghallották Jézus beszédét, hanem tovább
 is mondták. Az Ige hallgatói egyúttal hirdetői is annak."
 Áldjuk Istenünket azokért, akik magyar református egyházunkban
 a legkegyetlenebb üldözések idején is megőrizték, biztosították

számunkra Isten Igéjét. Itt is igaz: aki nem becsüli a múltat, nem érdemli meg a jövőt. De áldjuk Istent azokért is, akik először adtak kezünkbe Bibliát, zsoltárt, aki először vezetett kézenfogva templomba, aki először mutatott rá a nekünk szóló kegyelemre!

De feltétlenül emlékeznünk kell arra is, hogy mi kinek adtuk, adjuk tovább, kinek a számára "biztosítjuk" a Jézus beszédét?! A felnőtt egyházi nemzedék nagy felelőssége, hogy "áthagyományozza" a következő nemzedéknek az egyszerű, tiszta evangéliumi hitet. Ez bizony mindenképpen élet-halál kérdésünk nekünk.

Nagy vigasztalás és bátorítás számunkra^a 4. vers, mely arról szól, hogy Isten nem hagyja magára az övéit ebben a szolgálatban, hanem "mintegy ünnepélyes aláírással, csodákkal" /Kálvin/ is igazolja őket minden időben! Ma is. Mert "a teremtésben, a gondviselésben és a megváltás művében annyi a csoda, mint az óceánban az élőlény." /Spurgeon/ Ámen.

38. Szentháromság utáni nyolcadik vasárnap.VIGYÁZZATOK ATYÁMFIAI!

Zsidók 3,12-14

Zsidók 3,1 -19

A szerető szív leggyakrabban használt szava ez: vigyázz! Bizonyosra veszem, hogy az édesanya, amíg felneveli szíve magzatját, ezt a szót használja legtöbbször: vigyázz! És nem is csak addig mondja ezt, amíg a gyermek kicsiny. Ha már megnőtt, ha elkerült a háztól, ha búcsúztatja, ha levelet ír, csak egyet tud mondani: "Vigyázz édes fiam, édes leányom!"

A mi Urunk Jézus Krisztus szerető szívének is kedves szava volt ez: Vigyázzatok! Az evangéliumokban tízszer fordul elő. Tőle tanulta Pál apostol is. Neki is kedves szavává lett. Az ő leveleiben is tízszer fordul elő.

A Szentlélek Isten most ebben a szóban hozza hozzánk az Anyaszentegyház Urának üzenetét: "Vigyázzatok atyámfiai!" Számunkra megfakult, elszintelenedett már ez a régi veretű, szép magyar szó: atyámfiai. De ha néhány más szótári jelentését is elmondom, egyszerre érzi mindenki, mennyi szeretet, öröm van ebben a szóban. Atyámfia - testvér, vérrokon, ugyanazon néphez tartozó, földi, atyafi, szeretett! Ezek vagyunk mi az ő számára. S minden bűnünk, nyomorúságunk ellenére nem szégyel bennünket atyjafiaiinak nevezni. /Zsid 2,11/ Mennyi szeretet van ebben! Bárcsak felfogná a mi szívünk!

Háromszoros vigyázásra int bennünket Isten Igéje:

1. Vigyázzatok a szívetekre!
2. Vigyázzatok egymásra!
3. Vigyázzatok, hogy mindvégig megálljatok!

1. Vigyázatok a szívetekre!

Egyszerű, testi értelemben is igen hasznos figyelmeztetés ez. Mennyien vannak, akik mértéktelen életmóddal, mértéktelen élvezetekkel, mértéktelen munkával idő előtt tönkretesznek a szívüket, ~~10000000~~. Így is hadd hangozzék közöttünk a Szentlélek intelme: Vigyázatok a szívetekre!

De a Biblia tanítása szerint a szív nemcsak a földi, testi életnek, hanem a lelki életnek is a központja is. S jó dolog történik ott, ahol komolyan veszik a Biblia tanításait. Mózes könyve azt tanítja: "Az ember szívének gondolatja gonosz az ő ifjúságától fogva." /Gen 8,21/ A próféták így ismerik a szívet: "Csalárdabb a szív mindennél és gonosz az, kicsoda ismerhetné azt." /Jer 17,9/ Jézus Krisztus megerősíti ezt a tanítást: "A szívből származnak a gonosz gondolatok, gyilkosságok, házasságtörések, paráznaságok, káromlások. Ezek teszik tisztátalanná az embert." /Mt 15,19/ A Lukács 21,34-ben pedig így inti az övéit az Úr: "Vigyázatok magatokra, hogy meg ne nehezédjék a ti szívetek dobzódás, részegség, vagy az élet gondja miatt."

Mai alapigénkben is hasonló intelem hangzik felénk: "Vigyázatok atyámfiai, hogy ne legyen valakinek közületek hitetlen gonosz szíve, hogy az élő Istentől elszakadjon."

2. Vigyázatok egymással!

Nem elég magamra vigyázni. Szeretetünk éppen abban mutatkozik meg, hogy vigyázunk a másokra. "Krisztus egyháza ugyanis nem luxus-hotel, melyben keresztyén urak kényelmes különszobákban laknak. Az egyház inkább hasonlít egy katonai barakkhoz, melyben az evangélium harcosai együtt laknak és közös kiképzésben részesülnek...Isten népének természete megkívánja, hogy összetartson és testvéri közösséget ápoljon. A fenevad egy-

maga kőborol az erdőben, a juhok nyájba tömörülnek." /Spurgeon/
on/

Jézus Krisztus gyülekezetének lelkigondozó közösségé kell lenni, naponként intenünk kell egymást; vigyáznunk kell egymásra, hogy közülünk senki ne keményíttessék meg a bűnnek csalárdsága által. Az eredeti szöveget szabad így is értelmeznünk: "Senkit ne tegyen megátalkodottá a bűn csábítása." Ez három vonatkozásban jelentkezhethet: a gazdagság csábítása /Mt 13, 22/, a kívánság csábítása /Ef 4,22/, és az igazságtalanság csábítása /2 Thessz 2,10/.

Vajjon nem ebben a felelősség-hordozásban kell-e megújulnunk? A bűn útjára tévedt ember mindig ezt kérdezi: "Avagy őrizője vagyok-e én az én atyámfiaának?" /Gen 4,9/ A Krisztusban új életet nyert ember pedig a kérdőmondatot kijelentőmondatná teszi: Igen, őrizője vagyok az én atyámfiaának.

3. Vigyázatok, hogy mindvégig megálljatok.

Jó megszívlelnünk, amit ezzel kapcsolatosan Kálvin mond: "Végeredményképpen kimondhatjuk, hogy csak az az igazi hívő, ki tántoríthatatlanul meg van arról győződve, hogy Isten neki kegyes és jóakaró atyja, kinek jóakaratából önmagának mindent megígér; csak az az igazi hívő, ki az önmaga iránt való isteni jóakarát ígéreteiben bízva előre is kétségtelenül várja az üdvösséget, amint az apostol mondja e szavakkal: "Ha ama fundamentomot, amelyhez támaszkodunk, erősen megtartándjuk mind végig." /Károlyi fordítás/ Úgy vélekedik ugyanis, hogy csak az reménykedik az Úrban helyesen, aki bizton bizvást dicsekedik az-
zal, hogy ő a mennyek országának örököse." /Inst.III.2,16/

"Részeseivé lettünk Krisztusnak". Hogy ez a kifejezés, mely egyedül ebben a levélben fordul elő, mit jelent, kifejtve megtaláljuk Efezus 2,5-6-ban: "De az irgalomban gazdag Isten

az 6 nagy szeretetéből, amellyel minket szeretett, minket, akik halottak voltunk a vétkek miatt, a Krisztussal együtt megelevenített és vele együtt támasztott fel és vele együtt helyezett a mennyekbe a Krisztus Jézus által."

Aldott legyen Istenünk, hogy ma szeretetét így közölte velünk: Vigyázzatok édes gyermekeim! Vigyázzatok a szívetekre, vigyázzatok egymásra és vigyázzatok, hogy hajótörést ne szenvedjete a hitben! Isten legyen irgalmas nekünk, hogy amit Lélekben kezdtünk el, ne testben fejezzük be! Amen.

Néhány megjegyzés:

Blepete . Jézus kedves szava: Mt 24,4; Mk 4,24; 8,15 ; 12,38; 13,5.9.23.33. Lk 8,18; 21,8.

Pál apostol kedves szava: 1 Kor 3,10; 8,9; 10,12; 16,10; Gal 5,15; Ef 5,15; Kol 2,8; 4,17; Zsid 12,25.

parakaleó - inteni, vigasztalni! szklérünó - megkeményíteni, konokká, megátalkodottá tenni, pass.: megkeményedni.

apaté - csalás, csábítás, kár, élvezet. Mt 13,22: a gazdagság ~~ap~~ apatéja; Ef 4,22: a kivánság apatéja; 2 Thessz 2,10: az igazságtalanság apatéja. metokhos - résztvevő, részesülő, társ.

Ez a fogalom egyedül ebben a levélben fordul elő: 1,9; 3,1.14; 6,4; 12,8. hüposztazis - lényeg, alap, bizodalom, reménység.

"A hívő szív reménysége dicső és szilárd, mert Krisztus dicsőségének szilárd alapján nyugszik." /Spurgeon/

39. Szentháromság utáni kilencedik vasárnap.TÖREKEDJÜNK ÉRETTKORÚSÁGRA!

Zsidók 6,1/b
Zsidók 5,11-6,3

Mai istentiszteletünkön felhangzott ige panasz. A levélíró apostol panasza a gyülekezet ellen. Bizony súlyos panasz: Lusták lettek. Tanítóknak kellene lenniük és újra az ábécét kell tanítani. Férfiaknak való kemény eledellel szeretné megteríteni az asztalt, de nem lehet, mert tejen élnek. Egy mondattal kifejezve: nincs fejlődés az életükben, egy helyben való topogás van csak. Pedig a kegyelemben is növekednünk kell.

Mivel hisszük, hogy az Igében az élő Isten szól, az Anyaszentegyház Ura szól az ő mindenkori gyülekezetéhez, akkor értjük jól, istenesen ezt az ígét, ha elfogadjuk, hogy ez a panasz ellenünk szóló panasz.

Mert ugye tudjátok ti is édes atyámfiaink, hogy Krisztus gyülekezetének legnagyobb, legveszélyesebb ellensége nem az istentelenség és nem is a hitetlenség, hanem a közöny, a lustaság. Pedig "a restségnek nem lehet köze Krisztushoz". Nem igaz szó-e reánk, hogy restek lettünk a hallásra?

Kálvin tanítását jó nekünk szívünkre vennünk: "A régi bölcs azzal dicsekedett, hogy tanulás közben öregedett meg. Mi tehát igen nyomorult keresztyének vagyunk, ha semmit sem gyarapodva öregszünk meg, kiknek hitünk kell, hogy minden kor lépcsőjén áthaladjon, amíg tökéletes férfikorra növekedik. Ef 4,13./ Inst.IV.14,8/

Elhagyva az elemi tanítást.

Az Apostol felsorolja, hogy az őskeresztyénségben mit

tartottak alapvetően fontos tanításoknak. Érdemes felfigyelni erre a felsorolásra. Különösen a misszió emberei, az evangélizáció szolgálói tanulhatnak belőle sokat: A megtérés - az Istenben való hit - a keresztségek - a kézrátétel - a halottak feltámadása - az örök ítélet. / Egy hat napos evangélizáció témája is kibontakozott előttünk./

Mindez az evangéliumokban még tömörebben össze van foglalva: "Térjetelek meg, mert elközelített a mennyeknek országa!" /Mt 3,2; 4,17. Mk 1,15/ Édes atyámfiaim, aki még nem hallotta meg ezt az örömhírt, annak mindvégig, következetesen ezt kell mondanunk, hogy senki ne legyen közöttünk fundamentum nélküli, fövényre épült keresztyén élet.

A Jézus Krisztus gyülekezetében azonban nem szabad vengognunk magunkat attól, hogy hirdessük az Istennek teljes akaratát. /Act 20,27/ Ezért nem ismerünk engedelmesebb igehirdetést a reformátori igehirdetésnél, amely könyvről-könyvre, versről-versre, mondatról-mondatra "magyarázta" Istennek Igéjét. Ott bizony hangsúlyt tettek az elemi tanításra is, de el is hagyták azt, amikor - tetszett, vagy nem tetszett -, hirdették az Istennek teljes akaratát a mindennapi életre, hétköznapi magatartásra nézve. Bizony ott megtanulták a törvény és a kegyelem szavainak betűzését anélkül, hogy a betűket összezavarták volna. Nekünk is ezt kell tennünk!

Törekedjünk.

Szíven ütött ez a szó: törekedjünk. Elgondolkodtam rajta. A mi magyar népünk törekvő nép. Még ellenségeink sem foghatják reánk, hogy lusta nép vagyunk. Csak! Csak éppen a lelki életben nincs törekvés. Készülés közben dudolgattam egyik régi szép énekünket: "Ha lelkem Hozzád emelkedik és a buzgóság szárnyain..." /480/ Megelevenedett előttem egy kép:

Olyanok vagyunk, mint a madár, amelynek szárnyait le-nyírták. Dobj fel egy szárnya-szegett madarat, tud-e repülni? Visszahull a földre. Azért nem tudunk mi sem felemelkedni mennyei magasságokba, mert szárnyaszegett keresztyének vagyunk. Aki szereti magyar református gyülekezeteinket, annak azért kell könyörögnie, hogy Isten növelje ki levágott, vagy leperzselt szárnyainkat. Adjon buzgóságot lelkipásztoraink, presbitereink, véneink és ifjaink szívébe, hogy a lelkiekben közöttünk ne legyen senki hanyag, vagy lusta; hogy ez a törekvők nép törekedjen a Krisztus mélyebb, igazabb megismerésére és követésére.

Érettkorúságra.

Ugyanazt a szót használja e helyen a Szentírás, amit másutt tökéletességgel fordítunk. A gyermekről azt tanítja a Biblia, hogy olyan mint a szélingatta nádszál, mindig úgy hajlik, ahogyan fúj a szél. /Ef 4,15/ A Krisztusban való érettkorúság először is azt jelenti, hogy nem vagyok többé szélingatta nádszál. Érett(korú) lettem és ez azt is jelenti, hogy választást tudok tenni: mi a jó és mi a rossz. /Zsid 5,14/

A Szentírás tudós magyarázói e helyen kétféle érettkorúságra törekvés lehetőségét látják: a/ a keresztyén tudomány tökéletességére, b/ a keresztyén ember szubjektív tökéletességére törekvést. Pl. a Károlyi fordítás ezt mondja: "Azokáért elhagyván a keresztyénség kezdetének beszédét, a tökéletes tudományra törekedjünk." Luther fordítása pedig inkább az életbeli tökéletességre törekvést látja e helyen. Szerintünk mindkettőre vonatkozik a felszólítás, mert a keresztyén életben az életnek és a tudománynak nagyon figyelemre méltó kölcsönhatása van. Két igére kell gondolnunk: "A Lélek sem jó tudomány nélkül." /Példb 19,2/; a másik pedig "Az ismeret felfuvalkodottá tesz, a szeretet épít." /1 Kor 8,1/ Bizony atyámfia, a keresz-

tyénség elesettségének szomorú jele, hogy oly kevesen vannak, akiknek hitismerete megalapozott és buzgóságuk is van, hogy többre törekedjenek.

Azért hadd zárjam bizonyágtételemet Kálvin Jánosnak az alapige magyarázatánál mondott hasonlatával: "Még világosabban kitűnik ez az alaplerakás hasonlatából, amely mindjárt következik. Ugyanis a ház építésénél sohasem szabad az épület alapjától eltérni; de azért nevetséges volna mindvégig annak lerakásán fáradozni. Mert fundamentomot az épület kedvéért vetünk, s aki csak annak építésével foglalkozik, de nem tér át a felépítményre, az balga és haszontalan munkával fárasztja magát... Hasonló a helyzet a keresztyénséggel: mert az elemi ismeretekkel mintegy alapot nyerünk, de azután nyomban következnie kell a magasabbrendű tanításnak, hogy ez fejezze be az épületet. Ennélfogva fonákul járnak el, akik az első elemi ismereteknél megállanak, mivel semmi kitűzött céljuk nincs. Mintha az építész egész munkáját a fundamentomra fordítaná s elvetné a továbbépítés gondját. Tehát azt akarja az apostol, hogy hitünk kezdetben alapot nyerjen, azután tovább emelkedjék, amíg naponkénti növekedés útján végül is célhoz nem ér." Úgy legyen, ámen.

40. Szentháromság utáni tizedik vasárnap.MEGÁLL AZ ISTENNEK IGÉJE !

2 Timótheus 2,19
2 Timótheus 2,14-21

Krisztus anyaszentegyháza mindig két tűz között élt. Külső és belső veszedelmek egyaránt rontására törekedtek. 392. énekünkben így vallunk erről:

"A világ fejedelme feltámad ellene,
vagy hamis tudománytól gyaláztatik neve."

Az a gyülekezet, melynek Timótheus volt az órállója és pásztora, elsőrenden a belülről jövő rontásoknak volt kitéve. Amint hallottuk, szentségtelen üres fecsegők támadtak a gyülekezetben, akiknek beszéde mint a rákfehély terjedt. Ezek az emberek eltévelyedtek az igazság mellől és megzavarták néme-lyeknek a hitét. /16-18 vk/

Erre mondja Pál apostol válaszként mély meggyőződé-
ssel: "Mindazáltal megáll az Istennek erős fundamentoma..."
Mindazáltal. Azaz minden látszat ellenére. Mert a látszat igen
gyakran lehet lehangoló, csüggesztő. De mi hitben járunk és nem
látásban. Mi az Úrnak hiszünk, az Úr pedig azt mondja, hogy
mindazáltal megáll az Istennek erős fundamentoma!

Kettős felirat.

Ennek a fundamentomnak kettős felirata van. Az egyik a kiválasztás Isteni cselekedetére mutat: "Ismeri az Úr az ö-
véit"; a másik a kiválasztottak magatartására: ~~mondja~~: "Álljon
el a hamisságtól minden, aki Krisztus nevét vallja."

Amikor Pál apostol erről beszél, egy mózesi ígét ele-
venít meg előtte a Szentlélek. 4 Mózes 16. részében van leírva,
hogy Kóré, Dátán, Abirám és Ón fellázadtak Mózes ellen és Áron

ellen. Follázaadt velük 250 ember a gyülekezetből. Kétségbevon-
ták Mózes és Áron megbízatását, és papságot akartak maguknak.
Ekkor mondja Mózes: "Reggel megmutatja az Úr: ki az övé és ki
a szent és kit fogad magához, mert akit magának választott, ma-
gához fogadja azt." / 5v/ - "Kérlek, távozzatok el ez istentelen
emberek sátrai mellől, semmit ne illessetek abból, ami az övék,
hogy el ne vesszetek az 5 bűneik miatt." /26v/ Ebben a kettős
kijelentésben látja Pál apostol az újszövetségi drága szege-
letkő kettős feliratát.

Ismeri az Úr az övéit.

Arról a drága ismeretről van itt szó, amiről együtt é-
nekeltünk a 139. zsoltárban: "Nálad ismeretes voltam, Előbb,
hogynem formáltattam. Hogy még nem voltam, ismertél és napja-
imra szemléltél..." Ezt az ismeretet erősíti meg Jézus Krisz-
tus, amikor ezt mondja: "Én vagyok a jó Pásztor és ismerem az
enyéimet." /Jn 10,14/

Ez "mindenekelőtt alázatosságra int. Odakényszerülünk
az Úr elé, aki ismer minket, - és itt nincs helye másnak, csak
megalázkodó bűnbánatnak és mély hálaadásnak. Az Úr minket min-
dig a helyünkre parancsol s nem engedi meg nekünk, hogy uralkod-
junk, hanem hogy szolgáljunk. Félelmes és vigasztaló egyszerre,
hogy a mindent látó Isten úgy ismer minket, ahogy senki más, a-
hogy magunk se ismerjük önmagunkat. Látja az életünket úgy, hogy
szavaink mögött ismeri a gondolatainkat, cselekedeteink mögött
a szívünk indulatait. Ki állhat meg Ő előtt - bűnbánó szégyen-
kezés nélkül? De Ő annak ellenére, amik vagyunk, mégis úgy is-
mer minket, mint az övéit." /Bereczky Albert/

De ez üdvösséges örömet is jelent számunkra. Mert ha
az Úr ismer bennünket, akkor az azt jelenti, hogy szeret minket.
Mert amikor Ő megismer, meglát bennünket úgy, amint vagyunk,

akkor könnyörületességre indul rajtunk, megesis rajtunk a szive. Azt a felszabadultságot jelenti ez, hogy szükségtelen és hiábavaló minden alakoskodás, képmutatás, mert Ő ismer bennünket.

Mutassuk csak meg magunkat, amint ~~szükség~~ vagyunk. Tárjuk ki előtte a szívünket! S ha mi azt kérdeznénk Nátánaellel: "Honnét ismeresz engem?", halljuk meg Megváltónk ajkáról "Mielőtt Fülöp téged hívott, láttalak amikor a fügefa alatt voltál!" S ahogy akkor Nátánael leborulva átadta magát az Úrnak, úgy mondjuk mi is: "Mester, te vagy az Isten Fia!" /Jn 1,43-51/

Álljon el a hamisságtól minden, aki...

Isten Igéje e helyen eltávozásról, félreállásról beszél. Tehát azt mondja, hogy távozzon el, álljon félre a hamisságtól mindenki, aki Krisztus nevét vallja. Ahhoz azonban, hogy jól értjük, mitől is kell félreállnunk, mélyebbre kell hatolnunk az Ige értelmének, üzenetének keresésében.

Bibliafordítóink hamisság-ról beszélnek e helyen. Ennek a fogalomnak a megfelelője - adikia - az Újszövetségben huszonnétszer fordul elő. Ebből tizenkét helyen hamissággal, tíz helyen pedig, gonoszsággal, álnoksággal fordítják. Mert a szó szótári jelentése: igazságtalanság, jogtalanság, megkárosítás, gonosz tett, elvetemültség. Tehát jó az a fordítás is, mely ezt a helyet így adja vissza: "Álljon el a gonoszságtól minden..."

Isten Igéje azt mondja nekünk, hogy a hamisságtól, a gonoszságtól kell elállnunk. Tehát nem egyes hamisságtól, hanem a hamisságtól. Mert "minden igazságtalanság bűn" /1 Jn 5,17/. Ettől az igazságtalanságtól, hamisságtól nem a magunk erejével szabadulunk meg, hanem Isten kegyelme szabadít meg minket: "Ha megvalljuk bűneinket, hű és igaz, hogy megbocsássa bűneinket és megtisztítsen minket minden hamisságtól." /1 Jn 1,9/ Tehát azt is látnunk szabad, hogy ettől az adikia-tól, a hamisságtól a

bűnbánó, bűnért megvalló, a bűnbocsánatban részesülő embert részesíti Istenünk, amikor megtisztítja minden adikiától. Így lesz nyilvánvaló számunkra, hogy ez a megszenteltetés munkája: részünkről az odaszánás, az átadás problémáját veti fel, ahogyan erről a Rémaiakhoz írt levélben beszél Pál apostol: "Se ne szánjátok oda a ti tagjaitokat hamisságnak /adikiának/ fegyvereiül a bűnnek; hanem szánjátok oda magatokat az Istennek, mint akik a halálból életre keltettek és a ti tagjaitokat igazságnak fegyvereiül az Istennek." /6,13/

Elérkeztünk tehát odáig, hogy a hamisságtól való elállás egyben azt is jelenti, hogy odaállunk az igazsághoz. Tehát nem egyszerűen negatívumról van szó e helyen sem. S akit fárasztott volna az utóbbi néhány ~~más~~ perces "fejtegetés", pihenjen meg velünk együtt, nagy tanítónk, Kálvin szép hasonlatát hallgatva: "Amikor fegyvereknek nevezzi /az Ige/ tagjainkat, a katonáskodás területéről veszi a hasonlatot, mintha ezt mondaná: Amiként a katona mindig készen tartja fegyverét, hogy használatba vegye, valahányszor a vezére parancsolja, és nem is használja azt, hanem csakis annak parancsára, úgy a keresztyéneknek is meg kell gondolniuk, hogy az ő összes tagjaik a lelki katonaság fegyverei. Ha tehát valamelyik részüket vagy tagjukat helytelenül gonoszságra használják, a bűnnek szolgálnak. Katonai esküt azonban Istennek és Krisztusnak tettek, s ez állandóan kötelezi őket. Tehát illik távöltartaniuk magukat a tábor bűnével való minden érintkezéstől. Látható ebből, hogy milyen jögon hivatkoznak elbizakodottan a keresztyén névre azok, akiknek minden tagjuk, mint a sátán rimája kész minden ocamányság elkövetésére."

Mi Krisztus nevét valljuk. De "jaj annak a hitvallónak, akinek élete megcáfolja az evangélium igazságát. Aki az igazságot hirdeti, kell, hogy maga is igaz legyen." /Spurgeon/ Úgy van, úgy legyen. Ámen.

41. Szentháromság utáni tizenegyedik vasárnap.MEGMARAD A HIT.

1 Korinthus 13,13
Róma 10,8-17

A következő három vasárnap - Isten Lelke indítására - az egykerintustizenháromnak, a szeretethimnuszának sokak által kívülről ismert, felségesen szép verséről szól közöttünk az igehirdetés: "Most azért megmarad a hit, remény, szeretet e három; ezek között pedig legnagyobb a szeretet." Mai alkalommal a hitről, a megmaradó hitről teszünk bizonyosságot.

A hit az Újszövetségben és a reformációban.

A hit fogalma az Újszövetségben megközelítően ötszázszor fordul elő különböző formában. Vegyük ehhez, hogy Újszövetségünk 475 oldalból áll. Ez azt jelenti tehát, hogy a hit fogalma az Újszövetség minden lapján átlagosan egyszer előfordul. Aki a hit fogalmát ki akarná szakítani a Bibliából, nyugodtan összetéphetné akár az egészet.

A reformáció is a hitet fedezte fel. Luther Márton, az üdvösségért tusakodó szerzetes rátalált a Római levélre, s mindjárt az 1,17 lett vigasztalása, útmutatója, elindítója: "Az igaz ember pedig hitből él." Kálvin számára többek között ezt jelentette ez a mondat: "...szükségképen következtetünk a hit és az evangélium kölcsönös kapcsolatára. Mert abból a mondasból, hogy az igaz ember hitből fog élni, azt következteti, hogy ezt az életet az evangélium által nyerjük el. Így már tisztán áll előttünk e levél első részének lényege, vagy legsarkalatosabb pontja, hogy t.i. egyedül Isten könyörületesességéből igazulunk meg a hit által." Így került a kálvini reformáció

zászlójára az Efézusi levél 2,8-9. verse: "Kegyelemből tartat-
tatok meg, hit által; és ez nem töletek van: Isten ajándéka ez;
nem cselekedetekből, hogy senki ne kérkedjék." S ehhez éppen a
magyar evangéliumi egyházak nagy felismeréseként került hozzá a
mi nemzedékünkben a 10. vers: "Mert az Ő alkotása vagyunk, te-
remtetvén általa a Krisztus Jézusban jó cselekedetekre, amelye-
ket előre elkészített Isten, hogy azokban járjunk."

Ma is ez az aktuális üzenet: "Higyj az Úr Jézus Krisz-
tusban!" Bárhol, bármilyen körülmények között éljen az ember,
ezt kell hirdetnünk. Földindulások közepette, megrémült szí-
veknek ez ^{az} Isten üzenete: "Higyj az Úr Jézus Krisztusban!"

Mi a hit?

le A Biblia feletét a Zsidókhoz írt levél 11. fejezeté-
ből próbáljuk megérteni. A fejezet elején igen tömör meghatá-
rozását találjuk a hit fogalmának: "A hit pedig a reménylett
dolgoknak valósága, és a nem látott dolgokról való meggyőző-
dés." E meghatározás után pedig példákat találunk a hithősök
életében. S ezekből a példákból: Nőé bárkaépítésének, Ábrahám
engedelmességének, Izsák megáldozásának, Mózes egész életének,
Jerikó elfoglalásának a példájából, - hogy csak a legismerteb-
beket említsem -, valamit megérthetünk abból, hogy mi is a hit.

Református őseink is feleltek erre a kérdésre, s az ő
feleletük így hangzik: "Nemcsak oly bizonyos ismeret, amelyről
fogva igaznak tartom mindazt, amit Isten az ő igéjében nekünk
kijelentett, hanem szívbeli bizodalom is, melyet a Szentlélek
az evangélium által munkál bennem, hogy Isten nemcsak másoknak,
hanem nekem is bűnbocsánatot, örök igazságot és boldogságot a-
jándékozzon ingyen kegyelemből, egyedül a Krisztus érdeméért."

/Heidelbergi Káté 21. kérdés/

De minden további magyarázat helyett hadd idézzem Spurgeont, a híres baptista prédikátort, aki szerint a hit olyan egyszerű dolog, hogy éppen ezért oly nehéz megmagyarázni. Valahányszor magyaráznia kell, mindig fél, hogy úgy jár, mint Thomas Scott, aki magyarázó jegyzetekkel látta el a Zarándok utját. S egyszer megkérdezett valakit, hogy érti-e magyarázatait. Mire ezt a választ kapta: "Bunyant, a Zarándok utját már jól értem, és remélem, hogy Isten kegyelmével egyszer az ön magyarázó jegyzeteit is meg fogom érteni."

Bizony ilyen a hit. Akinak a Szentlélek megnyitja a szívét, az érti; akiét meg nem nyitja meg, annak halála napjáig is magyarázhatják, mégsem tudja mi a hit. Az ilyenkre vonatkozik Pál apostol jellemzése: "Kik mindenkor tanulnak, de az igazság megismerésére seha el nem juthatnak." /2 Tim 3,7/

Hogyan keletkezik a hit?

Ezzel már el is érkeztünk ahhoz a kérdéshez: Hogyan keletkezik a hit? Káténk erre nagyon világos feletet ad: "... a Szentlélek az evangélium hirdetése által munkál szívemben."

Nézzünk erre két bibliai példát: Péter apostol Kornélius házához megy s ott prédikálni kezd. És "mikor még szólá Péter ez igéket, leszálla a Szentlélek mindazokra, akik hallgatják e beszédet." /Act 10,44/ - A másik példa: Pál apostol először lép Jézus Krisztus evangéliumával Európa földjére. Filippi kikötő városba megy; ahol a városon kívül, egy folyóviz mellett beszélget az egybegyűlt asszonyokkal. És miközben beszélgetnek, egy Lídia nevű bíboráros asszonynak az Úr megnyitotta a szívét, hogy figyelmezzon azokra, amiket Pál mondott. /Act 16,14/ Íme, így keletkezik a hit: Valaki Jézus Krisztus megbízásából hirdeti az Igét, s a Szentlélek megnyitja a szívét, vagy a szíveket.

Ime, itt és most, a te szívedben is hit támadhat. Hogyan is hallottuk az Igéből: "Azért a hit hallásból van, a hallás pedig Isten igéje által." Azért most igehirdetés közben is mondjad kedves énekünk szavaival: " Isten élő Lelke jőjj, áldva szállj le rám! "

Milyen hit van?

Református dogmatikáink így foglalják össze: Van történeti hit, időleges hit, csodahit és üdvözítő hit. Néhány mondatban hadd szóljak e négyféle hitről. A történeti hit vagy historiai hit csupán ésszel tartja igaznak azt, amit Isten a Szentírásban kijelentett. Nincs hatása az életre, ezért nem is érdemli meg a hit nevet. Az időleges, vagy ideig való hit élő hitnek látszik, mert öröm kíséri s ezért lelki felfrissülés jár a nyomában. De nincs elég földje, s nincsenek megfelelő gyökerei. /Mt 13,20-21/ Ezért látszat élete van, de a próbatételek idején nyilvánvalóvá válik értéktelensége: "elszárad". A csodahit birtokában vagy azt hiszi valaki, hogy ő maga is képes csodát tenni, vagy azt hiszi, hogy vele magával is történhetik csoda. Rendkívüli ajándéka ez az Istennek, megvan ez a hit és él egyesekben akkor, ha az Úr az ő országa érdekében szükségesnek tartja, hogy csodák történjenek. De vigyázat, hamis hitté is válhat ez akkor, ha valaki arra építi fel üdvösségbe vetett reménységét, hogy csodákat tehet, vagy csodák mennek végbe rajta. "A Szentlélek képes hitet fakasztani bennünk, bármilyen csoda nélkül. A csoda egymaga nem támaszt hitet. Aki nem hisz Istenben csodák nélkül, az a hitét a csodákra, és nem Istenre alapozza." /Spurgeon/

Igy érkezünk el az üdvözítő hithez. Ez az igaz hit. Szépen vall erről Második Helvét Hitvallásunk, amikor arra irányítja figyelmünket, "hogy a hit hathatós és a szeretet által

munkálkodik /Gal 5,6/. Ez nyugtatja meg a lelkiismeretünket is és nyit szabad utat Istenhez, hogy bizalommal járuljunk hozzá és minden hasznos és szükséges dolgot megkapjunk tőle. Ez tart meg bennünket abban a kötelességünkben is, mellyel Isten iránt és felebarátaink iránt tartozunk, ez erősíti meg a bajban békességes türésünket és ez készítet és képesít igaz valástételre. Hogy egy szóval mindent elmondjak, ebből származik mindennemű jó gyümölcs és jó cselekedet." /XVI. fejezet/

Megmarad a hit.

Befejezésül hangsúlyt kell tennünk tehát alapigénk első szavára: "Most azért megmarad..." Mert sok mindent elveszíthetünk földi életünkben. Ahogyan Luther énekelte: "Kincsét, életet, hitvest, gyermeket." S ezek mind nagy veszteségek. De összehasonlíthatatlanul nagyobb veszteség, amikor valaki a hitét veszíti el. A hajótöröttek között is a legszerencsétlenebbek azok, akik a hit dolgában szenvedtek hajótörést. Ezért közös imádságként énekeljük Fejes István volt tiszánineni püspöknek sok gyülekezet és sok kedves hívünk által szívünkbe zárt énekét:

"A földön ha elvesztem

Szerelmem tárgyait,

Maradjon meg mellettem

Szerelmed és a hit;

Csak azt el ne veszítsem,

Mi benned, ó Ur Isten,

Remélni megtanít! " /276,2/ Amen.

42. Szentháromság utáni tizenkettedik vasárnap.MEGMARAD A REMÉNY .

1 Korinthus 13,13
Zsoltár 62,1-13

A hit, remény, szeretet hármasságában a remény van középen, ez köti össze a hitet a szeretettel. Így kell lennie ennek a mi életünkben is.

Mi a remény?

A hit fogalmának meghatározására találtunk a Bibliában rövid, tömör meghatározást. Emlékezzünk csak: "A hit a reménylett dolgoknak a valósága, és a nem látott dolgokról való meggyőződés." A remény meghatározását így nem találjuk meg. De ha tovább kutatunk utána, és megvizsgáljuk, hogy a Biblia tanítása szerint mi a remény, találunk három példát, amely igazít bennünket.

Az első példa Ábrahám példája. Isten ígéretet tett Ábrahámnak, hogy fia születik, s hogy annyi lesz a leszármazottja, mint az ég csillaga. De ekkor már "Ábrahám és Sára élemedett kerü öregek voltak és Sáránál megszűnt az asszonyi természet." /Gen 18,11/ S mit csinált Ábrahám? Hallgassuk csak Pál apostolt, mit mond erről: "Aki reménység ellenére reménykedve hitte, hogy sok népnek atyjává lesz, aszerint, amint megmondott: Így lésszen a te magod." /Rm 4,18/ Íme ez a bibliai reménység, "reménység ellenére reménykedni". Ez nem az emberi számítás szerinti reménység.

A második példa ugyancsak Ábrahám életével kapcsolatos. A Zsidókhoz írt levélben említi a Szentírás, ahol Ábrahám

példájának leírása után ez áll: "...lehetetlen, hogy az Isten hazudjon, erős vígasztalásunk legyen minékünk, mint akik oda menekültünk, hogy megragadjuk az előttünk levő reménységet, mely lelkünknek mintegy bátorságos és erős horgonya..." /6,18-19/ Ez tehát azt jelenti félreérthetetlenül, hogy az emberi lélek számára olyan a remény, mint a hajósnak a horgony. / Az ~~Ék-~~ ~~ka~~ ógörög nyelv "ankura" szava egyaránt jelentett horgonyt és reményt./

De hallgassuk csak, mit mond erről nagy tanítónk, Kálvin János: "Szép és találó hasonlat ez, amikor az Isten ígéjére támaszkodó hitet a horgonyhoz hasonlítja. Mert valóban, amíg ezen a világon vándorlunk, nem állunk a biztos földön, hanem mintegy a tenger közepén, mégpedig erősen háborgó tenger közepén hanyódnak. Mert a Sátán szüntelenül számtalan vihart támaszt, amelyek hajónkat azonnal felfordítanak és elsüllyesztenék, ha jó mélyen - egészen a fenékén - horgonyt nem vetnénk. Mert sehol sem mutatkozik révpárt a szemünk előtt, hanem bármerre fordítsuk tekintetünket, mindenütt csak víz látható, sőt a hullámok is fenyegetően támadnak. De miként a horgonyt a víz közepén, sötét és titokzatos helyre bocsátják le, s amíg az ott lenni marad, a hullámoknak kitett hajót egy helyben tartja, hogy el ne merüljön: úgy kell a láthatatlan Istenben megrögzíteniünk reménységünket is. A különbség az, hogy a horgonyt lefelé vetik a tengerbe, mert annak fenéke a földön van, a mi reménységünk pedig felfelé emelkedik és felfelé száll, mert ezen a világon semmit sem talál, amin megállhatna; s nem ragaszkodhatik a teremtményekhez, hanem egyedül Istenben nyugszik meg."

A harmadik példa a szántóvető emberhez vezet el bennünket: "Aki szánt, reménység alatt kell szántania és aki csépel, az ő reménységében részesnek lennie reménység alatt." Valóban mennyi reménység is kell a földműves ember munkájához.

Ezért mondja a Prédikátor könyve: "Aki a szelet nézi, nem vet az, és aki a sűrű fellegre néz, nem arat." /11,4/ A szántóvetőt nem ejtheti kétségbe, hogy az elvetett mag még mennyi fagynak, viharok, szélnek van kitéve. Nem aggodalmaskodhatik, hogy még ezután jön a nagy tél. Ő szánt és vet, mert télben is tavaszról, érlelő májusi esőről "álmodik", abban reménykedik.

Milyen remény van?

Amikor azt vizsgáljuk, hogy milyen remény van, kizárólag a keresztyén reménységre gondolunk. Ennek az az ismertetőjele, hogy túl nő ennek a világnak a keretein. Egyszerű, és világos ez a beszéd: "Ha csak ebben az életben reménykedünk a Krisztusban, minden embernél nyomorultabbak vagyunk." /1 Kor 15,19/ A Szentírás tanítása szerint a keresztyén reménység az üdvösség reménysége, a feltámadás reménysége és Krisztus visszajövetelének reménysége.

Az üdvösség reménye. Gondoljunk csak Heidelbergi Káténk első kérdésére és feleletére! Micsoda rendíthetetlen reménység szólal meg belőle! "Az, hogy mind testestől, mind lelkestől... Ezért Ő, Szentlelke által, a örök élet felől engem is biztosít és szív szerint hajlandóvá és készé tesz arra, hogy ezentul Ő-neki éljek." Egy atyai barátom tanácsára úgy mondom el magamban naponként e Hitvallást, mint a Miatyánkot. Hadd adjam tovább e drága tanácsot. Fürdesd meg lelkedet, szívedet, elmédet, hitedet naponként e himnusi magasságu, szárnyaló hitvallásban, hogy a te trombitád se bizonytalan zengésű legyen, hanem hangozzék rajtad keresztül is az üdvösség reménysége.

A feltámadás reménye. Ott élt már az ószövetségi kegyesek szívében, Jób és Dávid szívében. Ott élt az első keresztyének szívében. Bizonyítékul elég néhány keresztyén sírkövet elcl-

vasni. Róma ^{ja}kpui előtt, föld alatt lévő, később kiásott katakombák síremlékein a következő felirásokat találták: "Aleszik." "Él Istenben." "Itt nyugszik békességben egy gyermek, egy hívő, egy zarándok." A feliratok mellett - mint nagyon kifejező rajzok -, ott voltak hajók, pálmaágak, szomjas szarvas, galamb az elajággal, a jó Pásztor, Jézus nevének betűi, amelyek mind-mind a feltámadás boldog reményét fejezték ki.

S milyen áldott dolog, hogy a keresztyének mindig, mindenütt boldogan vallhatják: "Nékem az élet Krisztus, és a meghalás nyereség." /Fil 1,21/ Él-e szívedben Testvérem, ez a remény?

Jézus visszajövetelének reménye. Az Apostoli Hitvallás szavai szerint: "Onnan leszen eljövendő..." Ahogyan egy nagy teológus mondotta: "Ez az "onnan" először is ezt foglalja magában: abból az elrejtettségből, amelyben most még számunkra van, ahol az egyház hiszi és hirdeti, ahol csak Igéjében jelenvaló nekünk, ki fog lépni. Az Újszövetség azt mondja erről az eljövendő visszajövetelről: "el fog jönni az ég felhőiben nagy hatalommal és dicsőséggel s miképpen a villám napkeletről egész napnyugatig ellátzik, úgy lesz az Emberfiának eljövetele is." Ezek képek, de az utolsó valóságok képei, amelyek mindenesetre jelzik, hogy ez már nem elrejtettségben, hanem mindenképpen a nyilvánosságban történik. Senki sem áltathatja többé magát ennek a valósága felől. Igy fog eljönni." /Barth Károly/

De teológiai fejtegetés helyett figyeljünk inkább Heidelbergi Káténk 52. kérdésére: "Micsoda vigasztalásod van abból, hogy Krisztus ismét eljön "ítélni eleveneket és holtakat"? Felelet: Az, hogy mindennemű háborúság és üldöztetés közepett felemelt fővel várom az égből ugyanazt az ítélőbírót, aki előbb érettem Isten ítélőszéke elé állott és rólam minden kárhoztatást elvett, hogy Ő majd minden ellenségeit és ellenségeimet örök kárhozatra vesse, engem pedig minden Ő választottaival együtt a

mennyei örömbé és dicsőségbe magához vegyen."

Hogyan keletkezik ez a reménység?

Semmiképpen nem úgy, hogy "reményt öntünk" magunkba, vagy egymásba! A reménység Istentől jön. Erről vall Dávid is: "Csak Istenben nyugodjál meg lelkem, mert tőle van reménységem." /Zsolt 62,6/ Péter apostol által pedig azt hirdeti Isten, hogy Ő, a mi Urunk Jézus Krisztusnak Atyja szült minket újjá élő reménységre nagy irgalmassága szerint, Jézus Krisztusnak a halálból való feltámadása által. /1 Pt 1,3 / Hogy van-e szívemben keresztyén remény, az mindig azt mutatja, hogy újjászületett ember vagyok-e? Mert "az újjászületésnél nem a régi ház tatarozásáról, hanem annak lebontásáról van szó. Nem a szív renoválását, hanem egy új szív és egy megújított lélek elnyerését jelenti. Az újjászületés az embert tetőtől talpig megváltoztatja minden tekintetben és minden vonatkozásban." /Spurgeon/ A reménytelenség sötét éjszakája helyett a reménység csillaga gyúl ki a szívben. A Szentlélek által tud reménység ellenére reménykedve hinni, a háborgó tengeren horgonyt vetni, esőben szélben vetni és aratni!

Megmarad a remény.

Ahogy az elmúlt vasárnapon is hangsúlyt tettünk az alapige első szavára, tegyük azt meg most is: megmarad a remény. Vizsgáljuk meg azért a templom csendjében, az istentisztelet áhitatában: nem veszítettük-e el reménységünket? Nem halt, élettelen reményt hordozunk-e szívünkben? Valóban élő reménységünk van-e nekünk? Legyen közöse imádságunk:

"Reménységgel ruházz fel,

Ördög törébe ne essem,

Szívem hozzád gerjeszd fel,

Ne csak hasznomat keressem..." /487,5/ Amen.

43. Szentháromság utáni tizenharmadik vasárnap: Segélyezések
vasárnapja.

LEGNAGYOBB A SZERETET.

1 Korinthus 13,13
1 Korinthus ~~12,31~~-14,1/a
12,31 -

Ahogy az előző vasárnapokon a Bibliából megfogalmaztuk, hogy mi a remény és mi a hit, úgy most is azzal kezdjük, hogy a Biblia feleletét keressük arra, hogy mi a szeretet. Annyit minden bibliaolvasó református keresztyénnek tudnia kell, hogy a szeretetre a Bibliának több szava van, s ez azt mutatja, hogy többféle szeretet is van. Más az emberi szeretet és más az isteni szeretet. Klasszikus példának a a János 21,15-17 versekben Jézus Krisztusnak Péterrel való beszélgetését szokták idézni. Jézus azt kérdezte Pétertől háromszor: "Szeretsz-e engem?" S ebben az első két alkalommal az isteni szeretet szavát, az agapét használta Megváltónk. Péter pedig mindig csak ezt felelte: "Igen, Uram; te tudod, hogy szeretlek téged!" De mindig csak az emberi szeretet szavát, a filót vette ajkára.

Nos, az egykorinthus-tizenháromban, a szeretet himnuszában az agapéről, az isteni szeretetről van szó. Ez pedig oda vezet el bennünket, hogy meglátjuk: nem azt kell kérdeznünk, hogy mi a szeretet, hanem azt, hogy ki a szeretet. A Biblia félreérthetetlen, egyszerű üzenete, hogy Isten a szeretet. /1 Jn 4,8.16/ Isten szeretetét "sok rendben és sokféleképpen" kijelentette az embereknek. Szeretetének nyomát megtalálhatjuk a természetben, a történelemben és az emberi szívben. A maga igaz valóságában és szépségében azonban Jézus Krisztusban ismerhetjük meg az Isten szeretetét. A "Szeretet apostola", János így vall erről levelében: "Az által lett nyilvánvalóvá az Isten szeretete

bennünk, hogy az ő egyszülött Fiát elküldte az Isten e világra, hogy éljünk általa. Nem abban van a szeretet, hogy mi szerettük az Istent, hanem hogy ő szeretett minket és elküldte az ő Fiát engesztelő áldozatul a mi bűneinkért." /1 Jn 4,9-10/ Pál pedig azt mondja a Római levélben, hogy az Istennek szerelme kitöltetett a mi szívünkbe a Szentlélek által, ki adatott nekünk./5,5/ Az idézett két bibliai ige is megmutatja nekünk, hogy az igaz szeretet a hit által lehet a miénk, s hogy az igaz szeretet áldozatos szeretet.

Hit által részesedhetünk benne.

Milyen világosan mondja Isten Igéje: "Istennek szerelme /agapéja/ kitöltetett a mi szívünkbe a Szentlélek által." Mivel Isten maga a Szeretet, ahhoz, hogy ebben a Szeretetben részesülhessek, Őt kell befogadnom. Nagy tanítónk, Kálvin így mondja ezt: "...egyedül a hit az, amely a szeretet^{et} elsőben bennünk nemzi."

Aki tehát nem akar megmaradni az emberi szeretet ingoványos talaján; akinek szíve vágyik olyan szeretetre, amelyről a szeretet himnusza is beszél, az őszinte szívvel mondja el imádságként Pálóczi Horváth Ádámnak, a volt debreceni diáknak, majd ügyvéd, mérnök, gazdálkodónak, Csokonai költői nagysága első felismerőjének ~~xx~~ ismert énekét:

"Add nekünk is Istenünk
a te áldott Lelkedet,
Szent tűz adja érzenünk
Éltető kegyelmedet;
Adj hitet, szeretetet:
Lelki boldog életet." /375,7/

Az igaz szeretet áldozatos szeretet.

Alig van szép magyar nyelvünkben még egy fogalom, amely

annyira "hitelvesztetté" lett volna, mint a szeretet. S valljuk meg bűnbánattal, hogy ebben mi, egyházi emberek is részesek vagyunk. Olyan sokszor oly elragadóan beszéltünk a szeretetről, s olyan szeretetlenül cselekedtünk. Elfelejtettük a nagy tanítást, hogy ne szóval és ne nyelvvel szeressünk, hanem cselekedettel és valósággal. /1 Jn 3,18/

Félreérthetetlené kell tennünk, hogy a Jézus Krisztus gyülekezetében a szeretet nem prédikáció-téma; nem filozófiai-probléma; nem valamiféle különös-érzés, hanem áldozat. Isten nyilvánvalóvá tette előttünk Jézus Krisztusban, amikor Szerelmes Fiát irántunk való szeretetből áldozattá tette érettünk. Érthető, ha ennek kijelentése után ez áll Bibliánkban: "Szeretteim, ha így szeretett minket az Isten, nekünk is szeretnünk kell egymást." /1 Jn 4,11/ Sőt tudjuk a Bibliából, hogy nemcsak egymást, hanem mindenkit, még ellenségeinket is.

"A szeretet az Ur megváltott népének nagy adóssága", ahogyan olyan találóan és igazán mondta Spurgeon. Igen, ez a mi nagy adósságunk. Ezt követeli tőlünk Isten törvénye és ezt várja tőlünk a világ. S mert valóban adósságunk, amit folyton törleszteniünk kell, azért énekeljük mi oly gyakran Luther énekét:

"ó szeretet, áraszd ránk meleged,
Hadd kóstoljuk édességedet;
Tiszta szívből mindenkit hadd szeressünk,
Egyességben és békében éljünk.
Könyörüljél." /234,3/

Legnagyobb a szeretet.

Elérkeztünk alapigénknek ahhoz az üzenetéhez, mely azt mondja nekünk, hogy legnagyobb a szeretet. Nagyobb a hitnél, nagyobb a reménységnél. - Így van, mert Isten maga a Szeretet. De így van-e ez a mi életünkben? Úgy vallanak-e rólunk az emberek,

hogy ezek olyan emberek, olyan reformátusok, akiknek nagy a hitük, nagy a reménységük, de a legnagyobb a szeretetük? Én félek, hogy sokszor látják kishitűségünket, sokszor tapasztalják reménytelenségünket, de leggyakrabban azt, hogy annyira híjjsával vagyunk az igazi, áldozatvállaló szeretetnek!

Megmarad a szeretet.

Tegyük végül hangsúlyt alapigénknek erre az üzenetere: megmarad a szeretet. Ezt a 8. vers így is kifejezi: "A szeretet soha el nem fogy." Hát ilyen a mi szeretetünk? Nem, a miénk, a belőlünk való, az emberi szeretet az nem ilyen. Mennyi, de mennyi példa van arra, hogy elfogy a szeretet. Sokszor akkor fogy el, amikor legnagyobb szükség lenne rá! Hány öreg élet kesereg szívében, szenved magányában, mert gyermekeik szívéből elfogyott a szeretet! Mennyi hitves emésztődik, mert napról-napra tapasztalja, hogy elfogyott a másik szívében a szeretet!

Ne, ó ne fogadkozz! Ne mondd, hogy ha a többiek szívében elfogy is, a tiédben megmarad. Vigyázz, úgy járhatsz, mint Péter. Nem szól addig a kakas, míg szégyent nem hozol a Szeretetre. Egy Valaki volt csak, aki tudott mindvégig szeretni. Jézus Krisztusról ezt jegyezték fel: "szerette az övéit e világon, mindvégig szerette őket." /Jn 13,1/ Mindvégig szeretni, mindhaláláig szeretni, ehhez kérjünk erőt a mi hűséges Megváltónktól!

Közös imádságként énekeljük finn testvéreink énekét, különösen is ügyelve ezen a vasárnapon a 4.versére:

"Jőjj, királyom, Jézusom!

Szívem, íme megnyitom...

Van hatalmad rá, tudom,

Míveled, édes Jézusom:

Hit, remény és szeretet

Töltse be a szívemet." /464,4/ Ámen.

44. Szentháromság utáni tizennegyedik vasárnap.SZEMÉLYES HITVALLÁSTÉTEL.

Galata 2,19-20

Galata 2,11-21

A reformáció hetében vagyunk. Ezen a vasárnapon úgy figyeljünk az Igére, mint akik hálásak azért, hogy a reformáció áldásában részesítette Isten az ő népét. Ez a hálás emlékezés felelősséget is jelent számunkra. Mai igénk előljáróban három nagy üzenetet tartalmaz számunkra:

a/ Pál apostol példa abban, hogy a legmélyebb, legnehezebben érthető hitigazságokat is úgy magyarázza, hogy szívénlelkén átszűrődik a hirdetett evangélium. Erre van nagy szükségünk mindnyájunknak. Isten Igéjének igazságát nemcsak a fejünkkel kell értenünk, hanem a szívünkkel is. A lelki megkövéredettség állapota az, amikor valaki /egy nép/ nem ért a szívével. /És 6,10/ Hogyan is mondjuk mi reformátusok, hogy mi az igaz hit? "Nem csak az a bizonyos megismerés...hanem egyszersmind az a szívbeli bizodalom is..." /Heidb. Káté 21/ Hát ez a Pál apostol így tanít és így hisz: együtt van Nála a megismerés és a szívbeli bizodalom!

b/ Egyházunk ~~Legújabb~~ nagyszerű Jubileumi Kommentárja arról ad hírt, hogy Luthert ez az igeszakasz bátorította az egyház reformációjára: Lám, Péter sem tévedhetetlen, hogy lennének akkor tévedhetetlenek utódai, a római püspökök? Mint ahogy Pálban támasztott Isten szószólót az evangélium érvényesítésére, miért ne támaszthatna később is eszközöket az egyház vétkeinek leleplezésére? - Eszembe juttatta Isten Lelke Megváltónk parancsát: "Az aratni való sok, de a munkás kevés. Kérjétek azért az aratásnak Urát, hogy küldjön munkásokat az ő aratásába." ^{Mt 9,} 37-38/

Nos, reformáció tövében a legnagyobb jó, amit tehetünk szeretett egyházunkért, hogy könyörgünk az aratás Urához, hogy támaszon szószótlókat, neveljen magának eszközöket, küldjön közénk munkásokat!

c/ Mai igénk az úrvacsora legmélyebb jelentéséhez vezet el bennünket. Nem titkoljuk: sokféle értetlenség, sőt mi több, sokféle bűn van gyülekezeteinkben az úrvacsorával való élés, vagy nemélés tekintetében. Bár e mai ige vágyat támasztana a szívekben az úrvacsorában velünk közölt nagy kegyelem után!

S mindezek után három üzenetre figyeljünk még:

1. Az evangélium igazságában őszintén kell járnunk.

Mi is történt? /Elmondom a történetet, amit ez az igeszakasz átölel./ Tehát Péter ingadozott, képmutatószkodott, vagy mondjuk így: ~~sánkét~~félre sántikált. Ennek az igeszakasznak kétségtelenül az a legnagyobb tanítása, hogy "Isten ügye annyira nem emberi, hogy fennmaradása még egy nagy apostol megingásától sem függ."

Tanulhatunk Pál apostoltól: Így kell alkalmazni az a-tyafiságos feddést. Szentől-szemben és szeretettel. Így kell hirdetni a Jézus Krisztus evangéliumát. Ez egyébként világos bizonyítéka annak, amit így mond e szakaszban Pál: "élek pedig többé nem én, hanem él bennem a Krisztus." Ki ne ismerné fel itt Jézus Krisztus Lelkét? Hiszen Ő volt az, akiről, a farizeusok és a Heródes pártiak ezt a bizonyítványt állították ki: "Mester, tudjuk, hogy igaz vagy és az Isten útját igazán tanítod, és nem törődöl senkivel, mert embereknek személyére nem nézel." /Mt 22,16/ Így tesz itt Pál is, nem néz az "embereknek személyére". Így tettek a reformátorok is, és így tesz mindenki, akiben "él a Krisztus".

De tanulhatunk Péter apostoltól is. "Érdekes, hogy már az egyházatyák megkísérelték Péter apostol mentegetését. Pedig

Péter számára az a legnagyobb melegség, ahogy a jelek szerint apostoltársa feddését fogadta: vita nélkül, alázattal, az evangélium igazsága előtt való meghajlással." Ahol az egyházban így történnek a dolgok, ott minden Isten igazsága érvényesítését, előrehaladását szolgálja. Így legyen közöttünk is!

2. A felezzabadító örömhírt kell hirdetnünk.

Nem a törvény cselekedeteit, hanem Jézus Krisztust. Ő az, aki megigazít bennünket. Magatartásunk soha nem válaszfalak feállítása kell hogy legyen, hanem Krisztus életformáló erejének a megmutatása. Pál apostol érvelésében a megértett evangélium érvényesül. "Csak megértjük-é? Mai nyelvre fordítva ugyanis mindez azt teszi: mi a teljesítményben keressük életünk önigazolását. Ilyen vagy amolyan teljesítményünkben. Ez a legalizmus mai formája. Ennek gondja és átka alól, ma is Krisztus befogadása szabadít fel." Ezért kell hirdetnünk szóval és élettel, alkalmas és alkalmatlan időben a Krisztus szabadító evangéliumát. Mert bizony igaz: "Inkább nélkülözhetjük a nap fényét az égbolton, mint a tiszta evangélium hirdetését a földön."

/Spurgeon/

3. Krisztussal való közösségben kell élnünk.

Most érkezünk fel a csúcsra. A legtisztább mennyei levegőt itt szívhatja magába lelkünk: "Krisztussal együtt megfeszíttettem... él bennem a Krisztus... hogy Istennek éljek." Erről vallunk, amikor arra felelünk, hogy miért hívnak keresztyének. "Azért, mert hit által Krisztusnak tagja és így az Ő felkenetésének részese vagyok avégre..." /Heidb. Káté 32/ Erről vall Szentgyörgyi Kemény János gyönyörű úrvacsorai éneke is:

"Már ő miénk, mi vagyunk az övéi,
Véle egy testek, java részesei.

Élünk e gyarló testben többé nem mi,
Hű szerelmétől nem szakaszt el semmi." /446/

Ezt a legmélyebb, legbensőbb, s hogy ezt a szót is kimondjam: titokzatos, misztikus közösséget három vonatkozásban mutatja be alapigénk:

a/ Krisztussal együtt megfeszítetttem. Kálvin János így tanít erről: "...midőn az apostol azt mondja, hogy mi Krisztus halálának hasonlatosságába beoltattunk s hogy mi vele együtt a bűnök halálába eltemettettünk /Rm 6,5; Gal 2,19/, hogy az ő keresztje által a világ megfeszítettett számunkra, mi pedig a világ számára / Gal 6,14/, hogy mi vele együtt meghaltunk /Kol 3,3/, nemcsak az ő halála példájának követésére biztat bennünket, hanem azt is magyarázza, hogy Krisztus halálában olyan hathatós erő van, melynek minden keresztyénben mutatkoznia kell, ha magát ezt a halált haszontalanná és gyümölcstelené nem akarja tenni."

b/ Él bennem a Krisztus. A legegyszerűbb, legdrágább hitvallás ez, s mégis a legtitokzatosabb. Kálvin egyenesen azt mondja róla, hogy "Krisztusnak a kegyesekkel való titkos egyesülésének misztériuma természeténél fogva felfoghatatlan." S a kálvini kegyesség ezt a titokzatos egyesülést az úrvacsorában találta meg. Jellemzésül megemlítem, hogy Kálvin, nagy munkájában a misztérium, misztikus szokat^{sak} a sákramentumok tárgyalásánál használja. Mert Hitvallásunk szerint már a keresztségben ez a Krisztussal való titokzatos közösség történik meg. /Heidb. Káté 69-73/ "A keresztségben minket újjászülő Isten az ő egyháza társaságába beolt és fiúváfogadás által az övéivé tesz". /Kálvin/ Az úrvacsorában pedig, mondja tovább Kálvin, "folytonosan eledelt szolgáltat, hogy ezzel minket fentartson és megőrizzen abban az életben, amelyre minket ígéje által

szült".

Ne felejtsetek el édes Atyámfiai: "pénz nélkül lenni kellemetlen, egészség nélkül lenni aggasztó, barát nélkül lenni lehangoló, otthon nélkül lenni nyomasztó. De minden hiány legszörnyűbb hiánya: Krisztus nélkül lenni". /Spurgeon/ Ezért keressétek a Krisztussal való közösséget szüntelenül. Legyetek az úrvacsorázó-gyülekezet tagjai! Soha ne fordítsatok hátat a "megterített asztalnak".

c/ Istennek élek. A Krisztusban való élet azonban ~~ne~~ nem öncél. Nem önző kegyeseket nevel a mi Urunk. Sőt éppen a Benne való élet - az Ő bennünk való életek - tesz szabaddá bennünket a szolgáló, a másokért élő, áldozatos életre. Nem mi tesszük már ezt, hanem Ő cselekszi ezt mibennünk. Ez az ismeretűjele annak, hogy valóban él bennünk a Krisztus, mert ezáltal az Ő "tevékeny szeretetének eszközeivé válunk".

De kérdezhetné valaki: Mit jelent az, hogy az Istennek élek? Hadd feleljek egy nagyon ismert bibliai igével. Anyyira ismerjük, hogy bizony igen sokszor elfelejtjük: "Úgy tündököljék a ti világosságtok az emberek előtt, hogy lássák a ti jócselekedeteiteket és dicsőítsék a ti mennyei Atyátokat". /Mt 5,16/ A Krisztussal való drága, titekzatos közösségünk a jócselekedetekben lesz látható. "De melyek a jó cselekedetek?" - kérdezzük Káténkkel. "Csakis azok, amelyek igaz hitből, Isten törvénye szerint, az Ő dicsőségére történnek, és nem azok, amelyek a mi vélekedésünkön vagy emberek rendelkezésein alapulnak". /Heidb.Katé 91/ Segítsen bennünket a Szentháromság egy örök igaz Isten, hogy ilyen jócselekedeteket teremve tudjunk Neki élni minden napon, ott ahová Ő állított bennünket. Amen.

45. Szentháromság utáni tizenötödik vasárnap."NEM SZÉGYENLEM A KRISZTUS EVANGÉLIUMÁT!"

Róma 1, 16-17

Róma 1, 16-25

Isten segítségével az egyházi esztendő hátralévő vasárnapjain - az utolsó vasárnapot kivéve - a Római levélből hangzik a bizonyágtétel. Ezért előljáróban néhány dolgot hadd mondok el magáról a levélről. Augustinus életében Isten ezt a levelet használta fel, hogy új emberré tegye. A 13, 13-14 verseit olvasva talált rá Jézus Krisztusra. Chrysostomus pedig hetenként kétszer végig szokta olvasni. Luther szerint szóról-szóra meg kellene tanulnunk és naponként kellene tanulmányoznunk, mint a lélek mindennapi kenyerét. Kálvin szerint különösen az jellemzi e levelet, hogy aki ennek igaz megértésére eljutott, az előtt már az Írás legrejtettebb kincsei felé nyitva van az ajtó. A mi korunk nagy református teológusa, Brunner szerint a Római levél a keresztyén egyház sorsának egy darabja, mert a keresztyén történelem minden évszázadában a Római levélnek az értelmezése és megbecsülése döntötte el, hogy mivé lett a Krisztus egyháza. Éspedig azért, mert ebben a levélben a keresztyén hit különössége és döntővolta a legélesebben ki van domborítva és koncentráltan, életesen formában van előadva. Ezért az egész Újtestamentumban, sőt az egész Bibliában nincs - Brunner szerint - még egy theologiai tanítóirat, amely oly közel jönne hozzánk, mint ez a levél - jóllehet ez is egy valódi, egy meghatározott gyülekezethez intézett levél volt.

A levél kulcsszava a "megigazulás", kulcsverse pedig a 3,23-24: "Mert mindnyájan vétkeztek, és szűkölködnek az Iste dicsősége nélkül, megigazulván ingyen az ő kegyelméből a Krisztus Jézusban való váltság által."

Így érkezünk el alapigénkhez. A levél magyarázóí mind megegyeznek abban, hogy e két vers a levél fő témája. Ez a levél summája. Mivel ennek megértése lett Luther számára a "paradicsom nyitott ajtaja", joggal mondhatjuk: Isten Lelke e versek által indította el a reformációt.

Nem szégyenlem a Krisztus evangéliumát.

Miért mondja ezt Pál apostol? Hát olyan a Krisztus evangéliuma, hogy azt szégyelni kell, mint valami bűnt, vagy kelevényt? Nem! Rögtön kifejti, hogy mi a Krisztus evangéliuma. De ő tudja, hogy ez, a művelt görög-római világ számára "be-lonság" /oktalanság 1 Kor 1,18/. De ő Rómába, a világ fővárosába sem kisebbségi érzéssel megy. Nincs benne hamis alázat sem. Nem törődik a gúnyolódással. Ezért tesz előre ünnepélyes nyilatkozatot. Megteszi ő ezt később is, a Timótheusi második levélben: "Amiért szenvedem ezeket is: de nem szégyenlem, mert tudom, kinek hittem..." /1,12/ S ha nem feledjük el Jézus Krisztus szavát - "mert valaki szégyel engem és az én beszédeimet e parázna és bűnös nemzetség között, az embernek Fia is szégyelni fogja azt, mikor eljő az ő Atyja dicsőségében a szent angyalokkal" /Mk 8,38/, - akkor nekünk is ünnepélyes nyilatkozatot kell tennünk! Az Ige fényében meg kell vizsgálnunk, nincs-e bennünk kisebbségi érzés, hamis alázat? Pl. bibliaolvasás, imádság, templombajárás, hit és Jézus Krisztus evangéliuma dolgában.

Istennek hatalma az.

Mondhatjuk így is: Isten ereje az. Istenünk, Szavával teremtette és Szavával váltotta meg a világot. Igéje által közli erejét a Szentlélek közösségében. Amire nem képes az emberi szó, azt ő megcselekszi, mert "élő és ható". /Zsid 4,12-13/ Pál apostol személyesen is bizonyosságot tesz erről: "nekünk...

Istennek hatalma". /1 Kor 1,18/ Amikor igehirdetésére tekint vissza, nagyon határozottan állítja: "a mi evangélium hirdetésünk közöttetek nemcsak szóval történt, hanem isteni erővel is Szentlélekkel is, teljes bizonyossággal is" /1 Thessz 1,5/ - És mi? Igaz-e ajkunkon, és igaz-e az életünkben, hogy Krisztus evangéliuma Istennek hatalma? Nem kell-e szégyenkeznünk, hogy a mi evangélium hirdetésünk csak szó a többi szó között, beszéd a többi beszéd között? Kísérik-e gyülekezetünkben nyilvánvaló jelek, hogy "élő és ható", hogy "Istennek hatalma"? Nem kell-e bűnbánatra jutnunk, hogy talán még most sem tanultuk meg, hogy az elmúlt évszázadokban éppen az volt az egyház nyomorúsága itt a magyar földön is, hogy a Krisztus evangéliuma hatalmát felcserélte e világi hatalommal, egyházi "méltóságokkal"? Könyörögjünk alázattal, hogy Krisztus evangéliuma legyen közöttünk feddő, gyógyító, megtérítő, megalázó, felemelő, újéletre indító, megvigasztaló, megszentelő hatalom és erő! Mert "nem beszédben áll az Isten országa, hanem erőben" /1 Kor 4,20/ Vigyázzunk, hogy "az evangélium ne legyen számunkra bárka, melyet megrakunk emberi eszmékkel, elmés ötletekkel, költői fantáziával és érdekes históriákkal. Az evangélium nem irodalom, hanem az isteni kegyelem eszköze." /Spurgeon/

Minden hívőnek üdvösségére.

Isten megmentő hatalmának, szeretetének nincs korlátja. Nem áll meg a fajok különbségénél, sem a választott nép határánál. Csak egyetlen kizáró feltétel van, a hit. Kegyelem és hit elválaszthatatlanul összetartoznak. Egyszerű klasszikus példa a János 3,16: "Úgy szerette Isten e világot...hogy aki hisz..." Kálvin ezt mondja e hely magyarázatánál: "mert nem valami titkos kijelentésről beszél itt az apostol, hanem a szóbeli prédikálásról. Ebből pedig az következik, hogy szinte szánt-

szándékkal vetik meg Isten erejét, és az ő szabadító kezét taszítják el maguktól, akik távol maradnak a prédikáció hallgatásától", ~~mondja Kálvin~~. - S vajjon nem mutatja-e eléggé elesettségünket, hogy ezt a bibliai, reformátori szót, hogy hívő, átengedtük a szektáknak s nekünk "hívőink" lettek és nem hívőink? Ne szégyelljük, igen, mi református hívő emberek vagyunk.

Isten igazsága jelentetik ki abban, hitből hitbe.

Mély, nagy theologiai kérdés ez. Mest talán csak ennyit hadd mondjak róla: Isten igazsága volt a bűneivel küszködő Luther számára az elherdézhatatlan teher, mert alatta Isten büntetés igazságát értette. Amikor felismerhette, hogy ez alatt Istennek azt az igazságát kell érteni, amit kegyelemből ajándékoz a bűnösnek /Rm 10,3; Fil 3,9/, akkor ez lett számára "a paradicsom nyitott ajtaja". Kálvin pedig arra hívja fel figyelmünket, hogy Isten igazsága és irgalmassága összetartoznak. Dávid - mint mondja - a zsoltárokból lépten-nyomon összeköti e két fogalmat, s hozzáteszi, hogy "Isten igazságosságának tudata semmit sem segítene rajtunk, ha kegyesen nem hívogatna magához; sem az ő könyörületességét nem volnánk képesek elfogadni, ha a saját szavával nem ajánlaná fel azt". /Inst. III,2,7/ Hogy pedig mindez hitből hitbe történik, Kálvin szerint - és szerintünk is -, itt a naponkénti előhaladásról van szó, amely minden egyes hívőben végbemegy. Ez igaz beszéd, mert "mindennap újból kell hinni, a tegnapi hit a mai napra mitsem használ". /Spurgeon/

Az igaz ember pedig hitből él.

Az idézet Habakuk 2,4-ből való s arról szól, hogy a történelem ítéltes idejét, a nyomorúság idejét az éli túl, aki hű marad Istenhez. Pál ezt az Evangélium világosságába helyezi s benne találja meg igei alapját annak, amit Jézus Krisz-

tus evangéliumáról mond. Tehát a Jézus Krisztusban igaznak nyilvánított ember hitből fog élni. De gyorsan tegyük hozzá, "nem mintha a hit volna az az emberi magatartás, amelyet Isten érdemként fogadna el és jutalmazna az örök élet ajándékával". A hit elé a kálvini keresztyénség mindig odateszi ezt a nagyobb szót: Kegyelem. "Kegyelemből...hit által...jó cselekedetekre!"
/Ef 2,8-10/

Engedjete meg néhány személyes kérdést: Mi miből élünk? Mert ugye voltunk mi is földből élő egyház, világi hatalmasságok támogatásából élő egyház /az adónkat a végrehajtó behajtotta, a pap fáját a csendőr meghozatta!/, voltunk tradícióból, "törénelmi öntudatból" élő egyház. Tudunk-e, merünk és akarunk-e: kegyelemből, hit által élő egyház és gyülekezet lenni? S hogy áll ez a saját személyes életünkben?!

E mai istentiszteletünkön legyen közös imádságunk Pap Benedek 1570 táján írt éneke, melyről Énekeskönyvünk szerkesztője, énekeink szerelmese és tudósa azt írja, hogy "ez az ének a legszebb magyar istenes versek: Balassi vagy Ady művei mellett is megállja a helyét":

"Ó én két szemem, ti az Úrra nézzetek,
Hogy kegyelmes hozzám, mindenkor elhigyjétek;
Az ő nagy szerelmét, Hozzám nagy jóvoltát
Mindenkor hirdessétek". /240/ Amen.

46. Szentháromság utáni tizenhatodik vasárnap.NYOMORÚSÁGOKON ÁT AZ ISTEN SZERELMÉIG.

Róma 5,3-5
Róma 5,1-11

Ma ma megigazulásnak arról a nagy áldásáról teszek bizenyságot, amiről a 3-5. versekben van szó. Arról, ami ezzel a felkiáltással kezdődik: "...dicsekedünk a háborúságokban is". Azt a fogalmat, amit Bibliánk háborúsággal fordít, fordítják még szenvedéssel, szorongattatással, nyomorúsággal is. Tehát nyugodtan mondhatjuk így: dicsekedünk a szenvedésekben, a nyomorúságokban, a szorongattatásokban; azaz dicsekedünk mindazokban a dolgokban, amelyek mindennapi életünkben leterhelnek bennünket. Mert tudunk immár valamit, amit eddig nem tudtunk. Itt van egy rövid szó a folytatásban: "tudván". Ez Isten megváltott gyermekeinek drága kincse. Isten Lelke megnyitotta a szemünket. Az történt velünk, ami azzal a vakkal, akinek Jézus Krisztus megnyitotta a szemét. Boldogan felkiáltott: látok messze és világosan mindent. Ebbe a messze és világosan látásunkba beletartozik az is, hogy látjuk immár a szenvedéseknek, a nyomorúságoknak az értelmét és hasznát. Számunkra a szenvedés, a nyomorúság nem értelmetlen dolog, hanem megvan a maga értelme, jelentősége, sőt küldetése az életünkben. Ahogyan Kálvin fogalmazta meg találóan: tudjuk, hogy "a maguk módján boldogságunk eszközei".

Azért dicsekedünk a nyomorúságokban, mert tudjuk, hogy általuk születik meg valami, ami szükséges, elengedhetetlen az életünkben. Van valami, amit nem lehet megtanulni könyvből; még a Bibliából sem, ez pedig az, amit alapigénk így mond: "a háborúság békeességétűrést nemz".

A békeességétűrésről.

Igen tanulságos a következő történet: egyik látogatása alkalmával az egyik lelkész úgy tapasztalta, hogy a meglátogatott asszony őszinte szívvel vágyott is arra, amit mondott; szeretne béketűrő lenni, szeretné indulatos, hirtelen fellebbanó természetét levetni. Őszintén szomorkodik, hogy nem halad előre a béketűrés útján. Éppen ezért, mondja a lelkész, a végén mikor együtt imádkoztak, ő azért imádkozott, hogy hűséges Istenünk adjon ennek az ^őmegváltott gyermekének, az ő testvérének valamiféle betegséget, nyomorúságot; adjon melléje kiállhatatlan, "nehéz" embereket, akikkel nehéz együtt lakni. - De bizony, nem fejezhettem be az imádságot - mondja a lelkész -, mert az asszony felháberedetten közbekiáltott: mit beszél maga? Észnél van maga, tudja, hogy mit kér az én számomra?! - Hogyne tudnám, feleltem csendesen: azt kérem, amiről beszélgettünk, hogy béketűrő, oszondes, alázatos tudjon lenni! Nos, testvérem, nem tudja, hogy csak ezen az úton lehet oda eljutni? Nem ismeri a Biblia üzenetét: "a háborúság békességes tűrést nemz"! - Nagy csend lett erre. Az asszony meghajtotta fejét és bocsánatot kért, mert megértette és elfogadta az Ige üzenetét. De értjük és elfogadjuk-e mi? Értjük-e, hogy Isten így nevel bennünket az ő iskolájában, mert azt akarja, hogy olyanok legyünk, akik a hallott ígét tiszta és jó szívvel megtartják és gyümölcsöt teremnek béketűréssel. /Ik 8,15/

E helyen Atyámfiai, az Újszövetség egyik legnemesebb fogalmával állunk szemben: hüpomoné. Szó szerinti fordítása: alulmaradás, azaz megmaradás valami alatt. A Biblián kívüli szóhasználatban próbálták vele kifejezni azt a kitartást, amivel valaki elvégez egy rákényszerített munkát, elhordoz egy fájdalmas csapást, viseli a harc fáradalmait, vagy türelemmel várja a halál közeledtét. Még a növényeknek azt a képességét is

ezzel fejezték ki, hogy sanyarú, rossz körülmények között is léteznek.

A Bibliában vagy negyvenöttször fordul elő különböző formában és fordítják türelem, békesség, tűrés, kitartás, elviselés, állhatatosság-gal. Mi tehát a hüponomé lényege? Nem azt a türelmet jelenti, amely lehajtott fejjel megadja magát sorsának és várja a vihar elmúlását. A hüponoméban élő ember tele van lobogó reménységgel és várakozással, mint aki tudja, hogy a dolgok alakulásából Isten dicsősége bentakozik ki. Nem alkonyatot vár, hanem hajnalt. /Nagy Gyula után/

A próbatételről.

A békesség, tűrés is szül valamit Isten gyermekei életében: "A békesség, tűrés pedig próbatételt..." Ide hallok Péter apostol szavát: "...hogya ti kipróbált hitetek..." /1 Pt 1,7/ Ilyen kipróbált hitre van szükségünk. A nyomorúságok a hitünk teherpróbái, mint ahogyan a hidakat, az újjonnan készített utakat teherpróbának vetik alá; úgy veti Isten hitünket próbatétel alá, hogy nyilvánvalóvá legyen, van-e bennünk a hitnek "gyökere", vagy pedig gyökértelen keresztyének vagyunk. Olyanok mint akikről a Máté 13,21 beszél. Ebben a próbatételben mutatkozik meg - ahogyan Brunner mondja -, hogy a hit nem fantázia, hanem Istennek ereje. - Ezért nem csüggedünk mi a nyomorúságok között, hanem dicsekedünk, mint akik tudjuk, hogy Isten nem mondott le rólunk, sőt nevel bennünket. Mert bizony könnyű Jób nak, amíg "keze munkáját megáldottad, marhája igen elszaporodott e földön, de bocsássad csak rá a te kezedet...!" /1,10-11/

A reménységről és Isten Szerelméről.

De nagyon vigyázzunk, hogy itt abba ne hagyjuk az Ig olvasását. Igen nagy baj származik belőle, ha valaki az ő ki-

próbált hitével kezd dicsekedni. Isten Lelke tovább vezet bennünket: "a próbatétel pedig reménységet, mert az Istennek Szerelme..." Kálvin azt mondja erről: "Ebből nyilvánvaló, hogy az Úr azzal a célzattal próbál és gyakorol minket szerencsétlenségekkel, hogy ezek lépcsőül szolgáljanak üdvösségünk felé való haladásunkban."

Igy érkezett meg az Apostol Isten Szerelméhez. A lépcsők: nyomoruság - béketűrés - próbatétel - reménység. Ezek ~~mi~~ mind csak lépcsők, amelyek vezetnek bennünket a végső nagy cél felé. Erről így tanít Kálvin: "Annyira bőséges az Isten irántunk való szeretetének megnyilvánulása, hogy beölti szívünket. És így szívünk minden részébe kiáradván, nemcsak a szomorúságot enyhíti a szerencsétlenségek közepette, hanem édes fűszerként kedvesekké teszi a szorongatásokat is."

Egyik kedves barátom íróasztala fölött sokáig ott függött egy konferencial meghívó. A kép egy zongorabillentyűsört ábrázolt, felette egy áttetsző, finom kézzel, amint éppen leüt egy akkordot. Egy fisz dur akkordot. A finom újjak csupa fekete billentyűn nyugodtak. Alatta feliratként a konferencia központi témája: "A Mester keze alatt". Bizony, vannak idők, amikor az Úr életünk "fekete billentyűin" játszik. De akkor is tökéletes a dallam és a harmónia. Ha a Mester keze alatt maradsz, nem téveszti el sem a dallamot, sem a harmóniát. Lehet, hogy fisz durban játszik, inkább a fekete billentyűkön s "keményen" de biztos kézzel hozza ki életedből azt a dallamot, amit ő komponált számodra, mielőtt még megszülettéél volna. - Igen, Testvér, menjünk együtt, kéz a kézben, együtt Isten gyermekeivel nyomoruságokon át az Isten Szerelméig! Amen.

47. Szentháromság utáni tizenhetedik vasárnap.TULÁRADO LETT A KEGYELEM.

Róma 5,12-20-21

Róma 5,12-21

Mai igénk nem tejnek itala, inkább kemény eledel. Készülés közben felidéződött szívemben az, ami a Zsidókhoz írt levélben olvasható: "Akiről nekünk sok és nehezen megmagyarázható mondani valónk van, mivel restek lettetek a hallásra. Mert noha ez idő szerint tanítóknak kellene lennetek, ismét arra van szükségetek, hogy az Isten beszédeinek kezdő elemeire tanítson valaki titeket; és olyanok lettetek, akiknek tejjre van szükségetek és nem kemény eledelre. Mert mindaz, aki tejjel él, járatlan az igazságnak beszédiben, mivelhogy kiskorú: az érettkorúaknak pedig kemény eledel való, mint akiknek mivoltuknál fogva gyakorlottak az érzékeik a jó és rossz között való különbségtételre". Akik pedig együtt bánkódunk és szégyenkezünk e miatt, ma mondjuk el könnyörgő szívvel, fohászként Ámos 8,11-et: "Ímé, napok jönnek, azt mondja az Úr Isten, és éhséget bocsátok e földre; nem kenyér után való éhséget, sem víz után való szomszúságot, hanem az Úr beszédének hallgatása után".

Igeszakaszunk lényege az, hogy amint Ádám által a halál jött be a világba, úgy Krisztus által az élet jött el közünk. Ilyen címei vannak ennek a szakasznak: A halál története és az élet története. - Ádám és Krisztus, a bűn és a kegyelem kiáradása. - Krisztus az egész világ üdvössége. - Krisztus, az új emberiség első alakja. - Nos édes Testvérek, értjük-e a lényegét? Értjük-e a keresztyénség és a reformáció lényegét? Megtanultuk-e már kívülről és éljük-e belülről azt az "egyetlenegy vigasztalást", amelyet eleink olyan klasszikus szépséggel fogalmaztak meg, éppen a túláradóvá lett kegyelem által?!

Ádám útja, vagy az ember útja.

Megrázó, egyszerű felsorolás. Az apostol itt nem magyaráz, csak lerögzíti a szárnyú tényeket: egy ember által bejött a világba a bűn - a bűn által bejött a halál - a halál minden emberre elhatott és uralkodott - s a vége kárhóztató ítélet. Ez Ádám útja. Ez az Istentől elszakadt ember útja.

Három nagy üzenetét ragadjuk meg: ~~a/~~ A bűn és a halál az ember sorsává lett. "Nem tudunk nem-vétkezni", mondta Augustinus. S nyugodtan hozzátehetjük: "Nem tudunk nem-meghalni". Hadd utalok kedves Testvérek, Kálvin két fontos tanítására: "Csak abban az esetben tudjuk igazán és világosan látni, hogy mit nyertünk Krisztusban, ha ugyanakkor elénk tárul, mit veszítettünk Ádámban". S hogy mit veszítettünk? Nagy^{on} találcán felel reá: "Megfosztatván az Istenhez való hasonlatosságtól, csak önmagához hasonló ivadékot nemzhetett". - b/ Ez minden ember sorsa. Egyetemes emberi sors, nincs kivétel. "Ahhoz, hogy a bűn nyomorúságos örökségét valaki birtokba vegye, elég embernek lennie..." /Kálvin/ - c/ Bűn és halál először csak bejött, azután eluralkodott. A bűnben nem a parancsszegés a döntő, hanem az Isten ellen lázadás, az engedetlenség. Példaként felhozhatom számotokra az árvizet. Először csak átszivárgott a gáton, a töltésen. Csak besurrant a kertek alatt, éjszaka, titkon. A végén félelmetesen eluralkodott.

Krisztus útja, a kegyelem útja.

Itt is az Ige hármias üzenetére figyelünk: a/ Mi a kegyelem? Kálvint idézem szívem szerint: "A kegyelem Isten tiszta jóságát jelzi, vagyis azt az ingyen való szeretetet, melynek bizonyosságát Krisztusban mutatta meg, hogy nyomorúságunkat orvosolja...A kegyelem Istenben van, a kegyelem hatása van mibennünk". - Találcán mondja Spurgeon, hogy a kegyelem és

a bűn viszálykodó szomszédok, a kettő közül valamelyiknek hátrálni kell. A kegyelemnek a szívben való életre kelése az önhittség halálát jelenti. - b/ A kegyelem is minden emberé. Itt azonban be kell fejezni az imént megkezdett kálvini idézetet: "...ahhoz, hogy Krisztus igazságát élvezzük, hívőknek kell lennünk, mert a hit által szerezhető meg a Vele való közösség". - Mint mondtam, a bűn velem született, "sorsommá" lett. Isten Krisztusban ebből szabadít fel. Nem az öröklött bűnért tesz felelőssé, hanem azért, hogy amikor ráébredek, hogy Jézus Krisztus eljött engem megszabadítani, visszautasítom az Ő szabadítását. Ettől a pillanattól kezdve a kárhozat bélyegét viselem magamon. Sokszor elgondolkodtam már azon, hogy az Újszövetség egyik "legkegyelmesebb" fejezete, a János evangéliuma harmadik rész ezzel a félelmetes kijelentéssel végződik: "Aki hisz a Fiúban, örök élete van; aki pedig nem enged a Fiúnak, nem lát életet, hanem az Isten haragja marad rajta". /36/ - c/ Végül a kegyelem harmadik jellemzője: Uralkodnak az életben az egy Jézus Krisztus által azok... Megint csak - és nem is véletlenül - Kálvint idézem számotokra: "A hívőknek az életben való uralma egyúttal az élet uralma is a hívőkben". Isten őrizzen mindnyájunkat, hogy rosszul halljuk, vagy félreértsük ezt a kijelentést "uralkodnak az életben". Mert itt nem arról az uralkodásról van szó, ami az uralkodó egyház életében jelentkezett, hanem arról, hogy a kegyelem erősebb mint a bűn, az örökélet hatalma bizonyosabb, mint a halálé. Az eredeti szöveg jövő időről beszél. Három igehelyre mutatok itt rá: 1 Kor 6,3; 15,21 skk; Apoc 20,4.

Példa lehet mindnyájunk számára egy rövid, felejtetetlenül szép imádság, amit egy szilveszteresti gyülekezeti alkalmon hallottam, közöttünk legtöbb nyomorúsággal meglátogatott testvérünktől, aki ragyogó arccal imádkozta: "Köszönöm Uram, hogy őriző Pásztorom voltál és nem szűkölködtem semmiben!" Amen

48. Szentháromság utáni tizennyolcadik vasárnap.ELEVE ISMERT, ELEVE EL IS RENDELTE!

Róma 8,28-30

Róma 8,18-30

Az elmúlt vasárnapon azzal zártam bizonyoságtételemet hogy rámutattam a Jézus Krisztusban nyert kegyelem áldására, az 5. fejezet 21. versére: "hogy amiképpen uralkodott a bűn a halálra, azonképen a kegyelem is uralkodjék igazság által az örök életre". Mostani alapigénk arra tanít mindnyájunkat, hogy Aki elhívott és megigazított minket a Jézus Krisztusban, mire rendelt bennünket, azaz mit akar elérni az életünkben.

Előljáróban hadd mondok néhány mondatot a fejezetről és a szakasról. A fejezetet egy igehirdető a Lélek himnuszának nevezte el. Ahogyan az 1 Korinthus 13 a szeretet himnusza, úgy ez a Róma 8 a Lélek himnusza, s hogy jól értse mindenki a Szentlélek himnusza. Szívvel ajánlom, hogy vasárnapi csendességünkben ezt az egész fejezetet olvassátok el otthon! A szakasz ban Pál apostol öt szóval fejezi ki Isten legfontosabb megváltó tettét. Ime az öt szó: eleveismerés - eleve elrendelés - elhívás - megigazítás - megdicsőítés. A régi írásmagyarázók nevezték ezt a sort "aranyláncnak" is.

Gondolom természetes, hogy e mai igehirdetésben ennek az aranyláncnak nem minden láncszeméről teszünk részletesen bizonyoságot. Legfőképpen azt kívánom kiemelni most, ami a derekas részében, középpontjában van ennek a láncszemnek: "akiket eleveismert, eleve el is rendelte, hogy azok az ő Fia ábrázatához hasonlatosak legyenek".

Ha jól értem, ebben a mondatban - talán a legtömörebben az egész Újszövetségben - találjuk megszenteltetésünk cél-

jának megfogalmazását. Mert hogy hitünknek mi a célja, arra egyértelműen feleljük Péter apostol szavaival: "elérvén hitek célját, a lélek üdvességét". / 1 Pt 1,9/ De már arra a kérdésre, hogy mi a megszenteltetésünk célja, nem tudnánk ilyen egyértelmű feleletet adni. Vajjon megszenteltetésünk célja is a lélek üdvössége lenne? Nem atyámfiain, mert akkor a legfőbb cél a megváltásban az ember lenné s ez nem így van, mert a legfőbb cél az, amire Megváltónk a Mi Atyánkban így tanított bennünket: "Szenteltessék meg a te neved; Jőjjön el a te országod; legyen meg a te akaratod, mint a mennyben, úgy a földön is". Ennek "megvalósításában" kell résztvennünk, de hogy ezt megtehessük, a Krisztusnak kell kiábrázolódnia az életünkben. Erről beszél Pál a Galatákhöz írt levelében is: "Gyermekeim! kiket ismét fájdalommal szülök, mígnen kiábrázolódik bennetek Krisztus". /4,19/

Mindez azoknak az életében valósul meg, "akiket eleveismert". Isten igéje itt Istennek végzéséről beszél nekünk, s mindezt azért teszi - valljuk Kálvinnal együtt -, "hogy megtudjuk, miszerint Isten ingyenes fiúvá-fogadásától, mint első októl függ és ered az, hogy a szenteknek minden javukra fordul és üdvösségükre szolgál". Ma is időszerű Kálvin János észrevétele: "Mert tudjuk, hogy amikor az üdvösségről van szó, az emberek önmagukból szeretnek kiindulni és olyan előkészületekről álmodoznak, amelyekkel megelőzik Isten kegyelmét". Tehát az első, amire ügyelnünk kell, hogy a megszenteltetésünk mögött is Isten kegyelmét lássuk. Azért állíthatjuk életünket az emberi élet legnemesebb céljának eszközévé, mert így rendelkezett felelőnk a minket eleveismerő, elhívó, megigazító Istenünk.

Engedjük, hogy a Kálvinnak adott kegyelem és világosság által vezessen bennünket a mi Urunk. Így tanít Kálvin: „Az

az ige "prooridzein", "melyet" eleve elrendeléssel" fordítanak, ennek a szakasznak az összefüggése szerint értelmezendő, mert Pál csak azt érti alatta, hogy Isten úgy határozott, hogy akiket fiaivá fogadott, azok Krisztus képét viseljék; s nem is azt mondta csupán, hogy hasonlók legyenek Krisztushoz, hanem Krisztus ábrázatához. Ezzel arra akar tanítani - folytatja Kálvin - hogy Krisztusban élő és nyilvánvaló mintakép van előttünk, mely követés végett áll Isten összes fiai előtt. A dolog summája tehát az, hogy az ingyenes örökbefogadás, amelyen üdvösségünk alapszik, elválaszthatatlan ettől a másik határozattól, mellyel Isten a kereszthordozására rendelt minket; mert senki sem lehet a mennyeknek örököse, ha nem lett előbb hasonlónak Isten egyszülött Fiához!"

Engedjétek meg édes Atyámfiai, hogy ezt az utolsó mondatot még egyszer elismételjem, mint a kálvini kegyesség legáltalánosabb megfogalmazását a megszenteltetés és üdvösség dolgában. "A dolog summája tehát az - tanítja Kálvin, s vele együtt boldogan valljuk mi is -, hogy az ingyenes örökbefogadás, amelyen üdvösségünk alapszik, elválaszthatatlan ettől a másik határozattól, mellyel Isten a kereszthordozására rendelt minket; ~~xxx~~ mert senki sem lehet a mennyeknek örököse, ha nem lett előbb ~~k~~ hasonlónak Isten egyszülött Fiához".

Tehát sántít az a keresztyénség, amely egyoldalúan hangsúlyozza az üdvösséget, s szinte elválasztja azt attól az eleve elrendeléstől, hogy Jézus Krisztus ábrázatához hasonlónak kell lennünk. Bizony igaz beszéd az, hogy senki sem lehet a mennyeknek örököse, ha nem lett előbb hasonlónak Isten ~~e~~ egyszülött Fiához! Ezért valljuk Pál apostollal: "Mivelhogy ilyen ígéretünk vannak, szerettem, tisztítsuk meg magunkat minden testi és lelki tisztátalanságtól, Isten félelmében vi-

vén véghez a mi megszentelésünket". /2 Kor 7,1/

Egy felemelő, utat mutató élményemet hadd mondjam el. Névnápra voltunk hivatalosak egyik kedves Presbiter Családhoz. Vacsora után azt mondja az egyik, özvegyen maradt sógornó: "Hallgassuk meg most azt a magnótekereset, amit az én kérésre készített a fiam!" Majd elmondta, hogy először ráénekelte sógorával kedves énekét, a 61. zsoltárt: "Kiáltáson halld meg Isten!", majd a család legidősebb tagja, a 74 esztendősz özvegy édesanya éneke következett. Elmondták neki, hogy valamit énekeljen; valami olyat, amit nagyon szeret, mert ebben az énekben - ezen a szalagon - megörökítik a hangját. És... remegő, öreg, tiszta hangon felcsendült a kedves ének:

"Lássék lelkemben Jézusnak szépsége,
Tiszta szíve és memyei szent lényei!
Ó szállj Szentlélek ránk,
Áldd meg szívünk és szánk:
S bennünk teljes lesz Jézusnak békéje!"

Értitek drága Testvérek? Erre kell teljes szívvel vágyakoznunk, teljes erővel törekednünk, teljes buzgósággal ezért kell könyörögnünk, mert ez Isten változhatatlan üdvözítő akarata. Az, hogy "akiket eleveismert, eleve el is rendelte, hogy azok az ^őFia ábrázatához hasonlatosak legyenek". Az az Isten változhatatlan akarata, hogy bennünk kiábrázolódjék a Krisztus.

Péter apostol egy helyen a presbiterekről mondja, hogy legyenek példányképei a nyájnak. /1 Pt 5,3/ Az eredeti szöveg ezen a helyen /tüpos/ arra emlékeztet bennünket, hogy a görög szobrász megálmodott egy szobrot, majd agyagból modellt csinált. Ez volt a "tüpos". Nos Atyámfiai, ezt kell cselekednünk: életünk, személyiségünk ócska anyagjából ki kell ábrázolni, alakítani a Krisztust! Ugy legyen! Ámen.

49. Szentháromság utáni tizenkilencedik vasárnap: Jubileumi
alap vasárnapja.

AZ ISTEN JÓ, KEDVES ÉS TÖKÉLETES AKARATA.

Róma 12,1-2
Róma 12,1-21

Az Isten irgalmasságára utalás felidézi mindazt, ami az első 11 fejezetben van. Ott ez a főtéma. Ez kapcsolja össze elválaszthatatlanul az előzőkkel a következő fejezetek etikai üzenetét. Tehát nem szabad egymástól elválasztva látnunk a dogmatikát és az etikát. Nem szabad megelégednünk egy un. elméleti keresztyénséggel. Nem szabad megfélelkezünk embertársainkról, a társadalomról, amelyben élünk.

Isten irgalma azt is jelenti, hogy etikánk alapja ezért az irgalomért való hálaadás. Mert Krisztus, ahogyan Luther mondotta, nem "új Mózes", aki törvényt szab és parancsot oszt, hanem Úr és Megváltó, aki Isten irgalmát hozza. A református kegyesség félreérthetetlenül hangsúlyozza az irgalomért való hálaadást, amikor Heidelbergi Káténk ezt tanítja a 64. kérdésben: "Nem nevel-e ez a tanítás könnyelmű és elvetemült embereket? Felelet: Nem, mert lehetetlen, hogy azok, akik igaz hit által Krisztusba oltattak, a háládatosság gyümölcseit ne teremjék."

Alapigénk e levél harmadik főrészének a kezdete. Így foglalják ~~szét~~ össze: "Intelme a gyülekezetekhez". "A hívők munkás szeretete"; vagy ahogyan Kálvin olyan szépen mondja, az apostol "szép renddel áttér az erkölcsök szabályozására". Alapvető üzenetük, hogy nem túrik hitünk és életünk kettészakadását. Vagy másként fogalmazva: A templomi és a hétköznapi keresztyénségnek megegyezőnek kell lenni.

1. Isten akaratát kell keresnünk!

Ez a keresztyén élet célja. "Ennek megértése az igazi

bölcsesség", mondja Kálvin. Ennek cselekvése tesz minket Jézus Krisztus tanítványává és barátává. Két evangéliumi idézetet mondok: "Mert aki cselekezi az én mennyei Atyám akaratát, az nékem fitestvérem, nőtestvérem és anyám". /Mt 12,50/ A János 15-ben pedig ezt mondja Jézus: "Ti az én barátaim vagytok, ha azokat cselekszitek, amiket én parancslok néktek". /14/ Isten akaratának cselekvése visz az örök életre. Sokszor kell mondanunk és soha nem szabad rajta megsértődnünk, ha mások mondják nekünk figyelmeztetésül a Hegyi Beszédben található mondatot: "Nem minden, aki ezt mondja nékem: Uram! Uram! Megyen be a mennyek országába; hanem aki cselekezi az én mennyei Atyám akaratát". /Mt 7,21/ Erről tesz bizonyosságot János apostol is: "...aki az Isten akaratát cselekezi, megmarad örökké". /1 Jn 2,17/

Tehát olyan Istenben hiszünk, Akinek van akarata. Nem megfáradt nagypapa ő, akinek már minden mindegy. "Nekem már minden ^hhogyan jó". Nem, Istenünk akaratának kell megvalósulnia a földön is. Látásom szerint Pál apostol didalmas életének titka az Apostolok Cselekedetei 9,6-ban keresendő. Azonnal ezzel fordul az Urhoz: "Uram, mit akarsz, hogy cselekedjem?"

Isten akarata a természeti, "érzéki" ember számára boldogság és botránkozás; hogy megértsük, három dolognak kell megtörténnie az életünkben:

a/ Oda kell szálni a mi testünket! "Szánjátok oda a ti testeteket", az eredeti szöveg értelme szerint azt is jelenti: "Bocsássátok magatokat Isten rendelkezésére". Azaz, mivel az Istené vagyunk, - Heidb. Káté első kérdés - legyünk is egészen az Istené. Amíg a pogány és zsidó áldozatban az ember valamit, valami tulajdonát áldozta az Istennek, addig a keresztyénységben hálából teljes önmagunkat, egész lényünket kell odaáldozni annak az Istennek, aki önmagát adta értünk. /Gal 1,3-5/ Az Isten Igéjének az értelme, hogy Isten igényt tart az egész ~~em~~

emberre, egész életünkre. Nem elég, ha életünknek, időnknek egy kis részét szánjuk oda Istennek. Az egészet az Ő rendelkezésére kell bocsátanunk! Azt kell cselekednünk, amiről Pál apostol beszél a Rómaiakhoz írott levelében: "Emberi módon szóllok a ti testeteknek erőtlensége miatt. Mert amiképen oda szántátok a ti tagjaitokat a tisztátalanságnak és a hamisságnak szolgálóul a hamisságra: azonképen szánjátok oda most a ti tagjaitokat szolgálóul az igazságnak a megszenteltetésre." /6,19/

b/Nem szabhatjuk magunkat e világhoz. "Ne szabjátok magatokat e világhoz", mondja alapigénk. Nekünk nem, életideálunk a szerzetesi, világtól elvonuló, a világ sorsával, problémáival nem törődő keresztyén élet. Mi soha nem feledhetjük, hogy Megváltónk így imádkozott érettünk Főpapi imájában: "Nem azt kérem, hogy vedd ki őket e világból, hanem hogy őrizd meg őket a gonosztól". /Jn 17,15/ Kálvin tanítása szerint "a világ szó, noha sok jelentése van, itt az emberek gondolkodását és erkölcsét jelenti. - És hozzáfűzi - nem ok nélkül tiltja Pál, hogy ehhez szabjuk magunkat". Tehát jól értsük meg, hogy mi soha nem szabhatjuk magunkat az emberek gondolkodásához és erkölcséhez. Mert ez a világ tele van látszattal, hazugsággal, udvariaskodással, ~~születetlenséggel~~, lelkiismeretlenséggel. Isten népe, Isten református népe Kálvin tanításában jár. "A világ elhiteti magával, hogy az általa kigondolt cselekedetek jók; Pál ezzel szemben azt kiáltja, hogy Isten parancsolatai szerint kell értékelni, mi a jó és mi a helyes. A világ tapsol magának és gyönyörködik a maga találmányaiban; Pál pedig azt állítja, hogy Istennek csakis az tetszik, amit Ő parancsolt. A világ, hogy megtalálja a tökéletességet, Isten Igéjétől elpártolva új kitalálásokra vetemedik; Pál pedig, amikor megállapítja, hogy Isten akaratában van a tökéletesség, azt is kimutatja, hogy ha valaki ezt a határt átlépi, hazug képzelődés já-

tékszerévé válik".

c/El kell változnunk elménk megújulása által. A megújulásnak, átváltozásnak teljesnek kell lenni, végbe kell menni gondolkodásunkban is. A "térjetez meg" ige első jelentése is az, hogy változtassátok meg gondolkodásmódotokat. Kálvin szerint az Apostol itt az ellentét felemlítésével magyarázza meg, miről van szó, amikor azt parancsolja, hogy változzunk el elménk megújulására. Ügyelnünk kell azonban arra, mondja Kálvin, hogy milyen megújulást kíván tőlünk Isten. Nemcsak a test megújulását kívánja, hanem az elme megújulását is; azaz, "az egész embernek újjá kell születnie, ha be akar lépni Isten országába. Mert elménkben is, szívünkben is teljesen eltávolodtunk az Isten igazságától".

Befejezésül hadd hívom fel figyelmeteket az Apostol által említett kétféle hármasságra. Isten akaratáról azt mondja, hogy az jó, kedves és tökéletes. A mi "okos tiszteletünk-ről" pedig azt, hogy az élő, szent és Istennek kedves. Bizony ilyen az, s ilyennek kell lenni annak. De vajon ilyen-e? Ámen.

Néhány megjegyzés: Parakalein - inteni, buzdítani, kérlelni. Parastésai - valamit valakinek rendelkezésére bocsátani. Tehát "Szánjátok oda...", így is értelmezendő: "Bocsássátok magatokat Isten rendelkezésére!" Testeteket: a görög kifejezés /szóma/ az egész embert jelöli meg, mint személyt. Figyelmeztetése: Istenhez csak mint testben élő emberek tudunk viszonyulni. Nem elég "lelki magatartásról" beszélni. Nem lehet, hogy csupán az "érzésvilágunk" vagy a "belső ember" az Istené. Thüisia - áldozat. Minden kultusz ós-szava az apostol etikájának első szava! "A Krisztus áldozatának megfelel a mi áldozatunk, a Megváltó önmaga odaadásának pedig a megváltottak önmaguk odaadása". /Brunner/ - "Ne szabjátok magatokat..." A Vulgata így fordítja:

" Nolite conformari huic saeculo!" Szó szerint: Ne vegyétek fel ennek az aiónnak a formáját! Vagy így: "Az egyház ne szekularizálódjon; az egyház legyen egyház és ne "saeculum", "aión houtos"!" Ez a mondat beleállítja e két verset és a következő fejezeteket is, tehát az apostol etikáját az "aión houtos", e mostani világekorszak, s az "aión mellón", az eljövendő világekorszak eschatologikus feszültségébe. Azt jelenti, ha Istenhez tartozunk, nem törzünk többé a világhoz. A keresztyén hit nem veszi ki ugyan az embert a világból, sőt beleállítja abba, hogy ott Krisztus szeretetével szolgáljon, de kiveszi a "világhoz tartozásból" /aus der Weltgehörigkeit, Brunner/. "Alakulatok át gondolkodástok megújulásával", a görög szó "metamorphoustje" arra mutat, hogy metamorfózison kell átmenünk: "formálódjatok újjá".

50. Szentháromság utáni huszadik vasárnap.NE MAGUNKNAK KEDVESKEDJÜNK!

Róma 15,1-3

Róma 15,1-13

Előljáróban hadd emlékeztesselek benneteket Testvérek az elmúlt vasárnap üzenetére, a Róma 12,1-2-re: "Kérlek azért titeket atyámfiai az Istennek irgalmasságára..." Nem szorul közöttünk magyarázatra, hogy Jézus Krisztus gyülekezetében a szolgálat van a központi helyen. Ez a mi "okos tiszteletünk". A gyülekezet éppen szolgálatával készíti az Úrnak útját, cselekszi az Ő akaratát. Mai alapigénkben a szolgálat rendjéről, tartalmáról, céljáról és akadályáról nyerünk tanítást. Fogadjuk engedelmes, nyitott szívvel!

1. A szolgálat rendje.

A szolgálat rendje az, hogy az erősek hordozzák az erőtleneket. E kijelentésben Jézus parancsa él tovább: "Aki közöttetek nagy akar lenni, legyen ti szolgátok; és aki közöttetek első akar lenni, legyen ti szolgátok. Valamint az embernek Fia nem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem hogy ő szolgáljon és adja az ő életét váltságul sokakért". /Mt 20,26-28/ Ez a rend tehát a szeretet rendje, mert a szeretet mondja meg, hogy bár hitben szabad vagyok, nem vagyok szabad a felebarátomtól. "Tartozunk", azaz függőségben vagyunk. Mert a tartozás mindig függőséget jelent, szabadságunk önkéntes odaadását jelenti. Ezért nem jó dolog tartozni. Isten szava arra emlékeztet: soha nem mondhatom el, hogy nem tartozom neki, nem vagyok adósa, nincs közöm hozzá. Akinek ugyanis nem tartozom, attól függetleníthetem magamat. De a gyülekezetben nincs ilyen függetlenség. A szeretet sohasem jut el odáig, hogy ne volna va-

lamije, amit oda ne adhatna. Bizony, "halhatatlan tartozásról" van itt szó, olyanról, amivel sohasem végzünk egészen.

De a szeretet nemcsak azt mondja meg, hogy tartozunk, hanem azt is, hogy erősek vagyunk. "Mi az erősek..." Feltűnhet, hogy az apostol magát is az erősek közé sorolja, jóllehet ő nagyon józanul ismeri a maga erőtlenségét: "És hogy a kijelentések nagysága miatt el ne bizakodjam, tövis adatott nékem a testembe, a Sátán angyala, hogy gyötörjön engem... Nagy örömet dicsekeszem azért az én erőtlenségeimmel, hogy a Krisztus ereje lakozzék én bennem... mert amikor erőtelen vagyok, akkor vagyok erős". /2 Kor 12,6-10/ Mit jelent ~~mi~~ tehát az, hogy "mi az erősek"? Azt, hogy ki az erős, az relatív fogalom. A szeretet soha nem keres kibúvót, hogy pl. én hordoznám a többit, de hát én is olyan gyenge, olyan erőtelen vagyok. A szeretet mindig így szól: hagyd, engedd, én megteszem, elvégzem, segítek, hordozlak, mert van erőm hozzá.

Egy kicsiny leányka vitte ölében nálánál alig kisebb öccsét. Megkérdezték: "Mondd kisleányom, nem nehéz neked az a fiú?" A leányka csodálkozva felnézett és így felelt: "Hogyan lenne nehéz, hiszen a testvérem?!" Ugye értjük mindnyájan? Erőt a teher hordozáshoz, egymás hordozásához mindig ez ad: "hiszen a testvérem".

2. A szolgálat tartalma.

Ezt így adja elénk alapigénk: "az erőtelenek erőtlenségeit hordozzuk... mindenikünk az ő felebarátjának kedveskedjék". Tehát nem eltűnni kell a másikat, hanem hordozni. Nem passzív, hanem aktív magatartást vár tőlünk Isten. Ő is ilyen aktív szeretettel hordozta a mi erőtlenségünket. "Ő vette el a mi erőtlenségünket, és ő hordozta a mi betegségünket". /Mt 8,17/ Ebből a minket hordozó aktív isteni szeretetből követke-

zik, hogy nekünk is hordoznunk kell egymást, egymás terhét. Csak így tölthetjük be a Krisztus törvényét. /Gal 6,2/ Ez jelenti azokat a nagy szolgálatokat, amiket vár tőlünk Urunk, az egész világ békességén való munkálkodásban, a "megelőző diakonai szolgálat" végzésében, s az aktiv emberszeretetet, a fogyatékosok, betegek, öregek, magányosok, s a "lehetetlen emberek" hordozásában.

De a gyülekezetben nem hanyagolhatók el az un. kis szolgálatok sem. A kedveskedés általában valami kis dolgot jelent. De ezek az apró kis kedveskedések: egy képeslap, egy szál virág, ülőhely átadás, névnapi megemlékezés, mind-mind olyanok, mint a fűszer az ételben: ízessé, szinessé, derűssé teszik az életet. Hinnünk kell abban, hogy a kedvesség missziói erő! "Inkább legyünk kedvesek, mint unalmasak." A kicsinyek hordozására, a nekik való kedveskedésre szép példa, ahogyan Jákób terelgette nyáját: Gen 33,13-14. Így kell azt tenni a Krisztus gyülekezetében is.

3. A szolgálat célja.

A cél a másik ember s vele együtt a gyülekezet építése: "annak javára, épülésére". A felebarátban ugyanis mindig azt az embert kell látni, akiért Krisztus meghalt. /Rm 14,15/ S ebben nem a hitbéli szabadságom, hanem a szeretet szabálya igazít el. A szeretet mondja meg ugyanis, hogy semmit se tegyek amivel kárt tehetnék felebarátomnak, még ha hitben ezerszer jogom volna is azt megcselekedni. Gondoljunk csak a 14. fejezet fejtegetésére.

De ugyancsak ügyelnünk kell Kálvin intésére is, aki arra hívja fel a figyelmünket, hogy amikor felebarátainkhoz akarunk alkalmazkodni, Istenre kell tekintenünk, hogy valóban az

ő épülésük legyen a cél. Mert az emberek nagyobb részét csak úgy lehet megnyugtítani - mondja Kálvin -, ha vágyaik iránt elnézőek vagyunk. S ha kedvébe akarunk jutni a többségnek, akkor nem annyira a javukkal és üdvösségükkel kellene gondolnunk, hanem az ostobaságukat kellene legyezgetnünk. Nem arra kellene figyelnünk, hogy mi válik hasznukra, hanem arra, hogy mit óhajtának saját vesztükre. Nem arra kell tehát törekednünk, hogy elnyerjük azoknak tetezését akiknek semmi máshoz nem fülük a foguk, csak a rosszhoz.

4. A szolgálat akadályai.

Az a legfontosabb ebben, hogy az akadályokat ne kívül keressük, mert az igazi nagy akadály bennünk van. Bizony Krisztus egyházának két igen nagy ellensége van: a közömbösség és az önzés. Ezeknél nagyobb ellenségei nincsenek. Most a másodikról rántja le a leplet az Ige: "Ne magunknak kedveskedjünk..." Igaza van Kálvinnak, hogy semmi sem akadályozza, vagy késlelteti annyira szolgálatainkat, mint az, hogy kiki a kelletnél nagyobb mértékben rabja önmagának, úgyhogy mások gondjával nem törődve, csak a saját elgondolásait és indulatait követi.

Ettől az önmagunknak való kedveskedéstől, az énközpon-túságtól szabadított meg minket Krisztus, Aki példát hagyott, hogy az ő nyomdokait kövessük. Mert Pál apostol nemcsak Jézus tanítására, hanem Jézus magatartására is rámutat: "Krisztus sem önmagának kedveskedett..." Milyen találó összefoglalása ez a mondat Jézus Krisztus egész csodálatos életének! Mi is tegyünk félre minden akadályt és a megkörményező bünt, nem magunknak kedveskedve, szolgáljunk felebarátainknak az ő javukra, Isten dicsőségére. Amen

Néhány megjegyzés:

Ofelein - tartozni, kötelesnek lenni. Sokszor egyszerűen kell-
 el fordítjuk. Lásd Lk 17,10; Jn 13,14; 1 Kor 5,10; 7,36; Ef 5,
 28. Dünatos - hatalmas, erős, képes. Az apostoli levelekben
 egyedül Pálnál fordul elő. Ő viszont elég gyakran használja.
 Kivétel Jak 3,2. Ellentéte adünatos - erőtelen, képtelen, de
 fordítják lehetetlennel is. Tehát a képtelen, "lehetetlen" em-
 berek erőtlenségeit kell hordoznunk. Egy új fordítás szerint
 az "aggályosokt". Aszthenéma - gyengeség, betegség. Pál apos-
 tol kedves szava. Lásd Rm 5,6; 1 Kor 1,25.27; 4,10; 8,9. 1 Thes²
 5,14. Rajta kívül egyedül 1 Pt 3,7. Bastadzó - hordozni, emel-
 ni. Két előfordulási helye látásunkat kitágítja: Mt 8,17 és
 Gal 6,2. Areszkó - tetszeni, tetszeni akarni. A levelekben csak
 Pálnál fordul elő.

51. Egyházi esztendő utolsó előtti vasárnapja."MICSODA KÖSZÖNTÉS EZ?"

Róma 16,16/b

Róma 16,1-27

A hetedik vasárnap hangzik közöttünk a bizonyosságtétel a Római levél üzenete alapján. Adjunk hálát Istennek az eddig vett áldásokért. Ma a levél utolsó fejezete hangzott fel közöttünk. Némelyek biztosan kérdésen tekintenek reám, mit akarok ezzel a csupa nevekből álló fejezettel az egyházi esztendő utolsó előtti vasárnapján. Csakugyan ez az egész szakasz, az egész levelet bezáró doxologia kivételével, neveket tartalmaz. Az első részben azoknak neveit, akiket köszönt /1-16/, a második részben névtelenül ugyan, de azokról szól, akiktől óvja a gyülekezetet /17-20/, és végül munkatársainak nevei, akik vele együtt üdvözlésüket küldik /21-23/.

Ha Isten Lelke megnyitja előttünk az Ige ajtaját, néhány egyszerű, szép és hasznos üzenetet nyerünk belőle. Mert nem függelék ez a fejezet, hanem "az Újszövetség egyik leggazdagabb tanítói fejezete, ha jól értjük". Ezt a 16. fejezetet is ugyanaz a Pál apostol írta, aki az előző 15 fejezetet, s neki éppolyan fontos ez, mint az előzőek. Nem valami mellékes dologról van itt szó, hanem arról a legfontosabbról, hogy a keresztyén gyülekezet személyekből áll: Isten, Jézus Krisztus, Szent Lélek és keresztyén emberek. A keresztyén gyülekezetben minden ezeknek a személyeknek egymáshoz való viszonyáért történik, s ez nem mellékes dolog. Ilyen kérdések elé állít bennünket tehát ez a fejezet: Nem lett-e a mi életünkben mellékes dolog a személyes viszony? Bizony terhes örökségünk van még a tudományos magyarázatokban is arra nézve, hogy az ilyen üdvözléte-

ket függeléként kezeljük, mintha a tanítást, az evangélium üzenetét el lehetne vonatkoztatni ezektől a személyes viszonyulásoktól. - Merjük megkérdezni: Milyen viszonyban vagyunk egymással? Üdvözöljük-e egymást a templomon kívül is, akik egy templomba járunk? Vagy pedig valóban igaz Spurgeon megállapítása: "A "testvér" megszólítás sajnos oda jutott, hogy részben a képmutatás fogalma lett, mert számos esetben csak afféle szóbeszéd, gyakorlati jelentőség nélkül".

Ebben a fejezetben Krisztus egyházát szemlélhetjük. Azt, amelyik egyébként hitünk tárgya. "Hiszek egy, egyetemes keresztyén anyaszentegyházat." Az egyháznak mindezek a jegyei megtalálhatók ebben a szakaszban.

Krisztus egyháza hitközösség.

Soknak azok közül, akik itt fel vannak sorolva, csak a nevét ismerjük. De tudjuk, hogy a Bibliában a neveknek nagy jelentősége van. Itt is azt jelenti, hogy olyan emberek ezek, akikről Ésaías 43,1 szól: "...neveden hívtalak, enyém vagy". Ezt nagyon reálisan kell értenünk. Ők szószerint a jó Pásztor kezében tudták magukat és erre szükségük is volt, mert veszélyek között éltek és Krisztuson kívül alig ismertek más biztonságot.

E nevek között találunk keleti és nyugati neveket, letin, görög, zsidó neveket. Bizony igaz, hogy ökumenikus üdvözletek ezek. /Mithi/ Bizonyságai a keresztyén egyház egyetemességének. Bizonyságai a Róma 1,16-17-nek és emlékeztetnek bennünket a Jelenések hetedik fejezetére, a minden népből, nyelvből és ágazatból való megszámálhatatlan seregére. S milyen nagy öröm, hogy a mi nevünk is ott állhat ezek között.

Krisztus egyháza szeretetközösség.

Gondoljuk csak végig az egész fejezeten végigvonuló

"szeretetláncot"! Egymás sorsa, munkája, gondja és öröme iránti mennyi törődés van e sorokban! Lehetetlen nem észrevenni e fejezetben, hogy ezek számára a hitközösség egyuttal szeretetközösséget is jelent. Ők mindnyájan egy testnek, a Krisztus testének tagjai. Az egyes mozzanatok, részletek milyen színessé, meghitté, meleggé teszik ezeket az üdvözlőket, ezt az egész fejezetet.

Hogyan is szoktuk mi énekelni? "Szeretemben összeforva, Egy közös test tagjai". Mát itt így van. Ez a fejezet erről szóló hatalmas tanuságtétel, hogy a Krisztus testének tagjai összeforrtak szeretetben!

Krisztus egyháza munkaközösség.

Olyannak ismerjük meg a fejezetben "a Krisztus gyülekezeteit", mint egyetlen nagy munkaközösséget, amelyben mindenki megtalálta és végzi a maga munkáját. Úgy van, ahogyan találóan mondta egyik nagy tudósunk - Brunner -: "Olyan gyülekezet ez, amely úgyszólván csupa apostolokból áll." Amennyire magától értetődő számunkra, hogy nem a cselekedeteik és szolgálatuk által üdvözülnek, annyira magától értetődő az is, hogy Jézus Krisztus munkásai és harcosai ők, akik hordozzák a munka terhét, mint a Jézus Krisztus jó vitézei. Gondoljunk csak Fébé, Priscilla, Akvila, Mária, Andronikus és Junia szolgálataira. Ez az egész fejezet példázza előttünk az Efezus 2,10-et, amelyet hangsúlyossá tett számunkra Isten Lelke: "Mert az ő alkotása vagyunk, akiket Krisztus Jézusban jócselekedetekre teremtett, amelyeket előre elkészített az Isten, hogy azokban járjunk".

Krisztus egyháza a világ nemtelenjeinek és megvetettejeinek közössége.

Nem olyan emberek ezek, akiknek nevük és rangjuk van.

Sok köztük a rabszolga és a nő. Az akkori társadalom legalsó rétegéből valók. Úgy van, ahogyan Kálvin mondja, "fényes és előkelő nevek közül egyről sem olvasunk itt. Mindazok, akiket Pál felsorol, Rómában ismeretlen és alacsonyrendű emberek voltak". Itt is érvényes az 1 Korinthus 1,26-29 verseinek üzenete. A kiválasztó kegyelem magasztalására igen jó példa mindaz, amit Kálvin a Nárcissus háznapéről írottakban mond. "Az itt említett Nárcissusról azt hiszem, hogy Claudius császárnak sok gazságról és gyalázatosságról hirhedt szabadosa volt. Annál csodálatosabb az Isten jósága, mely abba a szennyes és mindenféle alávalóságtól hemzsegó házba behatolt; nem azért, mintha maga Nárcissus megtért volna Krisztushoz; hanem az volt a nagy dolog, hogy azt a szinte pokolhoz hasonlatos házat Krisztus kegyelme meglátogatta. Mivel azonban Krisztust többen tisztelték azok közül, akik ennek az ocsmány kerítőnek, telhetetlen rablónak és igen romlott embernek a hatalma alatt éltek, a szolgáknak ma sincs miért uraikra várakozniok, hanem kiki önmagáért kövesse Krisztust."

Pál sem "nagy magányos".

Ezek között a gyülekezeti tagok között Pál sem a "nagy magányos". Munkatársak közösségéből üzen. Bárcsak szívünk re vennénk Kálvin megjegyzését, aki szerint a 21-23. versekben levő köszöntések azért vannak itt, "mert a hívők egyetértése nem kis segítséget és örömet jelent". Bizony így van, így legyen mi közöttünk is: ezért könyörögjünk! Amen.

52. Örökélet vasárnapja.ÉLŐ JÉZUS - ÉLŐ REMÉNYSÉG.

1 Péter 1,3
1 Péter 1,1-12

Isten nagy irgalmából az egyházi esztendő utolsó vasárnapjához érkezünk. E napot a régiek után az örökélet vasárnapjának is mondjuk. Alapigénk abban segít bennünket, hogy szívünkől bátrabban és boldogabban hangzik a hálás magasztalás:

Áldott az Isten!

Jól tudom, hogy különféle úton érkezünk el az egyházi esztendő végére. Van aki áldásokra, eredményekre emlékezve, könnyű szívvel mondja: Áldott az Isten! De van, aki nehéz szívvel, Jób útját járva, csendesen, halk imádságként mondja ezt, mert neki ott kell kezdeni: "Az Úr adta, az Úr vette el, áldott legyen az Úrnak neve". Azonban bármely úton járjunk is, ne feledjük el, hogy a mi Istenünk "mindazt a rosszat is, amit e siralom-völgyben rábocsát, javamra fogja fordítani, mert ezt megteheti, mint mindenható Isten, és meg is akarja cselekedni, mint hűséges Atya". /Heidb. Káté 26/ Azért, ha "különféle kísértések között" járunk is, engedjük, hogy az Apostol által vezetve a mi szívünk is mondja: Áldott az Isten!

Alapigénk lehet, hogy liturgikai szöveg volt. Kétszer felhangzik Pál apostol leveleiben is /2 Kor 1,3; Ef 1,3/. Mi most arra figyelünk ~~haz~~ a benne lévő üzeneten keresztül, hogy Isten nagy nevét dicsőítenünk kell az élő Jézusért, s az általa kapott élő reménységért.

Áldott az Isten az élő Jézus Krisztusért.

Alapigénk üzenetének az alapja, a fundamentuma a Jézus Krisztus halálból való feltámadásának a hirdetése. Ez a mi

hitünk fundamentuma. Itt kezdődik a keresztyénség. Nagyon tanulmányos - és emlékezetre méltó - az a szóváltás, mely két áldott emléktű püspökünk közt folyt le, vagy 25 esztendővel ezelőtt. Az egyik arról beszélt örvendezve: milyen jó, és milyen mély jelentőségű, hogy a magyar református templomok alatt nincsenek kripták. Erre a másik csendesen ennyit jegyzett meg: Nem fenyeget-e bennünket az a veszély, hogy maguk a templomaink lesznek kriptákká, ahol halott Krisztust őriznek halott gyülekezetek?! - Ne fejezzük be ezt az egyházi esztendőt úgy, hogy őszintén szembe ne nézzünk ezzel a figyelmeztetéssel, és ezzel a kérdéssel: Halott Krisztusunk van-e, vagy élő Krisztusunk? Tudtunk-e úgy együtt lenni vasárnapról-vasárnapra, hogy húsvét örömeiből és diadalából, vigasztalásából és reménységéből valami mindig megjelent közöttünk? Itt járt-e közöttünk az élő Jézus Krisztus?

Nem mellékes és főként nem fölösleges kérdés ez. ~~Ma~~ Mindig az Anyaszentegyház legizgalmasabb kérdése. Mert csak a Jézus Krisztus feltámadásába vetett hit a diadalmas, a győzelmes hit. Méltó meghallgatnunk, miként tanít erről az Istentől nekünk adott nagy tanítómesterünk, Kálvin János: "...bár Jézus Krisztus halálában van üdvösségünk teljes megvalósulása, mivel e halál által békültünk meg Istennel...az Írás nem azt mondja, hogy az ő halála által, hanem, hogy az ő feltámadása által születünk újra élő reménységre; mivel valamint ő feltámadásával a halál meggyőzője gyanánt kelt föl, úgy a mi hitünk diadala is az ő feltámadásán alapszik." /Institutio II.16,13/

Áldott az Isten az élő Jézus Krisztusért; az Anyaszentegyház élő Uráért, akiről boldog alázattal vallhatom én is "Im Uram és én Istenem!" Mert az élő, a halálból feltámadt Jézus Krisztus az ő győzelmes erejével, és hűséges szeretetével ma is ott jár a hét arany gyertyatartó között. Ma is gyógyít,

vígasztal, bűnöket megbocsát, újjászül, más emberré tesz. Hátekint kísértések közt vergődő tanítványára és így szól esendesen: "Simon, Simon, imé a Sátán kikért titeket, hogy megrostáljon, mint a búzát, de én imádkoztam érted, hogy el ne fogyatkozzék a te hited: te azért idővel megtérvén, a te atyádfiainkat erősítsed". /Lk 22,32/

Áldott az Isten az élő reménységért.

Péter apostol Isten lelke által élő reménységről beszél. Azaz olyan reménységről, amely soha nem hal meg. Ennek a reménységnek azonban van egy félreérthetetlen és elfelejtethetetlen előfeltétele: az újjászületés. "Újjászült minket élő reménységre". Ehhez az újjászületéshez pedig "az Ő nagy irgalmasága" kellett. Azért én sem tehetem, hogy ebben az egyházi esztendőben még egyszer, utoljára meg ne kérdezzek Testvérem, hogy újjászületett ember vagy-e? Vagy te is azt mondd még, amit az öreg Nikodémus mondott: "Mimódon születethetik az ember, ha vén?" /Jn 3,4/ Hallgadj a feleletet: "Ha valaki nem születik víztől és Lélektől, nem mehet be az Isten országába". /Jn 3,5/

De hát lehet azt bizonyosan tudni, hogy valaki újjászületett ember? Igen, lehet; van annak ismertetőjele: "Gyümölcsöikről ismeritek meg őket". /Mt 7,16/ "Az újjászületésnél nem a régi ház tatarozásáról, hanem annak lebontásáról van szó. Nem a szív renoválását, hanem egy új szív és egy megújított lélek elnyerését jelenti." /Spurgeon/ "Ennek egyik ilyen csapathatlan gyümölcse az élő reménység. "Korlátlan és határtalan reménységünk van, amelyik soha hátra nem néz, hanem mindig előre, küzdelemről küzdelemre halad és bizonyos abban, hogy az utolsó ellenség, a halál is győzedelmeskedik. Reménytelen esetet nem ismer és reménységét soha el nem veszítheti, mert élő, azaz örökkévaló reménysége van... Ez a Jézus Krisztusból táplálkozó élő reménység

boldog engedelmisségben, boldog szolgálatban, boldog munkában,
boldog önfeláldozásban és boldog halálban valósul meg a hívők
életében". /Bereczky Albert/ - Van-e ilyen élő reménységünk?

Bizonyára megértitek, mily nagy öröm az én szívemnek,
hogy bizonyágtételment ebben az egyházi esztendőben - e kötet-
ben - ezzel az apostoli áldással zárhatom be:

"A reménységnek Istene pedig töltsön be titeket min-
den örömmel és békességgel a hívésben, hogy bővüljétek a re-
ményességben a Szent Lélek ereje által". /Rm 15,13/ Amen.

S o l i D e o G l o r i a !

1974. február 16

II. Sákramentumos istentiszteletek.

53. Keresztelés.

“ MŐBB SZERETTÉTE MINKET.

1 János 4,19

A keresztség sákramentumát a mi Urunk Jézus Krisztus, az Anyaszentegyház Úra rendelte, midőn nagybenedetele előtt így szolt tanítványainhoz: "Nékem adatott minden hatalom mennyen és földön. Minemvén azért, tegyetek tanítványokká minden népeket, megkeresztelvén őket az Atyának, a Fiúnak és a Szentléleknak nevébe, tanítván őket, hogy megtartsák mindazt, amit én parancsoltam néktek; és íme, én ti veletek vagyok minden napon a világ végezetéig". /Mt 28,18-20/ Ennek a parancsnak engedelmeskedve szolgáltatom ki a keresztség szent sákramentumát a Magyarországi Református Egyház egységében, Hitvallásaink szerint, e gyülekezet imádkozó közösségében.

Engedjétek meg kedves szülők és keresztessülők, hogy kedves gyermeketek keresztelése alkalmával bizonyosságot tegyek elöttetek Isten megelőző szeretetéről.

A megelőző szeretetről könnyű most szólni. Hiszen Ti már átöltétek ezt, e gyermekben. Mőbb szerettétek őt, és szerettétek őt, mint ő Benneteket. Majd egyszer, amikor felhangzik kis szívből az utolérhetetlen, kimondhatatlan boldogságot adó szó: "Édesapán, édesanyóm!", ez csak válasz, felelet lesz a Ti megelőző szereteteikre.

Isten megelőző szeretettel szeret minket.

Ezről szól Jeremiás által Isten: "Ezt mondja az Úr: Öröklővált szeretettel szerettelek téged, azért terjesztetem feléd igazságomomat". /31,3/ Ezről vall valaki apostol is: "Az

Isten pedig a mi hozzájárulását való szeretetében abban mutatva meg,
 hogy amikor még bűnösök voltunk, Krisztus áldotta megjelenését.
 /Mt 9,13/ - János apostol által pedig a Szentlélek azt jelenti
 ki: "Mi szeressük őt, mert ő előbb szeretett minket!"

Annak pe séte a keresztség.

Jól értsétek edes atyáinkat, hogy hitünk szerint a
 keresztség "a kegyelem valóságát és elsőbbségét hirdeti. Ez
 azt jelenti: nem azért keresztelünk, hogy a keresztség által
 a megkeresztelt kegyelembe jusson, hanem azért keresztelünk,
mert a megkeresztelt már kegyelemben van! Ennek a ténynek je-
 gyé, pecsétje és záloga a keresztség sakramentuma". /Dr. Baros
 Lajos/

Jelent ez számunkra kötelezettséget is? Igen, úgy,
 ahogyan azt egyházunk rendjében a feltett kérdésekre vallják-
 tok is, hogy gyermekeket ebben a hitben nevelitek. S ezt
 most itt így kell mondanunk az alapigével: "Mi szeressük őt!"
 Mert valljuk mi is, hogy Istenről nem lehet kötelezettség nél-
 kül beszélni. Valljuk továbbá, hogy Istent csak az emberben
 lehet igazán szeretni. Minden dolgunknak szeretetben kell vég-
 be menni: nevelésünk alapelvevé a szeretetet kell tenni, s ak-
 kor a gyermek már a családi otthonban "átél" valamit a minket
 megelésző isteni szeretetből. * "szívetség jegye" által, a ke-
 resztség által így szentel bennünket a Szentlélek Krisztus
 taggá, hogy a bűnnek egyre jobban meghaljunk és istenes, fed-
 hetetlen életet éljünk. Jóben segítsen bennünket az Atya, Fiú,
 Szentlélek Isten. Amen.

Mielőtt kiszolgáltatnánk a keresztség szent sakramen-
 tumát...

54. Úrvacsoraosztás."Kik járulhatnak az Úr asztalához?"

1 Korinthus 11,28

Az elmúlt hét előkészítő istentiszteletein tanítást kaptunk az úrvacsora hitvallásaink szerinti biblikus értelmezéséről. Most, hogy itt állunk immár vágyakozó szívvel, hogy a szent jegyeket magunkhoz vegyük, hallgassuk meg Hitvallásunk biblikus tanítását arról, kik járulhatnak az Úr asztalához.

"Azok, akik bánkódnak bűneik miatt".

Az urvacsora nem a kevélyek, elbizakodottak, önmagukkal megelégedettek számára, hanem a bűnösök számára szerezte-tett. Azok számára, akik énekeskönyvünk "egyik maradandó értékű gyöngyszemé"-vel, az 1691 óta használatos 206. énekünkkel vallják:

"Én Istenem! Sok nagy bűnöm
Lelkemet szorongatják;
Itten nincsen, Ki segítsen,
Hát kihez folyamodjam?"

Jőjj Testvérem, a templom csendjében és áhitatában Isten színe előtt vizsgálj meg szívedet, életedet, s mondjad a tékozló fiak örök imádságát: "Atyám, vétkeztem..."

"Bíznak abban, hogy bűneik megbocsáttattak".

Az úrvacsora úgy beszél a mi bűnünkről, hogy a bűnek árát mutatja fel. Itt az Úrnak halálát hirdetjük. Jézus Krisztusnak, a mi Szerelmes Megváltónknak a halálát hirdetjük, Aki "az ő drága vérével minden bűnömért tökéletesen eleget tett.."

Ezért bizunk abban, hogy bűneink megbocsáttattak és minden gyarlóságunkat elfedezte a Krisztus szenvedése és halála. Testvér, ismered egyházunk gyakorlatát, hogy a bűnvallás és hitvallás után a lelkész felemelt kézzel hirdeti számunkra a bűnbocsánatot. Nos, szíved és lelked ragadja meg az úrvacsora sákramentumában a bűnbocsánat bizonyosságát úgy, amint legismertebb úrvacsorai énekünkben áll:

"Ez eledel zálog nekünk,

Hogy lesz menyegzőnk,

Ezzel hitünk, reménységünk:

Öregbül lelki erőnk". /440,11/

"Akik kívánkoznak hitükben megerősödni".

E pontnál szólanom kell a keresztség és az úrvacsora külön jelentőségéről. Mindkettő a Kegyelmi Szövetség sákramentuma. De amíg a keresztség a Krisztusba, a szövetségbe, az egyházba való felvétel, "bevételezés, beoltatás" jegye; addig az úrvacsora inkább a Krisztusban maradás, a Krisztus általi tápláltság, az Ő benne való erősödés, épülés sákramentuma.

Soha nem felejtethjük Heidelbergi Káténk tanítását, hogy az úrvacsorával való élés "nem csupán azt jelenti, hogy Krisztus szenvedését és halálát hívő lélekkel elfogadjuk és ez által bűnbocsánatot és örök életet nyerünk, hanem ezenkívül azt is, hogy a Krisztusban és mibennünk egyaránt lakozó Szentlélek által egyre jobban egyesülünk az Ő drágalátos testével úgy, hogy mi - ámbár Ő a mennyekben van, mi pedig e földön vagyunk -, az Ő testéből való test és az Ő csontjaiból való csont vagyunk s miként testünk tagjait egy lélek, úgy minket is egyen ugyanazon Szentlélek éltet az örök életre és kormányoz". /76. kérdés/

"Akik kívánkoznak életüket megjobbítani".

Mi is hisszük és valljuk, hogy "az igazi úrvacsorában valóban titokzatos csoda történik, amit mi is szívesen nevezünk átlényegülésnek, átváltozásnak, átminősülésnek. Ez a titokzatos csoda azonban nem az úrvacsorai szent jegyekben, a kenyérben és a borban megy végbe, hanem azoknak az életében, akik Isten kegyelme folytán, a Szentlélek ajándékaként, igaz hittel úrvacsoráznak". /Dr Bakos Lajos/ Hadd mondjam ezt a gondolatot még egyszer, mert annyira fontosnak tartom: az átváltozásnak az életünkben kell végbemenni! Azoknak az életében, akik úrvacsorázó gyülekezet tagjai vagyunk.

Ezért könyörögtek gyülekezeteink a csaknem 200 esztendő óta énekelt úrvacsorai énekkel, Losontzi István énekével

"Add Ur Jézus, halálodban,
Követniünk életedben,
Szentséges tudományodban,
Szelíd szenvedésedben.
Légyünk alázatosak,
Mindenhez irgalmasak;
Segélj erre Szentlelkeddel,
Oktass, vezérelj igéddel!" /440,14/

Azért, hogy így tehessen velünk a mi kegyelmes Istenünk, jertek alázzuk meg magunkat Szent Színe előtt és imádkozunk:

"Mindenható és örökkévaló Isten! Édes Atyánk az Ur Jézus Krisztusban! Megismerjük és megvalljuk te előtted, hogy mi szegény bűnösök bűnben születünk, hajlandók vagyunk a gonoszra és tehetetlenek a jóra, akik napról-napra sokféleképpen általhágjuk a te szent parancsolataidat, úgy hogy a te igaz itéle-

ted szerint kárhozatot érdemlünk és örök halált.

De ó Uram! Íme törődött szívvel szánjuk és bánjuk, hogy sokképen megbántottunk téged; igaz bűnbánattal mondunk ítéletet magunkra és a mi bűneinkre; alázatos lélekkel kiáltunk hozzád, jőjj segítségül a mi nyomorúságunknak. Könyörülj rajtunk könyörületeségnek Atyja, bocsásd meg a mi bűneinket, a te szent Fiadnak, a mi Megváltónknak szerelméért! Közöld velünk és neveljed bennünk a te Szentlelkednek ajándékait, hogy azoknak világánál mind inkább-inkább általlátván minden mi bűneinket, erejük által tagadjuk meg és teljesen vetkezzük le a bűnt és teremjük a megigazulásnak és a megszentelődésnek jó gyümölcseit, hogy azok kedves áldozatul legyenek te néked, a mi Urunk Jézus Krisztus által. Ámen.

/Kálvin János bűnvalló imádsága a francia és genfi ágendák átdolgozása szerint, fordította Baksay Sándor./

III. Szimbolikus istentiszteletek.

55. Házasságkötés megáldása.

"AMIT AZ ISTEN EGYBESZERKESZTETT."

Máté 19,4-6

Kedves Ifjúpár! Kedves Násznép! Kedves Testvérek!

Az a mi bibliás hitünk, hogy a házasságot két dolog szenteli meg: Isten igéje és az imádság. /1 Tim 4,5/ Ebben részesültök most is, amikor eljöttetek ez ősi templomba, hogy megkötött házasságotokra Isten áldását kérjétek.

Hallottátok a mi Urunk Jézus Krisztus evangéliumából, hogy a házasság igazi értelmének megértéshez egészen a teremtésig, a Teremtő Isten akaratának megismeréséig kell eljutnunk. Ezért előljáróban hadd mondok el, hogy mi hiszünk az örökkévalóságban. Hiszünk abban, hogy az ember életének vagy van örökkévaló értelme, vagy semmiféle értelme nincs. De - nem hiszünk egy olyan Istenben, Akinek csak az ember mennyei, földön^t túli boldogságára volna gondja. Nem, a mi Istenünk, a Biblia Istene, hitvalló eleink Istene akarja az ember földi, evilági boldogságát. Erről vall a teremtéstörténet. A teremtésről szóló hitvallásnak ez a refrénje: "És látá Isten, hogy jó". A végén azonban megtörik ez a refrén, megváltozik s helyette ez áll: "És monda az Úr Isten: Nem jó az embernek egyedül lenni, szerzek néki segítőtársat, hozzá illőt". /Gen 2,18/

Lehetnek ebben az esküvői szép gyülekezetben is, akiknek szíve áment dobant e kijelentésre: "Nem jó az embernek egyedül..." Bizonyos, hogy ti magatok is éreztétek ezt már Ifjú Testvéreim! Mert az az élet rendje, hogy egyszer a gyermek ki

nő a szülők szárnya alól. A leggondosabb szülői s a legjobb testvéri szeretet mellett is "egyedül" érzi magát. Hiányzik számára az a másik, akiben a társat, az élettársat véli megtalálni. Így kerestétek ti is egymást, így találtatok egymásra, és kéz a kézben így indultok el együttes útatokra. Legyen kíséretök Isten igéjének hármasszó üzenete: 1./ Fogadjátok egymást Isten kezéből. 2./ Ragaszkodjatok egymáshoz. 3./ Éljetek egyre teljesebb egységben.

1./ Fogadjátok egymást Isten kezéből.

Így zárja Megváltónk a házasságról szóló rövid tudósítását: "Amit azért az Isten egybeszerkesztett, ember el ne válassa". Éljen szívetekben az egyszerű boldog bizonyosság: Isten szerkesztette egybe a ti házasságotokat. Nézzétek a hit szemével, hogyan találtatok egymásra, hogyan indult szívetek szerelemre, hogyan találtátok meg a "másikban" éppen azt, aki néktek hiányzott.

Nagy haszna és nagy ereje van annak, ha egymást Isten kezéből fogadjátok el. Nem lesztek türelmetlenek és elégedetlenek egymással szemben. Ott él szívetekben, hogy nekem éppen ilyen férjre, ilyen feleségre van szükségem.

2./ Ragaszkodjatok egymáshoz.

Az utóbbi esztendőkből mindig megtelik szívem örömmel, hogy nem azt kell mondanom az Ifjú Házasoknak: Szeressétek egymást! Ugyanis - sajnos, a szeretet fogalmát alaposan lejárattuk. Sokszor még az egyházban is. Olyan szép prédikációkat mondtunk a szeretetről, s olyan szeretetlenül viselkedtünk. Azért öröm számomra, hogy Isten igéje abban jelöli meg az Isten szerinti házasság egyik alapvonását: Ragaszkodnak egymáshoz! Most elindultok együttes életetekben. S talán nem is so-

kára meg kell tapasztalnotok, mennyi erő működik benneteket, vagy körülöttetek, amely mind-mind szét akarja választani amit Isten egybeszerkesztett. S az a boldog házasság, amely ezekben a próbákban még mélyebbre jut a ragaszkodásban. Azt olvastam nem régen, hogy a jó házasságok története a ragaszkodások története. S így van, így hiszem én is. "Világos, hogy Isten, teremtő rendelkezésében, a házasságot nem átmeneti kapcsolatszálaknak, hanem férfi és nő életre szóló frigyének szánta. Nem is házasság az, ha annak neveztetik is, ami nem holtomiglan-holtáiglan való. És az Isten szerint való házasság minden nappal csak erősebb kötelékké válik, nem hogy felbomolnék".

/Dr Victor János/ Szívemből kívánom és könyörgöm, hogy Isten áldjon meg Benneteket minden napon az egymáshoz való ragaszkodással!

3./Éljetek egyre teljesebb egységben.

Csodálatos az Isten akarata és kijelentése a házasságról: "Úgy hogy többé nem kettő, hanem egy test".

Csak azt ne gondoljátok, hogy ennek az egy-ségnek a megélése olyan egyszerű, olyan természetes és olyan könnyű. Ez az egység többet jelent a testi egyesülésnél. Bizony ez maga a házasság titka. Amikor Pál apostol idézi a teremtéstörténetből a házasságról szóló evangéliumot: "Annakokáért elhagyja ember atyját és anyját, és ragaszkodik az ő feleségéhez; és lesznek ketten egy testté", nyomban hozzáteszi "felette nagy titok ez: de én a Krisztusról és az egyházzal szólok". /Ef 5,31-32/

Így értünk el ahhoz az evangéliumi hitünkhöz, melyet így vallunk: "A kegyelmi rendben a házasság Jézus váltságán alapszik. A házasságok döntése, egymáshoz való ragaszkodása, egész útja Jézus nevében és ígérete által lehet győzelmes. A há

zasság a hitben nemcsak két ember szerelmének, elhatározásának és kitartó hűségének a gyümölcse, mert van ebben a közös ügyben egy harmadik résztvevő is: Krisztus. Ezért nagy titok ez".

Fogadjátok tőlem ajándékkul Váci Mihály egyik szép költeményének néhány sorát befejezésül:

"Még alig emelkedő gondolatnak
vagyunk mi egy-egy szárnya.
Lehullana ez az égreszálló madár,
ha a két szárny elválna.

Két szárny vagyunk, de fenn a fellegekben
nem szállhatunk, csak mind a ketten
szívverésnyi pontos
egy ütemben.

Szállj hát velem
egy rezdülésű szárnyceapással.
Hullongó tollak voltunk egyedül,
- szárnyak lettünk egymással." /Két szárny/

Ugy áldjon meg Benneteket a mi irgalmas és hűséges Istenünk, hogy "szívverésnyi pontos egy ütemben" tudjatok repülni egy életen át: át nehézségeken, viharokon, öröm-, vagy bánat-óceánokon, át az életen - az örökkévalóságba. Amen.

Most pedig, miután azzal az istenes elhatározással..

56. Temetés."ELNYELETETT A HALÁL DIADALRA."

1 Korinthus 15,54/b.57

Gyásztiszteességtévő Gyülekezet!

Pál apostol azt írja egy helyen, hogy hitben járunk, nem látásban. /2 Kor 5,7/ Áldott legyen Isten, hogy hitben járhatunk mi is. Mert a "látás" a koporsó mellett, a temetőkertben fájdalmas és félelmetes. Mit látunk? Azt, hogy az életet elnyelte a halál. Az édesapát, a hitvestársat, egy hűséges, becsületes munkásembert elnyelt közülünk a halál. Többé nem látjuk, nem halljuk.

Áldott legyen a mi Istenünk, hogy Igéjében úgy jön vigasztalásunkra, biztatásunkra, hogy ellene mond a mi látásunknak. Fordítva mondja, igen éppen megfordítva. Azt mondja, hogy nem az élet nyeletett el, hanem a halál: "Elnyeletett a halál diadalra!"

A gyülekezetben való első temetési szolgálatomra éppen úgy készültem, mint a bemutatkozó szolgálatomra. S az első temetési beszédem alapigéjéül tudatosan választottam ezt az alapigét - amelyről tudatosan minden esztendőben legalább egyszer újra bizonyosságot teszek a koporsó mellett -, hogy nyilvánvalóvá tegyem, hogy meghírdessem: mi az életet hirdetjük a halálban! Áldott legyen az Isten, hogy az élet hírnökei lehetünk. Azt hirdetem néktek Atyámfiai, hogy ne szemetek látása szerint ítéljete, ne látásban járjatok, hanem hitben. Higyjete a mi igazmondó Istenünk evangéliumában, Aki Jézus Krisztus Keresztjében és feltámadásában azt hirdeti nekünk, hogy beteljesült a Ésaiás próféciája, Isten elvesztette a halált örökre. /És 25,8)

Az életet hirdetjük a halálban.

Mi is az élet? Megszámlálhatatlan sokféle ~~kérdést~~ a feletet adtak már e kérdésre. Valójában minden ember, a maga életfolytatásával, azzal a móddal, ahogyan él, feletet ad re-á. Mi a keresztyén emberek feletét mondjuk, akik közül elénk áll Pál apostol és személyesen így vall: "Nékem az élet Krisztus, és a meghalás nyereség". /Fil 1,21/

Tehát nem azt mondjuk - Pállal -, hogy mi az élet, hanem hogy ki az élet: Jézus Krisztus az élet. Mi őbenne találtuk meg az életet. Az az evangélium - amiben hiszünk és amit hirdetünk -, hogy örök életet adott nekünk az Isten és ez az élet az ő Fiában van. Akié a Fiú, azé az élet; akiben nincs meg az Isten Fia, az élet sincs meg abban. /1 Jn 5,11-12/

Az életet hirdetjük néktek a koporsó mellett. Azt az életet, amit Isten Jézus Krisztusban adott. Mert Benne az örökélet reménységét kaptuk meg, azt a reménységet, mely túl lát a koporsón, a halálon.

Ismerek egy csodálatosan szép verset. Arról szól, hogy a misszionárius házaspárnak mindegyik gyermeke meghalt. Most ácsolja az apa a koporsót a legkisebb számára. Belsőszülött gyülekezete tagja szánóan kérdi: "Ugye, most hazamentek?" A megtört apa csendesen válaszol, hogy nem, mi most sem megyünk haza. Az egyszerű ember nehezen érti ezt a magatartást. Végül ki is mondja: "Akkor más szívetek van, mint nekünk". A válasz megint egyszerű: Nem, mi is olyan emberek vagyunk mint ti. "Egy a szívünk, de más az Istenünk". S a belsőszülött elmegy, majd visszajön és ezt kérdezi:

"Mondd, ti túllátok a látóhatáron?"

A misszionárius rátekint:

"Igen, túllátunk a látóhatáron!"

S szeme felcsillan: Hisz ez a reménység!

Milyen régen kereste ezt a szót!

Most megtalálta - ilyen drága áron.

Hisz a keresztyén ember reménysége

túllát, mindig túl a látóhatáron!

/Turmezei Erzsébet: A misszionárius nyelvet tanul./

A diadalt hirdetjük a halálban.

Hát lehet itt diadalról beszélni? Hát végülis nem a hosszan tartó betegség győzött, nem a halál győzött az erős élniakaráson is? Atyámfiái, újra mondom: Hitben járunk, nem látásban. A hit pedig diadalt hirdet. Nem a mi diadalunkat először, hanem az Anyaszentegyház Urának, a mi hűséges Megváltónak, Jézus Krisztusnak a diadalát. Milyen felségesen énekel erről a keresztyén gyülekezet: "Jézus, ki a sírban valál, Általad megholt a halál..." /347,1/

Az az Isten igaz kegyelme, hogy ezt a diadalt nekünk adja: "De hála az Istennek, aki a diadalmat adja nekünk a mi Urunk Jézus Krisztus által". Mit jelent ez? Egyszerűen szólok: Azt, hogy a Jézus Krisztusban nyert vígszertalásban lehet boldogan élni és boldogan meghalni. Ezt tartom az emberi élet legnagyobb tudományának, és a legnagyobb diadalnak, ha Isten, az ő Igéje és Lelke által megtanít boldogan élni és boldogan meghalni.

Reménységünk szerint elköltözött Testvérünk életében valami felragyogott ebből a diadalból. Ti ezt jobban tudjátok. Szívemből kívánom, hogy Isten adjon mindnyájunknak győzelmes életet a Jézus Krisztusban! Ámen.